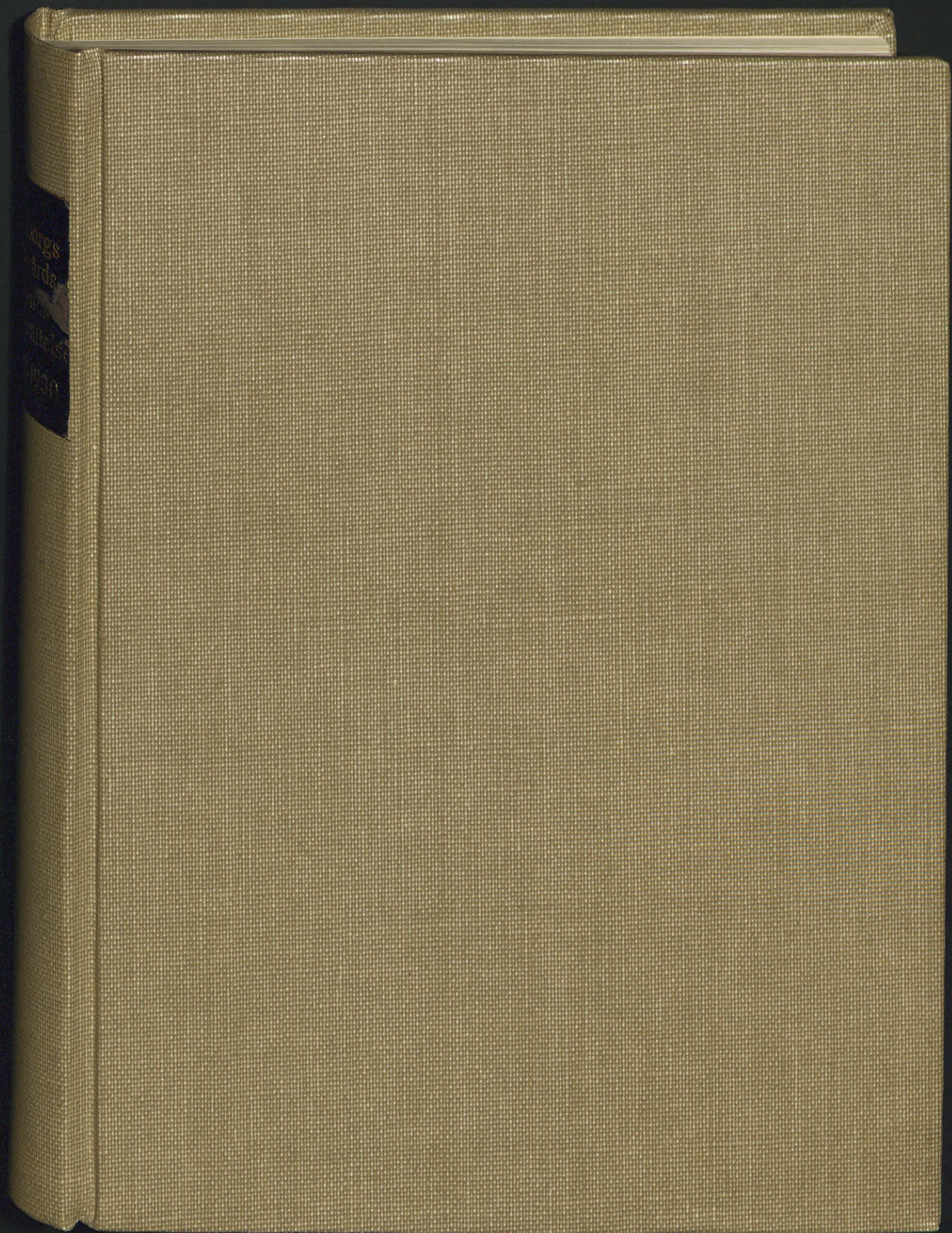

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORO

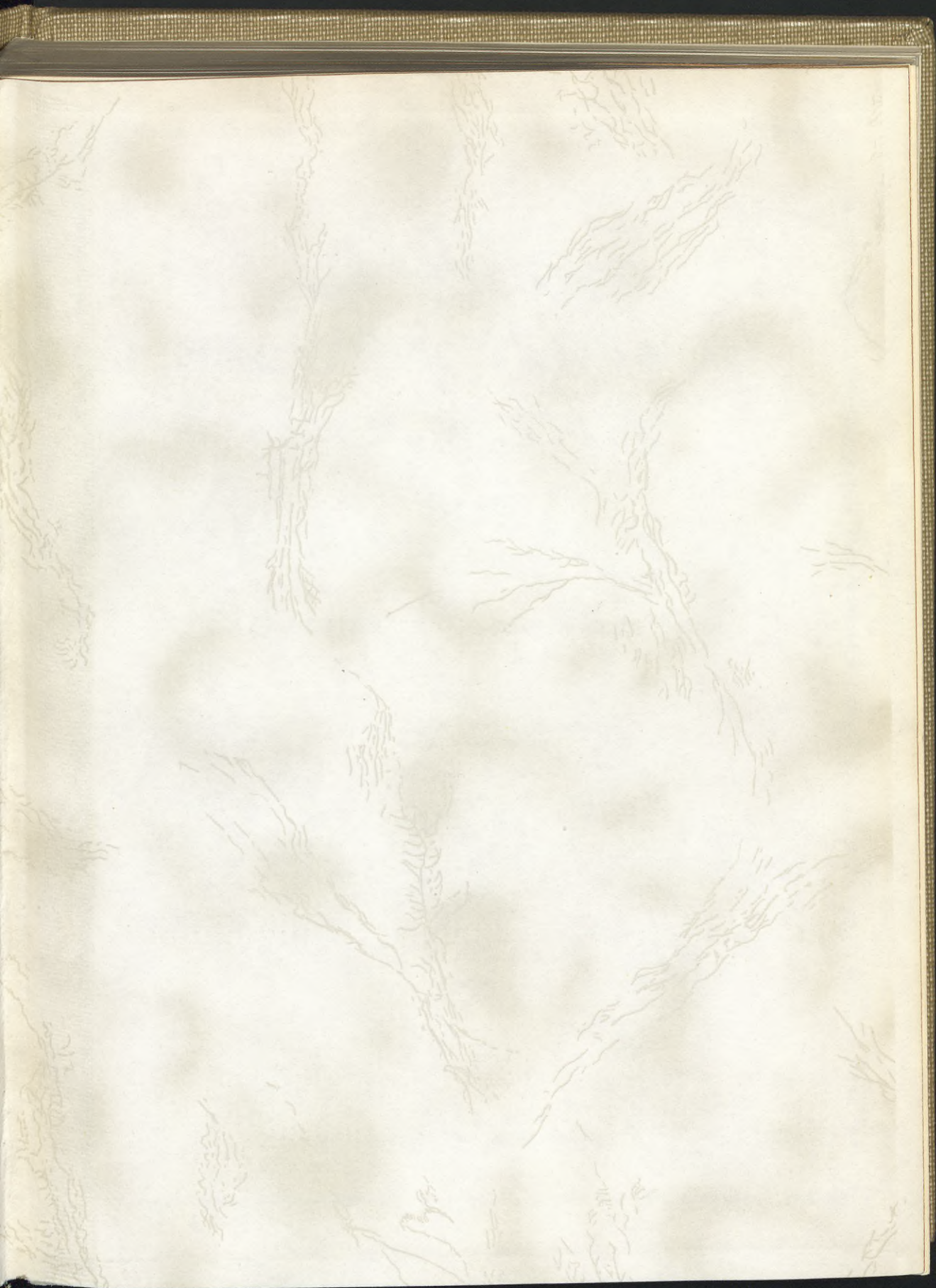

Biomedicinska biblioteket

PERIODIKA

ACTA

<Göteborg.
Hälsövärd-
nämnden.>

mejerikontroll, 50-60 kontrollanter behövas, därav 4 placeras i vardera 1 mejeri och 2 överses i vardera två mindre mejerier. Inget ändrar emellertid att kontrollen kan starta även om endast några eller t. o. m. endast ett av mejerierna från början gå med på den förtesatta överenskomsten därom.

Det ligger nära till hands förvänta att, sedan genom införande av mejerikontroll en del av matvarukontrollens nuvarande arbete förägrats till mejerierna, del nu från stadskassan siglende anslaget till matvarukontrollen skulle kunna minskas, men därmed kunde icke vara att räkna. Visserligen kommer den del av kontrollen, som förhålls på provtagningar och förberedande provningar av mjölk på församlingsskolor och vid järnvägsstationer, att avsevärt reduceras och delvis till indragas, men i stället kommer laboratoriearbetet att betydligt ökas — genom del material, som mejerikontrollanterna skola inlämna för kompletterande undersökningar — och i vissa detaljer omförläggas, bl. s. specialiseras på mikroskopiska och bakteriologiska undersökningar, framför allt av mejerimjölken.

Även torde det vara önskvärdt, såsom för mjölkhygienens synnerligen rikligt, att matvarukontrollen mera än hittills riktar sig på ladanvårdsinspektioner, en kontrollarbete, som under nuvarande förhållanden och med nuvarande möjligheten av endast stickprov här och där givetvis måste bli samlande och ineffektivt, men som just tack vare mejerikontrollen och med leuning, av dess utseende av smittaktiga ladanvård, kan göras målmedvetet och mera effektivt.

På denna omorganiseringen av matvarukontrollens arbetsmetoder ifråga om mjölken kräver speciellt uppmärksamhet, dyrtare personal, särskilt för utförande av de mikroskopiska och bakteriologiska undersökningarna och för ladanvårdsinspektioner, är en minskning i nuvarande kostnaderna icke möjlig. Snarare vore en ökning av anslaget motiverat, även genom indragning och omplacering av del med mejerikontrollen sammansatta personalen torde totalutgifterna kunna hållas inom nuvarande kostnadsram.

GÖTEBORGS HÄLSOVÅRDSNÄMDS

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR

1928

DEL II

ANDRA AVDELNINGEN

AVGIVEN AV

FÖRSTE STADSLÄKAREN KARL JOH. GEZELIUS

OGH

EKONOMICHEFEN HANS FRIIS

GÖTEBORG

A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI

1929

HÄLSOVÅRDSNÄMNDEN
GÖTEBORGS

ÅRSBERÄTTELSE

FÖR ÅR
1928

DEL II
ANDRA AVDELNINGEN

AVGIVEN AV
FÖRSTE STADSLÄKAREN KARL JOH. GEZELIUS
OCH
BRONNÖCHTERN HANS FRIIS

GÖTEBORGS
A. LINDGREN & SÖNERS BOKTRYCKERI
1929

INNEHÅLL.

	Sid.
Hälsovårdsnämndens andra avdelnings ledamöter	5
Förvaltningsråden vid de olika sjukhusen	5
Läkare år 1928 » » » »	6
Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen av ekonomi- chefen <i>Hans Friis</i>	8
Tabeller	19
Årsberättelse från <i>Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset</i> :	
Medicinska avdelningen av amanuensen <i>Vera Johnsson</i>	30
Kirurgiska avdelningen av amanuensen <i>Tor Nygren</i>	30
Tuberkulosavdelningen av avdelningsläkaren <i>J. E. Arfwedson</i>	57
Öron-, näs- och halsavdelningen av bitr. läkaren <i>Evan Ebert</i> ..	60
Ögonavdelningen av amanuensen <i>Fritz Geffcken</i>	71
Röntgenavdelningen av t. f. amanuensen <i>Harry Roswall</i>	75
Patologiska och bakteriologiska laboratoriet av prosektorn <i>C. O.</i> <i>Forselius</i> och laboratorn <i>Anders Wassén</i>	79
Berättelse rörande sjuksköterskeskolan vid Allmänna och Sahl- grenska sjukhuset, avgiven av föreståndarinnan <i>Inga Hennig</i> ..	80
Årsberättelse från <i>Barnsjukhuset</i> :	
Kirurgiska avdelningen av bitr. läkaren <i>Yngve Kewenter</i>	83
Medicinska avdelningen av bitr. läkaren <i>Jacob Ahlmann</i>	94
Årsberättelse från <i>Epidemisjukhuset</i> av överläkaren <i>Hj. Wennerberg</i>	99
Årsberättelse från <i>Barnbördshuset</i> av bitr. läkaren <i>H. Benckert</i> och amanuensen <i>E. Thulin</i>	103
Årsberättelse från <i>Holtermanska sjukhuset</i> av överläkaren <i>J. Fex</i> ..	147
Årsberättelse från <i>Hemmet för lungotssjuka</i> av leg. läkaren <i>E.</i> <i>Bergman</i>	150
Årsberättelse från <i>Sommarsanatoriet å Sandarne</i> av leg. läkaren <i>H. Belfrage</i>	153
Årsberättelse från <i>Sjukvårdsanstalten å Källtorp</i> av överläkaren <i>H. Rosengren</i>	155
Årsberättelse från <i>Oscar och Maria Ekmans sjukhus</i> av leg. läkaren <i>A. Wallin</i>	158
Poliklinikerna för medellösa	172

Överläkaren *Johanna*, prof., assistenten *Arvid Wallgren*, assistent
Einar Edberg och amanuensen *Friis*.

INNEHÅLL

172 Polikliniken för medelåldra

158 A. Wallin

Årberättelse från Oscar och Maria Ekman:s sjukhus av leg. läkaren

155 H. Rosengren

Årberättelse från Sjukhusstyrelsen i Källtorp av överläkaren

153 H. Beltrage

Årberättelse från Sommarstugutorget i Söderås av leg. läkaren

150 Bergman

Årberättelse från Hemmet för handarbetande av leg. läkaren E.

147 Årberättelse från Holtermansk sjukhuset av överläkaren J. Fetz

108 amanuensen E. Tullin

Årberättelse från Barndödskasen av bitr. läkaren H. Benckert och

99 Årberättelse från Epidemistjukhuset av överläkaren H. Wennerberg

94 Medicinska avdelningen av bitr. läkaren Jacob Ahlmann

88 Kirurgiska avdelningen av bitr. läkaren Yngve Kærstén

Årberättelse från Barnsjukhuset:

80 granska sjukhuset, avgiven av föreståndarinnan Inge Hennig

Berättelse rörande sjuksköterskeskolan vid Allmänna och Sahl-

79 Forsell och laborator Anders Wassén

Patologiska och bakteriologiska laboratoriet av prosektorn C. O.

75 Röntgenavdelningen av t. f. amanuensen Harry Rosvall

71 Ögonavdelningen av amanuensen Fritz Geffcken

60 Öron-, näs- och halsavdelningen av bitr. läkaren Ewan Ebert

57 Tuberkulosavdelningen av avdelningsläkaren J. E. Arfwedson

50 Kirurgiska avdelningen av amanuensen Tor Nygren

30 Medicinska avdelningen av amanuensen Vera Johanson

Årberättelse från Allmänna och Sahlgranska sjukhuset:

19 Tsjelher

8 chefen Hans Fritz

Berättelse angående den ekonomiska förvaltningen av ekonomi-

6 läkare år 1928

5 Förvaltningsrådet vid de olika sjukhusen

5 Hälsovårdsnämndens andra avdelnings ledamöter

Hälsovårdsnämndens andra avdelning.

Ledamöter:

Förste stadsläkaren Karl Joh. Gezelius, ordförande,
Disponenten Anders Nylén, v. ordförande,
Överläkaren Sven Johansson,
Fabrikören Gust. Lamm,
Möbelsnickaren Jens Nielsen,
Överläkaren Per Arnell,
Sjukbesökaren Ernst G. Kristensson,
Sjukbesökaren Valdemar Norén och
Fru Nathalia Ahlström.

Avdelningen har haft 17 sammanträden. Därvid förekommande ärenden finnas registrerade i 370 paragrafer. Ordinarie sammanträdesdag har varit första torsdagen i varje månad.

Såsom ekonomichef samt sekreterare och ombudsman har tjänstgjort e. o. hovrättsnotarien Hans Friis med e. o. hovrättsnotarien Joh. Hallbeck såsom biträdande sekreterare och amanuens.

Förvaltningsråden för sjukhusen.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Fabrikören Lamm, ordf., överläkaren G. Söderbergh, överläkaren Sven Johansson och ekonomichefen Friis.

Holtermanska sjukhuset.

Sjukbesökaren Norén, ordf., överläkaren Johan Fex och ekonomichefen Friis.

Barnsjukhuset.

Överläkaren Johansson, ordf., överläkaren Arvid Wallgren, överläkaren Einar Edberg och ekonomichefen Friis.

Barnbördshuset.

Disponenten Nylén, ordf., överläkaren L. Lindquist och ekonomichefen Friis.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

Överläkaren Arnell, ordf., överläkaren H. Rosengren och ekonomichefen Friis.

Hemmet för lungstotssjuka.

Möbelsnickaren Nielsen, ordf., t. f. sjukhusläkaren E. Bergman och ekonomichefen Friis.

Epidemisjukhuset.

Förste stadsläkaren Gezelius, ordf., överläkaren Hj. Wennerberg och ekonomichefen Friis.

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Sjukbesökaren Kristensson, ordf., sjukhusläkaren Albert Wallin och ekonomichefen Friis.

Sjukhusläkare 1928.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Med. avd.: Överläkare: G. Söderbergh (1923).

Andre läkare: Ruben Lundberg.

Amanuens: C. E. Ljungström.

„ Ernst Melkersson.

Extra läkare: Vera Johnsson.

Kir. avd.: Överläkare: Sven Johansson (1926).

Andre läkare: Carl Sandahl.

„ Bertel Bager.

Amanuens: Alf Lundgren ($\frac{1}{1} - \frac{15}{2}$).

„ Tor Nygren ($\frac{16}{2} - \frac{31}{12}$).

Extra läkare: Tor Nygren ($\frac{1}{1} - \frac{15}{2}$).

„ Åke Hermanson ($\frac{16}{2} - \frac{31}{3}$).

„ Carl Fällström ($\frac{1}{4} - \frac{30}{4}$).

„ Ragnar Sundin ($\frac{1}{5} - \frac{9}{5}$).

„ Carl Fällström ($\frac{7}{5} - \frac{14}{5}$).

„ Ragnar Sundin ($\frac{15}{5} - \frac{31}{5}$).

„ Carl Fällström ($\frac{1}{6} - \frac{16}{9}$).

„ Ragnar Sundin ($\frac{17}{9} - \frac{31}{10}$).

„ Carl Fällström ($\frac{1}{11} - \frac{31}{12}$).

Tbc.-avd.: Avdelningsläkare: J. E. Arfwedson.

Öron-, näs- och halsavd.: Avdelningsläkare: Erik Knutson.

Biträdande läkare: Yngvar Nielsen ($1/1-31/3$).

” ” Evan Ebert ($1/4-31/12$).

Extra läkare: Evan Ebert ($1/1-31/3$).

” ” Yngvar Nielsen ($1/4-31/12$).

Ögonavd.: Avdelningsläkare: Magnus Sundqvist.

Amanuens: Gunnar Schiller ($1/1-16/2$).

” Fritz Geffcken ($17/2-31/12$).

Röntgenavd.: Föreståndare: Fredrik von Bergen.

Biträdande läkare: Einar Winther (under vak. $1/1-15/7$).

” ” Sven Ljunghagen (” ” $1/8-15/11$).

” ” Axel Renander (” ” $16/11-31/12$).

Amanuens: Sven Thunström (under vakans $1/1-19/1$).

” Carl-Gustaf Zachrisson (under vak. $20/1-22/2$).

” Åke Rydén (under vakans $23/2-4/6$).

” Carl-Gustaf Zachrisson (under vak. $16/7-15/8$).

” ” ” (” ” $8/9-31/10$).

” ” ” ($1/11-31/12$).

Patol. anat. labor.: Prosektor C. O. Forselius.

Bakt. serol. labor.: Laborator Anders Wassén.

Holtermanska sjukhuset.

Överläkare: Johan Fex (1924).

Biträdande läkare: Helge Runestrand ($1/1-30/4$).

” ” John Ljungqvist ($1/5-31/12$).

Barnsjukhuset.

Med. avd.: Överläkare: A. Wallgren (1922).

Biträdande läkare: Elsa Lagergren ($1/1-14/1$).

” ” Jacob Ahlmann ($15/1-31/12$).

Amanuens: Jacob Ahlmann ($1/1-14/1$).

” Albin Landau (under vakans $15/1-29/2$).

” ” ” ($1/3-31/12$).

Kir. avd.: Överläkare: Einar Edberg (1926).

Biträdande läkare: Birger Lund ($1/1-31/1$).

” ” Torsten Björkroth (und. vak. $1/2-29/2$).

” ” Yngve Kewenter ($1/3-31/12$).

Amanuens: Yngve Kewenter ($1/1-29/2$).

” Torsten Björkroth (under vakans $1/3-31/3$).

” ” ” ($1/4-31/12$).

Barnbördshuset.

Överläkare: Prof. L. Lindquist (1919).

Biträdande läkare: H. Benckert.

Amanuens: S. E. Thulin.

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

Överläkare: H. Rosengren (1913).

Underläkare: Ragnar Hellzén ($1/1$ — $17/12$).

„ Josef Gip (under vakans $18/12$ — $31/12$).

Hemmet för lungotssjuka.

Läkare: E. Bergman (vakansförordnad).

Epidemisjukhuset.

Överläkare: Hj. Wennerberg (1898).

Biträdande läkare: Gustaf Andrén ($1/1$ — $29/2$).

„ „ Olof Johnsson ($1/1$ — $31/12$).

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

Läkare: Albert Wallin (1910).

Sjukhusförvaltningen under år 1928.

Sjukhusbyggnaderna.

Förutom å samtliga sjukvårdsinrättningar årligen återkommande underhållsarbeten ha under året vidtagits följande, mera omfattande förändringar:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Ommålning och delvis reparation av plåttak	kr. 4,140:—
Inmontering av värmeelement utanför privatrummen i pav. 2—8	„ 7,076:73
Inläggning av linoleummattor i sjuk-salar och korridorer i pav. 7 och 8 samt i avd. 9 A	„ 21,413:05

Holtermanska sjukhuset.

Under året ha arbeten påbörjats beträffande ombyggnad och modernisering av sjukhusets administrationsbyggnad i och för åstadkommande av fullt moderna polikliniklokaler, enskilda patientrum, underläkarbostad m. m., till vilka arbetens utförande stadsfullmäktige beviljat ett anslag av 39,500 kronor.

Kökets maskinella utrustning har utökats med en potatisskalningsmaskin till ett pris av 637 kronor.

Barnsjukhuset.

Mjölkköket har under året försetts med två stjälpbara ångkokapparater av ren nickel, rymmande respektive 10 och 12 liter och betingande ett pris av tillhopa cirka 1,200 kronor. Vidare har för stora köket anskaffats en köks- och blandningsmaskin, vilken dragit en kostnad av 2,350 kronor.

Erforderliga vägarbeten vid Amundön ha utförts och uppgått till 2,825 kronor.

Barnbördshuset.

Renovering av toalett- och sköljrum samt thékök i pav. C	c:a kr. 8,000:—
Inköp och inmontering av en blästeranordning för ångpannorna	„ „ 1,100:—

Sjukvårdsanstalten å Kålltorp.

Gasinstallation	c:a kr. 12,500:—
Inköp av gasspis	„ 2,210:—
Anskaffande och inmontering av 20 tandborstskålar	„ „ 5,500:—
Anordnande av en förbränningsugn för pappersavfall och sopor m. m.	„ 635:—

Epidemisjukhuset.

Invändig ommålning av pav. 7 B..	kr. 1,717:—
Utvändig ommålning av pav. 2 o. 6 c:a	„ 1,200:—
Inköp av en matarepump för högttrycksanläggningen	„ 440:—

Inventarier.

Under året har vid samtliga sjukhus erforderlig komplettering och nyanskaffning av apparater, instrument och övriga inventarier ägt rum, varvid följande inköp må nämnas:

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

1 röntgendiagnostikapparat för operationsavd.	kr. 4,350:—
1 röntgendiagnostikapparat för röntgenavd.	„ 7,600:—
1 takstativ och 1 behandlingsbord för röntgenavd.	„ 1,800:—
17 öronlappsfåtöljer	„ 1,954:07
4 sekretärer	„ 329:80
42 järnsängar	„ 2,968:20
4 duchateler	„ 620:80
1 personvåg	„ 375:25
1 rullstol	„ 230:30
1 sängvagn	„ 109:76
2 serveringsvagnar	„ 310:—
2 tvättvagnar	„ 192:08
1 snabbsymaskin	„ 385:50

Holtermanska sjukhuset.

1 Eftra-Heliol-lampa och 1 kvartslampa	„ 584:25
möbler till två sköterskerum	„ 1,164:—

Sjukvårdsanstalten å Källtorp.

2 fristående godsvågar	„ 405:—
------------------------------	---------

Sjukvårdsavgifter m. m.

Under året ha i patient- och poliklinikavgifter influtit 1,006,348 kronor mot 990,203 kronor år 1927. Beträffande influtna patientavgifter ävensom rörande förhållandet mellan betalande och icke betalande patienter under åren 1924—1928 hänvisas till tab. 7.

Indrivningen av sjukvårdsavgifter och därmed sammanhängande lagsökningsärenden belyses av följande redogörelse:

”Vid 1927 års slut på svar beroende anmaningar till främmande kommun att ersätta sjukvårdskostnad	18
Under 1928 avsända dylika anmaningar	473
Som svar å dessa anmaningar inkomna medgivanden att utgiva sökt ersättning	355
Återkallade anmaningar (på grund av att patienten själv betalt) ..	7
Från 1927 balanserade oavgjorda mål	228
Hos Konungens befallningshavande anhängiggjorda mål om ersättning under år 1928:	
a) efter förutgången anmaning	110
b) utan förutgången anmaning	8
Summa under året anhängiggjorda mål	118

Utredningar	113
Mål, som återkallats på grund av betalning, eller emedan Göteborg befunnits vara hemortskommun	37
Mål, varuti genom utslag ansökning under året:	
a) helt eller delvis bifallits	120
b) ogillats	3
Mål, i vilka besvär anförts hos kammarrätten:	
a) av Göteborgs stad	7
b) av annan kommun	2
Summa under året återkallade eller slutligt avdömda mål	160
Från 1928 till 1929 balanserade mål	158
Vid 1928 års slut på svar beroende anmaningar	33
Framställningar till Konungens befallningshavande rörande utländska undersåtar	36
<i>Ovan berörda ärendens fördelning på de olika sjukhusen:</i>	
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	247
Holtermanska sjukhuset	56
Barnsjukhuset	117
Barnbördshuset	98
Sjukvårdsanstalten å Kålltorp	15
Hemmet för lungdotssjuka	7
Epidemisjukhuset	11
Ekmanska sjukhuset	28
Uppagningsanstalten för sinnessjuka	7

Summa ärenden under året 586

De indrivna sjukvårdsavgifterna uppgå till c:a 68,000:— kronor.”

Räkenskaper.

Hälsovårdsnämndens andra avdelnings jämte sjukhusens utgifter, som i årets budget beräknats till 4,190,322 kronor, uppgingo i verkligheten till 4,000,351 kronor. Inkomsterna ha beräknats till 1,653,244 kronor men uppgingo endast till 1,606,350 kronor.

Ordningsstadgar m. m.

För behandling med elektrisk-medicinsk apparat enligt Arnberg fastställde hälsovårdsnämnden genom beslut den 8 mars 1928 en taxa att tills vidare tillämpas, upptagande en avgift av högst 3 kronor för privatpatient och högst 1 krona 50 öre för poliklinikpatient, allt per gång och med iakttagande i övrigt av de utav nämnden den 13 februari 1923 fastställda bestämmelserna för ljusbehandling.

Vidare beslutade hälsovårdsnämnden vid sammanträde den 5 april 1928, att barn under tolv år endast i undantagsfall och då efter sär-

skilt medgivande av vederbörande läkare finge avlägga besök å näm-
dens tuberkulossjukvårdsanstalter.

Beträffande likvidering av nämndens räkningar beslutades vid sam-
manträde den 8 mars 1928, att nämndens såväl som sjukhusens utbetal-
ningar i huvudsak skulle verkställas medelst checker, vilka skulle un-
derskrivas av ekonomichefen i förening med kassören eller vid förfall
för dem av deras ställföreträdare.

Personal.

Personalen har under året utökats vid Allmänna och Sahlgrenska
sjukhuset med 1 extra läkare, 3 sköterskor, 15 assistentsköterskor, 1
sjukgymnast, 1 baderska, 5 städerskor och 1 telefonist. Vidare må an-
märkas, att sköterskepersonalen jämte husmödrarna från och med inne-
varande år tillerkänts löneförhöjning, i det att de av ifrågavarande be-
fattningshavare, som voro upptagna i 2:dra lönegruppen, uppflyttades
i 4:de gruppen och de, som voro upptagna i 4:de gruppen ävensom epide-
misköterskorna, till den 6:te.

Vidare erhöilo föreståndarinnan vid Allmänna och Sahlgrenska
sjukhuset och husmodern vid Epidemisjukhuset uppflyttning, den förra
från 7:de till 9:de och den senare från 6:te till 7:de lönegruppen.

Sjuktransportväsendet.

Antal transporter:		
för obemedlade	2,089 ¹⁾	
„ betalande	2,096	4,185
Erlagda avgifter	Kr. 13,484:50	
Utgifter:		
avlöning åt brandkarlar m. m.	„	28,441:44
bensin, reparationer m. m.	„	6,564:19
		Kr. 35,005:63
Antal körda timmar	2,888	
„ „ kilometer	38,287,2	

Kommunalsköterskornas verksamhet.

Kommunalsköterskorna, tio till antalet, varav en tjänstgjort såsom
kurator vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, hava avlagt 20,829
besök hos 759 patienter, varav 460 betalande. De hava därutöver
tjänstgjort 55 nätter.

Med verksamheten förenade kostnader hava uppgått till 34,104:78
kronor.

¹⁾ Däri ingående 737 epidemitransporter.

Donationer.

I gåvobrev den 1 juni 1928 överlämnade änkefru Maria Nilman 15,000 kronor att avsättas till en fond under benämning Maria och Magnus Nilmans fond med föreskrift, att räntan å de fonderade medlen skulle läggas till kapitalet, tills detta uppginge till 18,500 kronor eller till ett belopp, varå årliga avkastningen befundes vara tillräcklig för bestridande av en frisäng å Oscar och Maria Ekmans sjukhus, avsedd för inom Örgryte församling kyrkoskriven patient samt att, där-est sagda sjukhus bleve omorganiserat och ej längre komme att brukas för sitt nuvarande ändamål, fondens avkastning skulle användas för be-redande av frisäng åt dylik patient å annat allmänt sjukhus i Göteborg ävensom att fonden skulle förvaltas av Göteborgs stads hälsovårdsnämnds andra avdelning eller vederbörande förvaltningsråd.

Anmärkningsvärda förhållanden i övrigt.

Framställning om vissa ny-, till- och ombyggnadsarbeten vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

I skrivelse den 13 juni 1928 ingick hälsovårdsnämnden till stadsfullmäktige med hemställan om uppdrag att i huvudsaklig överensstäm-melse med av arkitekten Ernst Torulf uppgjorda ritningar låta verk-ställa ny-, till- och ombyggnadsarbeten vid Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset för en beräknad kostnad av 7,268,730 kronor.

Förslaget avsåge att förutom en fullständig modernisering av sjuk-huset tillföra detsamma 343 nya vårdplatser jämte särskild elevbyggnad samt läkarbostäder. Enligt hälsovårdsnämndens uppdrag verkställde ekonomichefen Friis en beräkning av stadens behov av allmänna vård-platser, vilken utredning intages här i det skick, den ingick i hälsovårds-nämndens ovanberörda hemställan till stadsfullmäktige:

"Då redan vid tiden för Lundbyförslagets framläggande behovet av nya allmänna vårdplatser ansågs utgöra 125 och efter den tidpunkten någon egentlig utökning av detsamma icke skett, är det utan vidare klart, att det behov av utökning, som nu föreligger, är avsevärt mycket större.

Detta belyses av följande framställning rörande beläggningsen av stadens egna allmänna vårdplatser, i vilken benämning i denna skrivelse innefattas platser för medicinska, kirurgiska, öron- och ögonsjukdomar ävensom för radiologiska samt gynekologiska fall.

Sjukhus	År	Ordinarie antal sjukplatser ^{31/12}	Medeltal vårdade pr dag	Årligt medeltal vårdade, beräknat femårsvis	Högsta antalet vårdade någon dag under året
Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset	1900 ¹⁾	350	237	—	—
	1901	350	273	—	—
	1902	350	293	—	—
	1903	350	286	—	—
	1904	350	294	—	344
	1905	410	370	338	414
	1906	410	368	—	428
	1907	410	370	—	428
	1908	410	362	—	396
	1909	410	365	—	448
	1910	462	345	370	399
	1911	462	381	—	422
	1912	462	399	—	486
	1913	462	376	—	444
	1914	462	369	—	436
	1915	462	388	387	461
	1916	462	406	—	470
	1917	462	395	—	450
	1918	462	406	—	483
	1919	462	391	—	467
1920	478	390	382	460	
1921	478	371	—	462	
1922	478	353	—	410	
1923	478	378	—	422	
1924	506	446	—	492	
1925	506	459	464	519	
1926	506	498	—	568	
1927	506	540	—	591	
Oscar och Maria Ekmans sjukhus	1922	50	35	—	49
	1923	50	34	—	43
	1924	50	36	—	49
	1925	50	41	—	53
	1926	50	42	—	52
	1927	50	40	—	53
Barnbördshusets gynekologiska avdelning.....	1923	13	9	—	15
	1924	26	16	—	18
	1925	26	16	—	20
	1926	26	14	—	28
	1927	26	17	—	26

¹⁾ Året för sjukhusets tillkomst å nuvarande plats.

Ökningen av beläggningen å Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, det sjukhus, staden har att i huvudsak räkna med, är, såsom synes, under den sista femårsperioden 1923—1927 synnerligen kraftig. Under denna period vårdades i årligt medeltal 82 patienter mera än under nästföregående femårsperiod, vilken ökning vid jämförelse med samtida folkmängdsökning procentuellt utgör 4,29 mot i folkmängdsökning 2,31. Sålunda kan fastslås, att behovet av sjukhusvård under de senaste 5 åren ökat väsentligt och vida hastigare än folkmängdsökningen.

Att behovet av ökat antal sjukvårdsplatser föreligger måste sålunda anses tillfyllest fastslaget men ännu återstår att söka fastställa storleken av detsamma. Detta är emellertid ett ytterst vanskligt företag, enär det gäller ej endast fixerandet av nuvarande behov — vilket nog rätt så exakt låter sig göra — utan av detsamma för en längre tid framåt. Givetvis måste man även i sådant hänseende utgå ifrån redan vunna erfarenheter angående platstillgången under olika perioder och dennas förhållande till beläggningen, men härvid spela en mängd olika och variabla faktorer in, vilka ej låta sig helt överblickas, exempelvis växlande sjuklighet, allmänhetens större eller mindre förtroende för sjukhusen, medicinens framsteg m. m., varför det naturligtvis ej kan bli annat än helt approximativa siffror, som härvid ernås.

Vad som däremot låter sig överskådas och som givetvis ävenledes är betydande för bedömandet av platsbehovet är antalet vårdplatser i förhållande till folkmängden under olika perioder, varvid självfallet böra medräknas icke endast stadens egna vårdplatser för allmän sjukvård utan även övriga befintliga sådana av någon större betydelse.

I nedanstående promilleberäkningar äro sålunda medtagna vårdplatser å följande privatklinik: Göteborgs privata sjukhem, d:r Pihls ögonklinik — nedlagd 1927 —, d:r Barthold Carlsons klinik — ävenledes nedlagd 1927 — samt för sagda år nytillkomna Carlanderska sjukhemmet.

Sammanlagda antalet för staden tillgängliga platser för allmän sjukvård utgjorde vid slutet av följande år:

	1905	1910	1915	1920	1925	1927
	486	576	576	592	657	684
och invånare pr 1,000 av folkmängden	3,47	3,43	3,1	2,93	2,84	2,95

Av ovanstående kalkyler framgår, att kvoten varit högst 1905 med 3,47 pro mille, att den därefter successivt sjunkit för att stiga med cirka en tiondedel år 1927 och stanna vid 2,95. Jämföras vidare siffrorna för 1905 och 1927 med varandra finner man, att vårdplatsernas antal under denna tid minskats med 0,52 pro mille, vilken minskning i förhållande till nuvarande folkmängd motsvarar en brist på 120 vårdplatser.

Detta visar alltså, att, även under förutsättning att platstillgången 1905, 3,47 pro mille, finge anses relativt god — antalet i medeltal pr dag vårdade patienter å Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset, 410 ordinarie platser, utgjorde under sagda år 370 och högsta antalet vårdade någon dag under samma år 414 — situationen av i dag dock måste anses synnerligen mörk.

Vid en jämförelse med Stockholm, Oslo och Köpenhamn uppvisa dessa städer, enligt inhämtade upplysningar, en platstillgång, beräknad enligt samma normer som ovan angivits, av respektive 3,12, 3,81 och 4,10 pro mille, avseende dessa siffror dock år 1925, då några senare ej föreligga.

I samtliga dessa städer klagas över platsbrist, till och med Köpenhamn med sin till synes relativt höga siffra av 4,10 pro mille. För Stockholms vidkommande, i vilken stad trängseln inom sjukvårdsinrättningarna betecknas som olidlig, har sedan 1925 platsantalet redan utökats och ett nytt sjukhusbygge av synnerligen omfattande dimensioner ställts på dagordningen. Ävenledes i Oslo planeras större utökningar av sjukvårdsmöjligheterna.

Som synes har Göteborg den lägsta pro millesiffran av samtliga. Även om Göteborg i sjukvårdshänseende kanske icke fullt kan jämföras med sagda större städer, torde likväl med ledning av det ovan anförda kunna fastslås, att den pro millesiffran som bör eftersträvas för att få sjukvårdsbehovet för staden tillfredsställande torde sättas högre än den för år 1905 såsom relativt god betecknade siffran 3,47 eller till omkring 4 pro mille, detta ej minst med hänsyn till allmänhetens växande benägenhet för sjukhusvård, vilket förhållande förut påvisats.

Som ovan angivits uppgick stadens samtliga vårdplatser för allmän sjukvård vid slutet av föregående år till 684 eller 2,95 pro mille. Emellertid komma dessa att redan nästa år utökas med 55 platser, summa 739, vilket möjliggöres genom tuberkulospaviljongens å Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset utrymmande och därvarande patienters överflyttande till den av stadsfullmäktige beslutade, under byggnad varande paviljongen vid sjukvårdsanstalten å Kålltorp (stadsfullmäktiges prot. 16/6 1927, § 30). Härigenom skulle pro millesiffran höjas till 3,18.

Det förslag till platsutökning, hälsovårdsnämnden i denna framställning har för avsikt att framlägga, omfattar 343 nya sjukvårdsplatser, häri dock ej medtagna 30 likaledes planerade cancerplatser, då dessa äro avsedda ej blott för Göteborg utan även för övriga västra Sverige. Härvid skulle stadens platsbestånd utökas till 1,082 eller 4,66 pro mille. Genom en sådan åtgärd har nämnden tänkt sig stadens behov av allmänna vårdplatser tillgodosett för en tid av minst 25 år framåt. Utgående från beräkningen, att stadens invånarantal under de närmaste 25 åren komme att utökas med i genomsnitt cirka 2,000 personer, vilket är genomsnittssiffran för stadens folkmängdsökning under de senaste 25 åren, inkorporeringar oberäknade, skulle stadens folkmängd efter sagda tidrymd utgöra i runt tal 282,000 och platstillgången följaktligen vara nere i 3,83 pro mille. Härvid må dock anmärkas, att folkmängdstillväxten kan ske snabbare, exempelvis genom inkorporeringar."

Thamstorp vilo- och centralhem m. m.

I föregående årsberättelse omnämnda förändrings- och reparationsarbeten inom manbyggnaden å Thamstorp slutfördes i det närmaste under året.

Den likaledes i berättelsen för år 1927 omnämnda tillbyggnaden till Barnsanatoriet Rävlanda ävensom den planerade nya paviljongen vid Kålltorp ha påbörjats med innevarande år.

Kommunal tandpoliklinik.

Vid sammanträde den 21 juni 1928 uppdrogo stadsfullmäktige åt hälsovårdsnämnden att upprätta samt från och med år 1929 hålla tillgänglig en tandpoliklinik för beredande av billig tandvård samt anvisade för ändamålet ett anslag av 50,000 kronor.

Sammanslagning av 2:dra och 3:dje läkardistriktet till ett gemensamt samt förflyttning av tuberkulosbyrån.

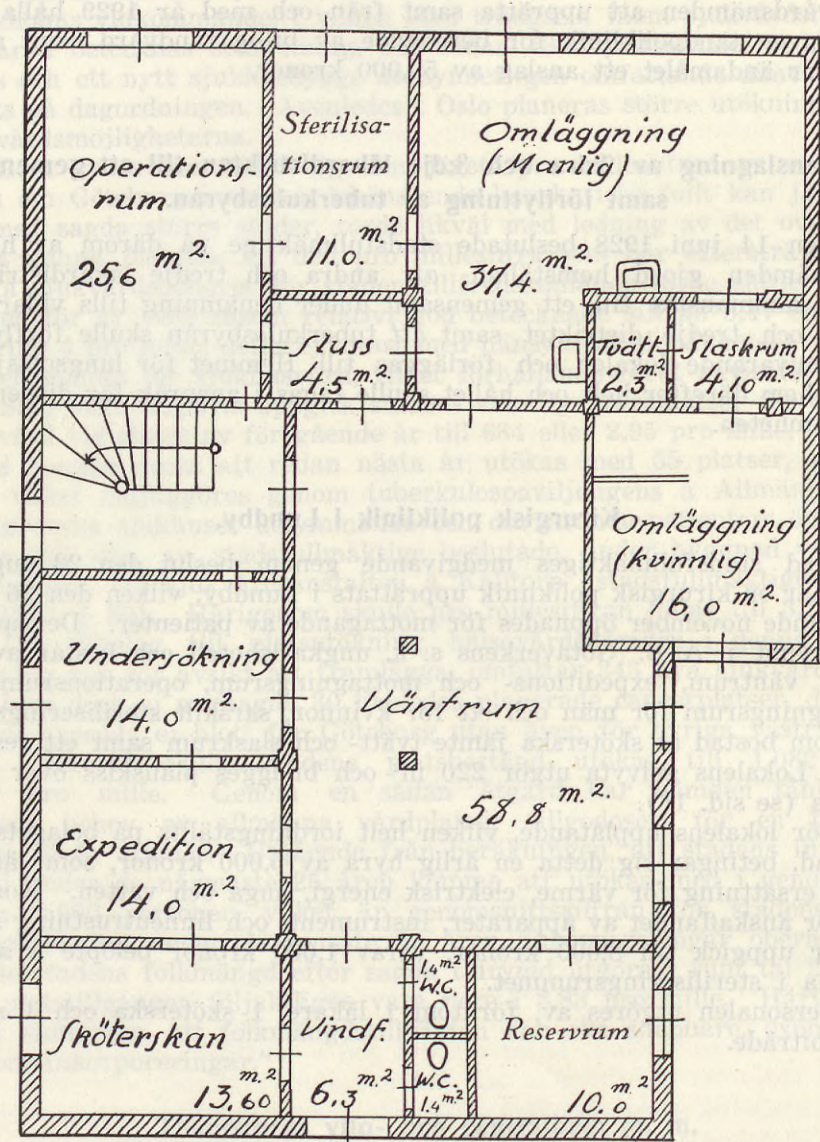
Den 14 juni 1928 beslutade stadsfullmäktige på därom av hälsovårdsnämnden gjord hemställan, att andra och tredje läkardistriktet skulle sammanslås till ett gemensamt under benämning tills vidare av andra och tredje distriktet samt att tuberkulosbyrån skulle förflyttas från nuvarande lokaler och förläggas till Hemmet för lungots sjuka, vilket hem därefter helt och hållet skulle tagas i anspråk för dispensärverksamheten.

Kirurgisk poliklinik i Lundby.

Med stadsfullmäktiges medgivande genom beslut den 23 augusti 1928 har en kirurgisk poliklinik upprättats i Lundby, vilken den 26 därpåföljande november öppnades för mottagande av patienter. Densamma är inrymd i A.-B. Götaverkens s. k. ungarshotell och består av ett större väntrum, expeditions- och mottagningsrum, operationsrum, ett omlägningsrum för män och ett för kvinnor, särskilt steriliseringsrum ävensom bostad åt sköterska jämte tvätt- och slaskrum samt ett reservrum. Lokalens golvyta utgör 220 m² och bilägges planskiss över densamma (se sid. 18).

För lokalens upplåtande, vilken helt iordningstälts på bolagets bekostnad, betingar sig detta en årlig hyra av 5,000 kronor, som jämväl utgör ersättning för värme, elektrisk energi, ånga och vatten. Kostnaden för anskaffandet av apparater, instrument- och linneutrustning samt möbler uppgick till 8,000 kronor, varav 1,600 kronor belöpte å apparaterna i steriliseringsrummet.

Personalen utgöres av, förutom 1 läkare, 1 sköterska och 1 sjukvårdsbiträde.

I följande berättelse nämnda försäkrade och försäkrade
 arbetar som försäkrade i försäkringskassan för sjukvård
 under året.

Den tilldelade i berättelsen för år 1927 omvårdning till
 försäkrade arbetare avseende den pågående nya sjukvården vid
 Källtorp ha påbörjats med huvudsakligen år.

Tab. 2. Antal sjukplatser, intagna samt underhållsdagar, fördelade efter olika betalningsklasser, under år 1928.

	Dagavgift kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal intagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägsta antalet vårdade någon dag under året	Medeltal av sjukhusvården, dagar	
Sahlgrenska sjukh.: enskilt rum.....	18.—	10	78	1,308	11	17	4	16	
	12.—		168	2,544					
	halvenskilt rum	12.—	57	298	4,781	42	59	24	19
		8.50		529	10,563				
	allmänt rum ...	7.50	494	1,240	20,237	548	592	409	24
		6.—		77	937				
		4.50		218	6,095				
		2.50		3,197	71,481				
		2.—		1,440	32,512				
1.50		126		7,949					
ingen		1,974		61,192					
Holtermanska sjukh.: enskilt rum ...	16.—	1	—	—	—	—	—	—	
	10.—		—	—					
	halvensk. rum	12.—	2	4	58	0.2	2	0	11
		8.—		2	8				
	allmänt rum...	7.50	122	45	1,318	81	123	51	36
		6.—		9	163				
		4.50		33	379				
		2.50		82	1,489				
		2.—		53	1,233				
		1.25		2	384				
1.—		5		501					
ingen	593	24,184							
Barnsjukhuset: enskilt rum	15.—	5	21	188	1.2	5	0	8	
	9.—		36	257					
	halvenskilt rum	10.—	4	61	361	16	10	0	19
		6.—		91	4,500				
	vårdarinnor	2.50	291	155	1,009	209	260	179	28
	allmänt rum.....	6.—		331	969				
		4.50		17	2,590				
		2.—		1,608	27,746				
1.—		21		8,402					
ingen	788	36,920							
Barnbördshuset: enskilt rum	18.—	17	23	312	5	12	0	10	
	12.—		168	1,506					
	halvenskilt rum.....	12.—	6	63	564	7	15	2	9
		8.50		238	2,022				
	allmänt rum	7.50	102	328	2,753	78	94	55	9
		4.50		164	1,899				
		2.75		2,298	20,201				
		ingen		327	3,805				

	Dagavgift kr.	Ordinarie antal sjukplatser vid årets slut	Antal inlagna patienter under året	Antal underhållsdagar för samtliga vårdade	Medeltal vårdade per dag	Högsta antalet vårdade någon dag under året	Lägst antalet vårdade någon dag under året	Medeltal av sjukhusvården, dagar																																																																																																																																																						
Sjukv.-anst. å Källtorp: halvensk. rum	11.—	12	2	146	10	14	5	81																																																																																																																																																						
	5.—		42	3,415					allmänt rum..	7.50	178	87	17,790	170	177	158	243	1.—	10	2,010	0.50	158	42,252	ingen			Hemmet för lungots sjuka: allm. rum	7.50	46	—	—	37	47	25	132	1.—	15	1,167	0.50	4	182	ingen	84	12,250	Epidemisjukhuset: enskilt rum.....	18.—	6	—	—	0,07	1	0	13	15.—	—	—	11.—	2	25	9.—	—	—	halvenskilt rum...	12.—	14	1	5	1	3	0	18	10.—	2	48	7.—	8	94	6.—	9	221	allmänt rum	7.50	340	4	29	67	123	28	25	6.—	7	73	4.50	10	97	2.50	25	304	2.—	21	500	ingen	908	23,602	Ekmanska sjukhuset: enskilt rum ...	18.—	2	2	33	1,4	4	0	22	12.—	21	464	9.—	—	12	halvensk. rum	12.—	8	7	158	3,7	9	0	25	8.50	43	1,143	6.—	4	50	allmänt rum...	7.50	44	55	956	38	50	28	26	6.—	1	4	5.—	2	247	4.—	6	351	3.—	3	323	2.50	257	5,744
allmänt rum..	7.50	178	87	17,790	170	177	158	243																																																																																																																																																						
	1.—		10	2,010																																																																																																																																																										
	0.50		158	42,252																																																																																																																																																										
	ingen																																																																																																																																																													
Hemmet för lungots sjuka: allm. rum	7.50	46	—	—	37	47	25	132																																																																																																																																																						
	1.—		15	1,167																																																																																																																																																										
	0.50		4	182																																																																																																																																																										
	ingen		84	12,250																																																																																																																																																										
Epidemisjukhuset: enskilt rum.....	18.—	6	—	—	0,07	1	0	13																																																																																																																																																						
	15.—		—	—																																																																																																																																																										
	11.—		2	25																																																																																																																																																										
	9.—		—	—																																																																																																																																																										
	halvenskilt rum...	12.—	14	1	5	1	3	0	18																																																																																																																																																					
		10.—		2	48																																																																																																																																																									
		7.—		8	94																																																																																																																																																									
		6.—		9	221																																																																																																																																																									
	allmänt rum	7.50	340	4	29	67	123	28	25																																																																																																																																																					
		6.—		7	73																																																																																																																																																									
		4.50		10	97																																																																																																																																																									
		2.50		25	304																																																																																																																																																									
		2.—		21	500																																																																																																																																																									
	ingen	908	23,602																																																																																																																																																											
Ekmanska sjukhuset: enskilt rum ...	18.—	2	2	33	1,4	4	0	22																																																																																																																																																						
	12.—		21	464																																																																																																																																																										
	9.—		—	12																																																																																																																																																										
	halvensk. rum	12.—	8	7	158	3,7	9	0	25																																																																																																																																																					
		8.50		43	1,143																																																																																																																																																									
		6.—		4	50																																																																																																																																																									
	allmänt rum...	7.50	44	55	956	38	50	28	26																																																																																																																																																					
		6.—		1	4																																																																																																																																																									
		5.—		2	247																																																																																																																																																									
		4.—		6	351																																																																																																																																																									
		3.—		3	323																																																																																																																																																									
		2.50		257	5,744																																																																																																																																																									
		2.—		95	2,453																																																																																																																																																									
		ingen		128	3,910																																																																																																																																																									

Tab. 3. Inkomster

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barnsjukhuset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Patient- och poliklinikavgifter	619,961: 90	43,4	23,393: 51	12,7	132,874: 75	25,4
2. Anslag av landsting.....	—	—	56,977: 78	30,8	—	—
3. » » kommun.....	742,706: 84	51,9	87,963: 60	47,5	371,076: 14	71,0
4. » » staten	20,976: 25	1,5	16,696: 11	9,0	—	—
5. Ersättning av staten för främmande undersåtar etc., från annat sjukvårdsområde, pensionsstyrelsen, riks försäkringsanstalten, livförsäkringsbolag etc.	3,287: 50	0,2	58: 50	—	—	—
6. Avkastning av donationer, använd under året för sjukhusets ändamål	43,452: 23	3,0	—	—	19,000: —	3,6
7. Hyror och arrenden, inkomst från lantgård, trädgård, stall, svingård etc.	—	—	—	—	—	—
8. Övriga inkomster.....	—	—	—	—	—	—
Summa	1,430,384: 72	100,0	185,089: 50	100,0	522,950: 89	100,0

under år 1928.

Barnbörds- huset		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotsotsjuka		Epidemi- sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
134,015: 75	50,0	39,853: 50	11,9	1,067: 50	1,5	6,419: 04	2,4	48,763: —	39,5	1,006,348: 95	31,2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	56,977: 78	1,8
118,371: 12	44,4	176,175: 24	52,3	43,780: 76	61,9	213,205: 56	79,3	69,642: 79	56,4	1,822,922: 05	57,0
15,000: —	5,6	107,269: 75	31,8	19,719: —	27,8	44,112: —	16,4	—	—	223,773: 11	7,0
—	—	13,636: 77	4,0	6,210: 06	8,8	—	—	1,971: 50	1,6	25,164: 33	0,8
—	—	—	—	—	—	—	—	3,105: —	2,5	65,557: 23	2,0
—	—	—	—	—	—	5,000: —	1,9	—	—	5,000: —	0,2
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
267,386: 87	100,0	336,935: 26	100,0	70,777: 32	100,0	268,736: 60	100,0	123,482: 29	100,0	3,205,743: 45	100,0

*) Efter avdrag av inkomst från köket samt elevavgifter.
 *) Avskrivna patientavgifter, skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, försäkringskostnader m. m.

Tab. 4. Utgifter

	Sahlgrenska sjukhuset		Holtermanska sjukhuset		Barn-sjukhuset	
	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter.....	596,122: 52	41,7	67,256: 10	36,4	229,312: 42	43,9
2. Extra bitr.-hjälp, handräckning	22,308: 27	1,6	—	—	4,784: 34	0,9
3. Läkemedel (för inre och yttre behandling)...	79,528: 91	5,6	4,862: 16	2,6	19,058: 69	3,6
4. Förbandsartiklar (samtliga för sår använda förbrukningsartiklar), bandage.....	55,074: 73	3,9	2,000: —	1,1	9,360: 09	1,8
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d....	6,431: 69	0,4	269: 14	0,1	102: 90	—
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar	35,434: 69	2,5	2,382: 38	1,3	6,989: 65	1,3
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	75,934: 56	5,3	5,763: 97	3,1	24,889: 60	4,8
8. Patienters och personals utspisning ¹⁾	290,585: 23	20,3	32,040: 42	17,3	128,215: 89	24,5
9. Värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar	77,171: 73	5,4	15,959: 15	8,6	28,965: 85	5,6
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar	52,049: 80	3,6	3,883: 69	2,1	18,212: 45	3,5
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda	23,533: 87	1,6	402: 05	0,2	619: 78	0,1
12. Fastigheters (däri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer.....	28,480: 85	2,0	8,402: 16	4,5	20,407: 37	3,9
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag.....	46,259: 72	3,2	37,241: 15	20,2	11,032: 49	2,1
14. Diverse utgifter ²⁾	41,468: 15	2,9	4,627: 13	2,5	20,999: 37	4,0
Summa	1,430,384: 72	100,0	185,089: 50	100,0	522,950: 89	100,0

¹⁾ Efter avdrag av inkomst från köket samt elevavgifter.

²⁾ Avskrivna patientavgifter, skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, forselkostnader m. m.

under år 1928.

Barnbörds- huset		Sjukvårdsanst. å Källtorp		Hemmet för lungotsssjuka		Epidemi- sjukhuset		Ekmanska sjukhuset		Summa	
Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %	Kronor	i %
116,435: 38	43,5	131,173: 72	38,9	33,293: 12	47,0	127,422: 21	47,4	53,137: 81	43,0	1,354,153: 28	42,3
3,039: 52	1,1	402: 08	0,1	—	—	8,271: 29	3,1	—	—	33,805: 50	1,2
6,693: 76	2,5	4,495: 19	1,3	957: 30	1,4	5,427: 88	2,0	3 406: 03	2,7	124,429: 92	3,8
7,368: 36	2,8	427: 54	0,1	335: 29	0,5	2,249: —	0,8	3,542: 80	2,9	80,357: 81	2,5
1,264: 16	0,5	479: 47	0,1	30: 66	—	881: 12	0,3	1,014: 53	0,8	10,473: 67	0,3
5,535: 53	2,1	5,072: 72	1,5	129: 81	0,2	667: 55	0,2	1,447: 73	1,2	57,660: 06	1,8
13,554: 21	5,1	18,117: 49	5,4	2,312: 61	3,3	10,097: 69	3,8	4,385: 64	3,6	155,055: 77	4,8
42,261: 70	15,8	93,461: 18	27,8	19,811: 03	28,0	47,196: 86	17,6	31,620: 78	25,6	685,193: 09	21,5
25,432: 48	9,5	24,201: 06	7,2	7,376: 96	10,4	38,626: 66	14,4	10,248: 83	8,3	227,982: 72	7,1
12,426: 46	4,6	13,302: 01	3,9	4,154: 85	5,9	6,354: 67	2,4	4,267: 45	3,5	114,651: 38	3,5
204: 14	0,1	2,097: 29	0,6	45: 08	—	305: 55	0,1	411: 19	0,3	27,618: 95	0,9
17,102: 26	6,4	10,655: 26	3,2	1,350: 42	1,9	10,158: 63	3,8	5,664: 48	4,6	102,221: 43	3,2
10,000: —	3,7	27,764: 30	8,3	—	—	4,410: —	1,6	—	—	136,707: 66	4,3
6,068: 91	2,3	5,285: 95	1,6	980: 19	1,4	6,667: 49	2,5	4,335: 02	3,5	90,432: 21	2,8
267,386: 87	100,0	336,935: 26	100,0	70,777: 32	100,0	268,736: 60	100,0	123,482: 29	100,0	3,205,743: 45	100,0

Tab. 5. Medelkostnader per underhållsdrag år 1928.

	Sahlgrenska sjukhuset	Holtermanska sjukhuset	Barnsjukhuset	Barnbördshuset	Sjukvårdsanst. å Kålltorp	Hemmet för lungsotssjuka	Epidemi-sjukhuset	Ekmanska sjukhuset	Samtliga sjukhus
	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre	öre
1. Avlöningar (i stat upptagna), vikariatersättningar, pensioner och pensionsavgifter.....	271,5	226,0	276,5	352,2	199,9	244,8	506,9	335,3	278,8
2. Extra biträdeshjälp, handräckning.....	10,2	—	5,8	9,2	0,6	—	32,9	—	8,0
3. Läkemedel (för inre och yttre behandling).....	36,2	16,3	23,0	20,2	6,9	7,0	21,6	21,5	25,6
4. Förbandsartiklar (samtliga för sår använda förbrukningsartiklar), bandage.....	25,1	6,7	11,3	22,3	0,7	2,5	8,9	22,4	16,5
5. Mineralvatten, vin, is, näringspreparat o. d.....	2,9	0,9	0,1	3,8	0,7	0,2	3,5	6,4	2,6
6. Instrument och apparater jämte hithörande förbrukningsartiklar.....	16,1	8,0	8,4	16,7	7,7	1,0	2,7	9,1	11,9
7. Kläder, sängkläder och andra inventarier samt arbetsmaterial.....	34,6	19,4	30,0	41,0	27,6	17,0	40,2	27,7	31,8
8. Patienters och personals utspisning ¹⁾	132,3	107,6	154,6	127,8	142,4	145,7	137,8	199,5	141,0
9. Värme, lyse och hithörande förbrukningsartiklar.....	35,1	53,6	34,9	76,9	36,9	54,2	153,7	64,7	47,0
10. Tvätt, renhållning (inre och å gård), vatten samt hithörande förbrukningsartiklar.....	23,7	13,0	22,0	37,6	20,3	30,5	25,3	26,9	23,6
11. Förbrukningsartiklar inom ekonomien, ej å andra titlar förda.....	10,7	1,4	0,7	0,6	3,2	0,3	1,2	2,6	5,7
12. Fastigheters (dåri även gårds, parks och vägars) underhåll, mindre reparationer.....	13,0	28,2	24,6	51,7	16,2	9,9	40,4	35,7	21,1
13. Ny-, till- och ombyggnader, ävensom större reparationer å särskilt anslag.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14. Diverse utgifter ²⁾	12,1	10,1	17,6	15,2	6,0	7,2	25,5	21,1	18,6
Summa utgifter per underhållsdrag	623,5	491,2	609,5	775,2	469,1	520,3	1,050,6	772,9	632,2

¹⁾ Efter avdrag av inkomst från köket samt elevavgifter.

²⁾ Skriv- och tryckningskostnader, telefonavgifter, forselkostnader m. m.

Tab. 6. Sjukhusens uppvärmningskostnader under år 1928.*)

	Kubikutrymme, som kräver uppvärmning				Kostnad för uppvärmning m. m.						
	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum o. badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök		Totalkostnad	Sjuksalar, dagrum, bostadsrum och badrum		Korridorer, trappor, förrådsrum och kök			
	Kbm.	%	Kbm.	%		pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	% av totalkostnaden		
	Kr.		Kr.		pr kbm.	% av totalkostnaden	pr kbm.	% av totalkostnaden			
Sahlgrenska sjukhuset.....	49,890	63,64	28,223	36,36	77,172	1:09	70	0:82	30	0:99	35,1
Hoftermanska sjukhuset.....	5,871	68,97	2,601	31,03	15,959	2:04	76	1:53	24	1:88	53,6
Barnsjukhuset.....	13,202	57,63	9,708	42,37	28,966	1:41	64	1:06	36	1:26	34,9
Barnbördshuset.....	8,389	50,92	8,086	49,08	25,482	1:76	58	1:32	42	1:54	76,9
Sjukvårdsanstalten å Källtorp	10,142	59,56	6,886	40,44	24,201	1:58	66	1:19	34	1:42	36,9
Hemmet för lungotssjuka...	1,728	63,27	1,003	36,73	7,377	2:97	70	2:23	30	2:70	54,2
Epidemisjukhuset.....	15,471	66,63	7,749	33,37	38,627	1:81	73	1:36	27	1:66	153,7
Ekmaniska sjukhuset.....	3,831	57,05	2,922	42,95	10,249	1:69	64	1:27	36	1:51	64,7

Kostnaden för uppvärmning av korridorer etc. är beräknad 25 % lägre än motsvarande kostnad för sjuksalar etc.

*) Kostnader för värme och lyse samt hithörande förbrukningsartiklar.

Tab. 7. Tablå över inbetalda patientavgifter och jämförelse mellan betalande och icke betalande patienter.

	År	Inbetalda patientavgifter	Antal patienter	A n t a l		A n t a l	
				betalande patienter	i %	icke bet. patienter	i %
Sahlgrenska sjukhuset.....	1924	538,886:—	7,096	5,355	75,47	1,741	24,53
	1925	547,368:—	6,997	5,462	78,06	1,535	21,94
	1926	545,969:—	7,320	5,719	78,13	1,601	21,87
	1927	604,731:—	8,490	6,477	76,29	2,013	23,71
	1928	621,809:—	9,345	7,371	78,88	1,974	21,12
Holtermanska sjukhuset ...	1924	8,238:—	897	178	19,84	719	80,16
	1925	8,045:—	790	152	19,24	638	80,76
	1926	8,982:—	832	182	21,88	650	78,12
	1927	18,534:—	993	287	28,90	706	71,10
	1928	20,263:—	828	235	28,38	593	71,62
Barnsjukhuset	1924	106,520:—	2,413	1,719	71,24	694	28,76
	1925	106,245:—	2,730	2,017	73,88	713	26,12
	1926	84,181:—	2,744	1,938	70,63	806	29,37
	1927	114,764:—	2,848	2,119	74,40	729	25,60
	1928	126,510:—	3,129	2,341	74,82	788	25,18
Barnbördshuset	1924	139,120:—	3,499	3,163	90,40	336	9,60
	1925	126,603:—	3,533	3,159	89,41	374	10,59
	1926	133,097:—	3,588	3,193	88,99	395	11,01
	1927	129,624:—	3,455	3,104	89,84	351	10,16
	1928	132,982:—	3,609	3,282	90,94	327	9,06
Sjukvårdsanst. å Källtorp...	1924	36,582:—	324	134	41,36	190	58,64
	1925	40,420:—	330	152	46,06	178	53,94
	1926	37,369:—	274	127	46,35	147	53,65
	1927	35,990:—	292	128	43,84	164	56,16
	1928	38,505:—	299	141	47,16	158	52,84
Hemmet f. lungotsssjuka...	1924	2,237:—	88	18	20,45	70	79,55
	1925	2,299:—	81	18	22,22	63	77,78
	1926	1,356:—	93	21	22,58	72	77,42
	1927	1,494:—	82	16	19,51	66	80,49
	1928	1,068:—	103	19	18,45	84	81,55
Epidemisjukhuset	1924	7,040:—	948	106	11,18	842	88,82
	1925	8,359:—	1,386	129	9,31	1,257	90,69
	1926	5,684:—	952	79	8,30	873	91,70
	1927	8,096:—	1,312	204	15,55	1,108	84,45
	1928	6,156:—	997	89	8,93	908	91,07
Ekmanska sjukhuset.....	1924	37,160:—	520	404	77,69	116	22,31
	1925	40,606:—	554	454	81,95	100	18,05
	1926	43,026:—	585	458	78,29	127	21,71
	1927	47,362:—	597	492	82,41	105	17,59
	1928	49,738:—	624	496	79,49	128	20,51
Samtliga sjukhus	1924	875,783:—	15,785	11,077	70,17	4,708	29,83
	1925	879,945:—	16,401	11,543	70,38	4,858	29,62
	1926	859,664:—	16,388	11,717	71,49	4,671	28,51
	1927	960,595:—	18,069	12,827	70,98	5,242	29,02
	1928	997,031:—	18,934	13,974	73,80	4,960	26,20
Sahlgrenska sjukhuset, Holtermanska sjukhuset, Barnsjukhuset och Ekmanska sjukhuset.....	1924	690,804:—	10,926	7,656	70,07	3,270	29,93
	1925	702,264:—	11,071	8,085	73,03	2,986	26,97
	1926	682,158:—	11,481	8,297	72,27	3,184	27,73
	1927	785,391:—	12,928	9,375	72,52	3,553	27,48
	1928	818,320:—	13,926	10,443	74,99	3,483	25,01

Tab. 8. Antal befattningshavare vid sjukhusen år 1928.

	Allm. o. Sahlg. sjukhuset	Hofherrnanska sjukhuset	Barn- sjukhuset	Barnbörds- huset	Sjukvårdsanst. å Källtorp	Hemmet för lungotssjuka	Epidemi- sjukhuset	Ekmaniska sjukhuset	Summa
Överläkare	2	1	2	—	1	—	1	—	7
Läkare och amanuenser	15	1	4	1	1	1	1	1	25
Föreståndarinnor och översköterskor	1	—	—	2	—	1	—	—	4
Husmödrar	1	—	1	1	1	—	—	—	4
Operationssköterskor	6	—	1	1	—	—	—	1	9
Sköterskor	39	7	16	5	8	2	6	2	85
Assistentköterskor	15	—	—	—	—	—	—	—	15
Undersköterskor o. sköterskebiträden	—	—	30	2	—	—	20	4	56
Elever med lön.....	82	—	15	—	—	—	—	—	97
D:o utan lön	28	2	15	—	—	—	13	7	65
Biträden vid röntgen- och ljusavd...	4	1	—	—	—	—	—	—	5
Fotografbiträden	2	—	1	—	—	—	—	—	3
Barnmorskor	—	—	—	4	—	—	—	—	4
Barnmorskeelever utan lön.....	—	—	—	52	—	—	—	—	52
Sjukgymnaster	2	—	1	—	—	—	—	1	4
Ammor	—	—	2	—	—	—	—	—	2
Kommissarier och sysselmän	1	—	1	1 ¹⁾	1 ²⁾	1 ²⁾	1 ¹⁾	1	5
Kontorsskrivare och skrivbiträden...	3	1	2	1	1	1	2	—	11
Predikanter	1	1	—	1	1	1	—	1	6
Organister	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Köksföreståndarinnor	1	1	1	1	1	—	1	1	7
Kokerskor	7	1	5	2	2	2	2	1	22
Köksbiträden och servererskor	16	3	12	6	13	2	6	3	61
Tvättföreståndarinnor	1	—	1	1	1	—	1	1	6
Tvättbiträden	12	2	10	12	6	1	5	2	50
Strykerskor	2	—	1	—	1	—	1	—	5
Föreståndarinnor för syavdelning ...	1	—	1	—	—	—	—	—	2
Sömmerskor	2	—	2	1	1	—	1	1	8
Baderskor	5	1	—	—	2	—	—	—	8
Städerskor (sjukvårdsbiträden)	61	6	17	14	19	6	4	2	129
Maskinister	2	1	1	1	1	—	1	1	8
Eldare	6	1	4	3	2	—	3	1	20
Desinfektör	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Vaktmästare och gårdskarlar	16	1	3	1	3	1	2	2	29
Trädgårdsmästare	1	—	—	—	1	—	—	—	2
Portvakter	2	2	1	1	1	—	3	—	18
Telefonister.....	3	—	2	—	1	—	—	2	3
Korridorvakter och garderobiärer ...	1	—	—	2	—	—	—	—	3
Snickare	2	—	1	—	—	—	1	—	4
Summa	344	33	153	116	70	18	75	35	844

1) Gemensam för Barnbördshuset och Epidemisjukhuset.

2) » » Sjukvårdsanstalten å Källtorp och Hemmet för lungotssjuka.

Allmänna och Sahlgrenska sjukhuset.

Å medicinska och kirurgiska avdelningarna år 1928 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
	Intagna		Döda		Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.								
Palatoschisis	—	—	—	—	—	1	—	—
Cysta colli congen.	—	—	—	—	1	—	—	—
Ren et ureter duplex	—	—	—	—	2	—	—	—
Ectopia vesicae urin.....	—	—	—	—	1	—	1	—
Retentio testis	—	—	—	—	5	—	—	—
II. Ålderdomssjukdomar.								
6 Marasmus senilis	1	5	—	—	1	2	1	1
7 Gangräna »	2	—	—	—	5	5	1	2
III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.								
Graviditas	—	—	—	—	—	15	—	—
8 Abortus	—	—	—	—	—	6	—	1
10 Graviditas extrauterina	—	1	—	—	—	4	—	—
11 Hyperemesis gravidarum.....	—	8	—	—	—	1	—	—
IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.								
21 Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone	14	20	6	4	88	85	10	8
22 Erysipelas	46	46	5	5	12	4	1	—
23 Scarletina	1	1	—	—	—	—	—	—
29 Influenza epidemica	44	65	—	—	4	2	1	1
33 Typhus abdominalis	—	—	—	—	—	1	—	—
34 Paratyphus	4	3	—	—	2	4	—	—
36 Dysenteria	—	1	—	—	—	—	—	—
Gärtners infektion.....	5	5	—	—	—	—	—	—
39 Poliomyelitis anterior acuta et Polioen- cephalitis acuta	1	—	—	—	—	—	—	—
39 ^{1/2} Encephalitis lethargica	6	5	—	1	—	—	—	—
42 Tuberculosis (samtliga fall)	75	78	6	12	77	64	4	4
» pulmonum. Tuberculosis laryngis	60	59	3	3	13	12	—	2
» cerebri. Meningitis tuberc. ossium et articularum	2	6	2	6	—	—	—	—
» lymphoglandularum	4	4	—	—	23	23	1	—
» renum	4	3	—	—	10	14	—	—
» urogenitalis.....	1	1	—	1	13	5	1	—
» cutis.....	—	2	—	—	12	5	—	2
» Lupus vulgaris	1	—	—	—	1	1	1	—
» organorum aliorum	3	5	1	2	4	3	1	—

S j u k d o m		Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
44	Syphilis hereditaria	1	1	—	—	—	—	—	—
	» acquisita	48	18	—	—	8	1	—	—
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>).....	3	—	—	—	4	3	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	2	—	—	—	3	2	—	—
	Epididymitis »	—	—	—	—	1	—	—	—
	Rheumatismus »	1	—	—	—	—	1	—	—
47	Actinomycosis	—	—	—	—	4	1	1	—
51	Malaria	7	—	—	—	—	—	—	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus ...	4	8	—	—	—	—	—	—
57	Febris. Febricula.....	7	10	—	—	—	1	—	—
	Febris undulans Bang	2	—	—	—	—	—	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>									
58	Anæmia	17	50	1	1	2	8	—	—
59	Anæmia perniciosa progressiva	8	11	—	1	3	—	1	—
60	Leuchæmia	6	2	2	—	1	—	—	—
61	Pseudoleuchæmia	—	—	—	—	1	—	—	—
63	Plethora vera. Polycythæmia	2	—	—	—	—	—	—	—
64	Hæmophilia	1	—	—	—	2	—	—	—
66	Hæmorr. diates	2	—	—	—	—	—	—	—
	Miculicz sjukdom	—	1	—	—	—	—	—	—
	Lymfgranulomatos	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>									
67	Diathesis urica. Arthritis urica.....	5	1	—	—	—	—	—	—
68	Diabetes mellitus	60	64	5	5	9	4	—	—
69	Adipositas universalis	3	3	—	—	—	1	—	—
70	Glykosuri	2	2	—	—	—	—	—	—
<i>VII. Kroniska förgiftnings-sjukdomar.</i>									
71	Alcoholismus chronicus	8	—	—	—	—	—	—	—
76	Saturnismus »	2	1	—	—	—	—	—	—
78	Argyri	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>									
79	Hæmorrhagia meningum cerebri	—	1	—	—	—	—	—	—
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis	1	4	—	1	—	—	—	—
82	Hæmorrhagia, thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	22	30	11	14	2	3	2	2
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli.....	31	34	3	7	—	—	—	—
84	Hemiplegia.....	19	9	—	—	—	—	—	—
86	Paralysis glosso-labio-laryngea progressiva	1	—	—	—	—	—	—	—
88	Myelitis	4	2	—	—	—	—	—	—
89	Tabes dorsalis. Lues cerebro-spinalis ...	23	7	—	—	—	—	—	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata ...	10	15	—	—	—	—	—	—
91	Syringomyelia	2	1	—	—	—	—	—	—
92	Sclerosis amyotrophica lateralis.....	1	1	—	—	—	—	—	—

	Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
93	Atrophia musculorum progressiva spinalis	—	2	—	—	—	—	—	—
94	Neuralgia ischiadica	32	19	—	—	—	—	—	—
	» cruralis	1	—	—	—	—	—	—	—
	» intercostalis	—	1	—	—	—	—	—	—
	Neuritis optica. Papillit.	6	2	—	—	—	—	—	—
	» n. ulnaris	1	—	—	—	—	—	—	—
	» n. trigemin.	—	—	—	—	3	2	—	—
	» n. ischiad.	—	—	—	—	2	2	—	—
	Polyneuritis	4	2	—	—	—	—	—	—
	Radiculitis	5	1	—	—	—	—	—	—
95	Reflexpares	1	—	—	—	—	—	—	—
	Pares n. facialis	1	1	—	—	—	—	—	—
	» n. crural.	1	—	—	—	—	—	—	—
	» n. brachial.	1	—	—	—	—	—	—	—
	» m. serrat.	—	1	—	—	—	—	—	—
	» m. oculi	—	1	—	—	—	—	—	—
96	Spasmus. Facialis	—	1	—	—	—	—	—	—
	Tic, Torticollis spast.	1	1	—	—	—	—	—	—
	Singultus	1	—	—	—	—	—	—	—
	Chorea	1	1	—	—	—	—	—	—
	Postop. tetani	—	—	—	—	—	1	—	—
98	Epilepsia. Epileptiform. anfall	26	15	—	—	6	—	1	—
99	Hysteria	—	4	—	—	—	7	—	—
100	Neurasthenia. Psykoneuros	102	159	—	—	4	12	—	—
101	Organisk nervsjukdom	24	13	—	—	—	—	—	—
	Sequ. p. encefal. myelit.	7	9	—	—	—	—	—	—
	Extrapyram. affektion	10	9	—	—	—	—	—	—
	Cefalalgia. Migrän	10	5	—	—	—	—	—	—
	Myasthenia	3	2	—	—	—	—	—	—
	Vértigo	3	2	—	—	—	—	—	—
	Atrofia cerebelli	1	—	—	—	—	—	—	—
	Gliososis cerebri. Wilson	—	1	—	—	—	—	—	—
	M. Recklinghausen	1	—	—	—	—	—	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>									
102— 110	Insania et Idiotia	12	22	—	—	—	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>									
111	Pericarditis	7	7	—	—	—	—	—	—
112	Endocarditis acuta	8	8	3	3	—	1	—	—
	» Myocarditis acuta	8	3	2	1	—	—	—	—
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	52	84	7	15	1	2	—	—
	» Myocarditis chronica. Cardiosclerosis. Cor adiposum	56	35	11	6	4	2	1	—
115	Arteriosclerosis. Endarteritis	43	18	—	—	4	2	—	—
116	Phlebitis	5	7	—	—	—	—	—	—
117	Aneurysma	—	—	—	—	1	—	—	—
118	Varix	1	1	—	—	63	39	—	—
119	Thrombosis. Embolia	5	17	1	1	12	20	2	3

	S j u k d o m	Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
120	Kollapsattack	—	1	—	—	—	—	—	—
	Aortit.	11	—	5	—	—	—	—	—
	Cardiopat. kyfoscoliot.	3	2	2	1	—	—	—	—
	Hypertrof. cord. Arytmia.	2	—	—	—	—	—	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>								
121—	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	10	7	—	—	—	—	—	—
124	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	17	15	—	—	1	—	—	—
128	» chronica. Bronchitis chr.	18	25	—	—	2	—	—	—
129	Bronchiectasia	12	8	—	—	—	—	—	—
130	Asthma bronchiale	10	16	—	—	—	—	—	—
131	Hæmorrhagia pulmonum	4	2	—	—	—	—	—	—
132	Pneumonia crouposa acuta	24	15	7	6	3	—	—	—
134	» Bronchopneumonia acuta.	58	72	5	8	10	11	—	—
135	Pneumonia fibroplastica chronica	1	—	1	—	—	—	—	—
137	Gangræna pulmonum	2	—	2	—	1	—	1	—
138	Emphysema pulmonum	19	16	—	—	—	—	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	63	75	—	—	21	8	2	3
141	Pneumothorax	3	—	—	—	—	—	—	—
	<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>								
143	Stomatitis. Noma	2	—	—	—	—	—	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	14	44	—	—	5	4	—	—
145	Peritonsillitis acuta	4	9	—	—	—	—	—	—
149	Parotitis	1	2	—	—	—	—	—	—
	Divertic. duod. Polypos. intestinalis	2	2	—	—	—	—	—	—
	Sialolithiasis	—	—	—	—	1	—	—	—
150	Stenosis oesophagi	—	—	—	—	1	1	—	—
153	Gastritis acuta	—	1	—	—	4	4	—	—
»	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	22	19	—	—	3	5	—	—
154	Gastritis chronica	1	—	—	—	7	11	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	178	90	4	4	94	31	10	3
156	Dilatatio ventriculi. Gastroptosis	—	—	—	—	—	1	—	—
157	Neurosis ventriculi. Dyspepsi. Diverticul. duodeni	58	69	—	—	—	1	—	—
	Entero-colitis chronica	12	7	—	—	3	11	—	—
158	» Proctitis chronica	—	1	—	—	2	2	—	—
	Rektalblödning	—	—	—	—	2	4	—	—
159	Appendicitis	—	12	—	—	239	257	8	5
	Diverticulitis	—	—	—	—	1	1	—	1
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	—	—	—	9	5	1	1
	Megacolon	—	—	—	—	1	—	—	—
161	Hernia	1	1	—	—	157	58	3	2
162	Melæna	13	2	—	—	—	—	—	—
	Achyl. Hypochlorhydri	32	39	—	—	—	—	—	—
	Obstipatio	5	4	—	—	5	9	—	—
163	Hepatitis acuta. Abscessus hepatis	1	—	—	—	1	2	—	—
164	Atrophia acuta hepatis.	1	2	1	1	1	2	—	—
165	Hepatitis chronica. Cirrhosis hepatis ...	19	5	3	2	1	—	1	—

Sjukdom	Med. avd.				Kirurg. avd.				
	Intagna		Döda		Intagna		Döda		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
166	Cholecystitis. Cholangitis	5	23	—	—	15	49	1	3
167	Cholelithiasis	7	20	—	—	19	55	4	4
168	Icterus. Icterus catarrhalis	9	28	—	—	8	4	—	—
169	Pancreatitis acuta	—	—	—	—	1	4	—	1
170	Dolores abdominis	2	4	—	—	16	25	—	—
	Splenomegali	2	—	—	—	—	—	—	—
171	Peritonitis acuta	2	1	—	—	1	2	1	1
	chronica	—	1	—	—	2	1	—	—
172	Ascites.....	1	1	—	—	—	—	—	—
	Prolaps. ani. Fiss. fist. et contr. ani.....	—	—	—	—	33	5	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>									
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	29	28	—	—	1	—	—	—
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	91	73	16	7	1	5	—	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	1	14	—	3	12	53	1	—
176	Pyonephrosis	—	2	—	—	—	3	—	1
177	Nephrolithiasis	5	5	1	—	41	14	—	—
178	Hydronephrosis	5	6	—	—	6	10	—	—
179	Ren mobilis	—	1	—	—	—	4	—	—
180	Cystitis	3	14	—	—	20	47	—	—
181	Lithiasis vesicæ.....	—	—	—	—	5	2	—	—
182	Urethritis	—	—	—	—	3	—	—	—
183	Stricture urethræ	—	—	—	—	9	—	—	—
184	Hæmaturia, Albuminuria	12	4	—	—	—	8	—	—
	»	—	—	—	—	8	8	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>									
<i>A. Manliga könsorganen.</i>									
185	Hypertrophia prostatæ.....	—	—	—	—	70	—	8	—
	Atrophia	—	—	—	—	1	—	—	—
186	Prostatitis. Abscessus prostatæ.....	—	—	—	—	2	—	—	—
187	Orchitis. Epididymitis	1	—	—	—	16	—	—	—
188	Phimosi. Paraphimosi	—	—	—	—	6	—	—	—
189	Hydro-, spermatocele	—	—	—	—	27	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>									
190	Prolapsus vaginæ et uteri	—	—	—	—	—	1	—	—
192	Vulvitis. Vaginitis	—	—	—	—	—	1	—	—
193	Endometritis	—	—	—	—	—	8	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis ...	—	3	—	—	—	78	—	—
195	Parametritis	—	1	—	—	—	—	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	—	—	—	—	8	—	—
	Hæmatosalpinx	—	—	—	—	—	1	—	—

Sjukdom		Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>XV. Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>									
202	Myitis. Rheumatismus musculorum.....	17	6	—	—	2	1	—	—
203	Tendovaginitis	—	1	—	—	8	10	—	—
204	Bursitis. Hygroma	3	2	—	—	12	16	—	—
205	Synovitis. Arthritis	4	17	—	—	15	7	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	56	73	—	—	3	6	—	—
207	» » chronica	13	13	—	—	1	3	—	—
208	Arthritis deformans	57	21	—	—	18	8	1	—
209	Anchylosis	—	—	—	—	2	—	—	—
210	Pseudarthrosis	—	—	—	—	5	—	—	—
211	Corpus liberum in articulo.....	—	1	—	—	2	3	—	—
212	Pes planus	1	1	—	—	2	1	—	—
	Hallux valgus	1	—	—	—	2	19	—	—
	Hammartå	—	—	—	—	—	2	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis.....	2	7	—	—	24	24	—	—
	Scoliosis	—	—	—	—	—	1	—	—
216	Contractura.....	—	—	—	—	3	2	—	—
	Pares. p. poliomyelit.	—	—	—	—	—	1	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>									
217	Erythema multiforme et nodosum	3	22	—	—	—	1	—	—
218	Urticaria	1	4	—	—	—	2	—	—
221	Zoster	7	5	—	—	—	—	—	—
222	Eczema	—	4	—	—	2	5	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	—	—	—	—	7	19	—	—
231	Furunculosis, Furunculus.....	2	—	—	—	10	5	—	—
232	Carbunculus	1	—	—	—	6	4	1	—
233	Gangræna pedis diabet.	3	7	—	—	—	—	—	—
	»	—	—	—	—	4	2	—	—
	Ödema indur. Quincke	1	2	—	—	—	—	—	—
	Sklerodermi	—	3	—	—	—	—	—	—
	Ulcus chron.	—	—	—	—	—	1	—	—
	Ungu. incarnat.	—	—	—	—	1	2	—	—
	Clavus.....	—	—	—	—	—	4	—	—
	Atheroma	—	—	—	—	2	—	—	—
	Övriga hudsjukdomar	—	2	—	—	—	—	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>									
243	Otitis media purulenta	6	3	—	—	—	—	—	—
247	Morbus Menièrii Vertig. aur.....	4	4	—	—	—	—	—	—
<i>XVIII. Ögonsjukdomar.</i>									
258	Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis	—	1	—	—	—	—	—	—
261	Dacryocystitis catarrhalis.....	—	1	—	—	—	—	—	—
264	Keratitis ulcerosa	1	2	—	—	—	—	—	—
273	Iritis, iridocyclitis	1	—	—	—	—	—	—	—
276	Cataracta.....	—	1	—	—	—	—	—	—
300	Retinitis hæmorr.	1	—	—	—	—	—	—	—

Sjukdom		Med. avd.				Kirurg. avd.			
		Intagna		Döda		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>XIX. Sjulster.</i>									
301	Fibroma	—	—	—	—	3	8	—	—
302	Lipoma	—	—	—	—	3	5	—	—
303	Chondroma.....	—	—	—	—	3	—	—	—
304	Osteoma	—	—	—	—	2	1	—	—
306	Angioma	—	—	—	—	—	2	—	—
307	Myoma	—	5	—	—	—	12	—	2
309	Glioma	—	—	—	—	2	1	1	—
312	Melanocytoma	—	—	—	—	1	1	—	—
313	Papilloma	—	—	—	—	4	5	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma.....	—	—	—	—	2	15	1	1
315	Sarcoma	2	3	2	2	17	10	1	2
316	Carcinoma (samliga fall)	47	35	14	8	81	131	31	37
	» ventriculi	22	15	3	—	40	32	13	18
	» genitalium	3	6	2	3	—	—	—	—
	» mammae	—	3	—	2	2	57	—	6
	» oris	—	—	—	—	3	1	1	—
	» oesophagi	—	—	—	—	5	—	1	—
	» laryngis	—	—	—	—	—	2	—	1
	» coli	—	—	—	—	14	7	7	2
	» recti	—	—	—	—	8	8	4	2
	» hepatis	—	—	—	—	—	1	—	—
	» pulmonum	—	—	—	—	1	—	1	—
	» pancreatis	—	—	—	—	1	1	1	—
	» prostatae	—	—	—	—	5	—	3	—
	» uteri	—	—	—	—	—	10	—	3
	» ovarii	—	—	—	—	—	3	—	1
	» vulvæ	—	—	—	—	—	3	—	2
	» thyreoideæ	—	—	—	—	1	1	—	—
	» gland. parotid.	—	—	—	—	—	1	—	—
	» maxillæ	—	—	—	—	—	2	—	1
	» vesicæ urin.	—	—	—	—	—	1	—	1
	» cutis	—	—	—	—	—	1	—	—
	» lymphoglandul.	—	—	—	—	1	—	—	—
	» organor. alior.	22	11	9	3	—	—	—	—
318	Blastoma teratoides	—	—	—	—	—	1	—	—
319	Tumor. med. spin. et cereb.	17	13	6	4	—	—	—	—
	Struma	1	7	—	—	—	—	—	—
	Cysta dermoid.	—	—	—	—	1	7	—	—
	Hypernephroma.....	—	—	—	—	5	4	1	—
	Övriga tumörer	4	10	2	1	—	—	—	—
<i>XX. Andra sjukdomar.</i>									
321	Acromegalia	—	3	—	—	—	—	—	—
322	Myxoedema. Cachexia thyreopriva.								
	Hypothyreosis	1	31	—	—	—	2	—	—
	Struma simplex.....	—	—	—	—	3	15	—	—
323	Morbus Basedowii. Hyperthyreosis.....	5	26	—	—	2	17	—	2
324	Morbus Addisonii	—	1	—	1	—	—	—	—
326	Endokrin rubbning	1	22	—	—	—	—	—	—
	Asthenia	4	7	—	—	—	—	—	—
	Lipodystrofia faciei.	—	1	—	—	—	—	—	—
	Enuchoidismus	1	—	—	—	—	—	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1928
angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer
å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
1. Hjärnan och huvudskålen.						
Fractura cranii c. impress. et lacer. cerebri	4	Trep. + upplyftn. av benfragm.	2	—	2	881. Lacerat. cerebri. 2899. Contus. cer.
Fract. cranii c. hæmatomat. intracran.	2	Trepanat.	—	—	2	2097. Lacerat. cerebri. 2722. » »
Abscess. intracran. ex osteit. Tumor cerebri	1 4	Trepan. + incis. Palliativ trepanat.	1 3	—	— 1	1599.
5. Ansiktet, munhålan och svalget.						
Fract. maxillæ	2	Blodig reposition	2	—	—	
» mandibulæ	1	Osteosyntes	1	—	—	
» »	1	Sträck	1	—	—	
Neuralgi n:i trigem.	5	Alkoholinjekt.	5	—	—	
Periostit. alveolar.	4	Incision. ev. + tandextrakt.	4	—	—	
Osteit. chr. mandibulæ	1	Revision	1	—	—	
Sialolithiasis	1	Extraktion av sten	1	—	—	
Ulcus chr. gingivæ	1	Excision	1	—	—	
Leukoplakia oris	1	Elektrokoagulat.	1	—	—	
Cysta maxillæ	1	Uppmäjsling + utrymning	1	—	—	
» mandibulæ	1	» + »	1	—	—	
Actinomyces. reg. submandibul.	1	Excision	1	—	—	
Exostos. mandibulæ	2	Bortmäjsling	2	—	—	
Tumor gland. parotid.	1	Exstirpation	1	—	—	
Ca cutis faciei	3	Elektrokoagulation	3	—	—	
» linguae	1	» , lokalt..	—	—	1	1358. Mediastinaltum.
» »	1	» + kör- telutrymn.	1	—	—	
» »	1	Gastrostomi	—	—	1	
» maxillæ	3	Elektrokoagulation	2	—	1	2999. Cachexi.
» gland. parotid.	1	Exstirpation	1	—	—	
6. Halsen, larynx, trachea och oesophagus.						
Cysta colli congen.	1	Exstirpation	1	—	—	
Vuln. incis. tracheæ	1	Tracheotomi + sutur	—	—	1	1275. Bronchopn. Sepsis.
Phlegmone colli	3	Incision	2	—	1	340. Sepsis + diabetes.
Carbuncul. nuchæ	1	»	—	—	1	
Lymphomat. tbc. colli	13	Utskalning	13	—	—	
Cancer laryngis	1	Gastrostomi	—	—	1	922. Cachexi.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
7. Thyreoidea, parathyreoidea och thymus.						
Struma simplex	15	Enukleation, ev. enukleationsresektion	15	—	—	
Struma Basedowi	6	Hemistrumektomi	4	—	2	319. Bronchopn. 1414. »
» »	4	Subtotal strumektomi	4	—	—	
8. Thoraxväggen och thorax.						
Osteochondrit. tbc. costæ ..	5	Revbensresektion	5	—	—	
Lymphad. sept. chr. axillæ ..	1	Utrymning	1	—	—	
» » »	1	Incision	—	—	1	1971. Sepsis.
Lymphomat. tbc. axillæ ..	1	Utskalning	1	—	—	
Metastat. tumor. malign. lymphogland. axill.	3	Utrymning	3	—	—	
Pleurit. exsudat.	1	Thoracocentes	1	—	—	
Empyema pleuræ	29	Revbensres. + thoracotomi + drainage	26	—	3	904. Synechia pericardii. 3284. Influensapneumoni. 2842. Sepsis.
Tuberculos. pulmon.	8	Exæres av n. phrenicus ..	8	—	—	
Abscess. pulmon.	3	Revbensres. + pulmotomi..	2	—	1	2624. »
Carcinosis pleuræ	1	Thoracocentes	—	—	1	1518.
Cancer oesophagi	3	Gastrostomi	—	2	1	252. Cachexi.
9. Bröstkörteln.						
Mastit. ac. supp.	4	Incision	4	—	—	
Tumor mammae	7	Exstirpation	7	—	—	
Adenofibroma mammae	3	»	3	—	—	
Cancer mammae	10	Ablat. mammae + exæres. ax.	10	—	—	
» »	23	Radikaloperat. m. diatermi	22	—	1	967. Lungmetast.
» » recid.	6	Koagulation m. diatermi ..	4	—	2	3024/27. Cachexi. 298. Cachexi.
10. Ryggraden och ryggmärgen.						
Fract. vert. cerv. c. læs. med. spinal.	1	Laminektomi	—	—	1	127.
Spondylit. tbc.	2	Op. enl. <i>Albee</i>	2	—	—	
Tumor medullæ spinal. ..	1	Laminekt. + exstirpat. ..	1	—	—	
11. Levern och gallvägarna.						
Cholecystit. ac. v. chr. calculosa	36	Cholecystekt. + rördrain. gm bukväggen	30	—	6	45. Peritonit. 231. Bronchopn. 1046. Myocardit. 1133. Njurinsuff. 1152. Lungabscess. 2974. Ak. hepatit.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cholecystit. ac. v. chr. calcul.	9	Cholecystendys + cholecystostomi	6	—	3	548. Sepsis. 2500. Vit org. cord. 3446. Leverabscess.
D:o d:o + gallperitonit utan perforation	1	D:o d:o	1	—	—	
Cholecystit. ac. calcul. + choledocholithias.	2	Cholecystekt. + choledocholithotomi	2	—	—	
D:o d:o	4	D:o + hepaticusdrain. ...	—	—	4	187. Bronchopn. 217. Bronchopn. 428. Pancreatit. 1168. Bronchopn. 2615. Ca hepatis. 3105. Ca pancreat. 3220. Ak. gul leveratrofi.
Icterus gravis	3	Cholecystostomi	—	—	3	1928. Hæmat. subphren. p. eclamps.
Susp. cholelith.	2	Provlaparotomi	2	—	—	2649.
Cysta hepatis	1	Lap. + drain. av cysta ..	—	—	1	1537. Cachexi.
Sarcoma hepatis	1	Lap. + <i>Talmas</i> op.	—	—	1	
Cancer hepatis	1	Laparocentes	—	—	1	
12. <i>Pancreas.</i>						
Pancreatit. acuta	1	Laparot. + drain.	—	—	1	1669. Hepatit.
Ca pancreatis c. sten. duct. Choled.	1	Cholecystoduodenostomi ...	—	1	—	
13. <i>Mjälten.</i>						
Ruptura traum. lienis	1	Splenektomi	—	—	1	2152. Bronchopn.
Splénomegalia	1	»	—	—	1	3404. Bronchopn. + leveratrofi.
14. <i>Magsäcken och duodenum.</i>						
Ulcus ventriculi	7	G.-E. r. p., ev. + gastrostomi	6	—	1	366. 70 år, utmärglad.
» »	1	Excision + gastrostomi ..	1	—	—	
» »	2	Resekt. enl. Billroth I + gastrostomi	2	—	—	
» »	5	Resekt. enl. <i>Polya</i> , ev. gastrostomi	4	—	1	1200. Bronchopn.
» » (timglasmage) ..	1	Tvärresektion	1	—	—	
Susp. ulcer. ventr.	4	Provlaparotomi	4	—	—	
Perigastrit. chr.	1	Lap. + lysis	1	—	—	
Ulcus ventr. perfor.	4	Gastrorrhafi + gastrostomi	3	—	1	3280.
» » »	5	Excis. av såret + gastrost.	1	—	4	579. Bronchopn. 680. Thromb. art. il. 730. 1881. Hydronefros.
Susp. ulcus ventr. perfor.	2	Provlap.	1	—	1	3520. Influenzapneumoni.
Cancer ventriculi	7	G.-E. r. p., ev. + gastrostomi	3	—	4	3138. Bronchopn. 3282. Bronchopn. 1565. Levermet. + suturinsuff. 1581. Uræmi.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriyen			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Cancer ventriculi	3	G.-E. a. a. + E.-A.	2	—	1	2875. 73 år.
» »	1	Ventrikelresekt. + G.-E. r. a.	—	—	1	2606. Embol. art. pancreat.
» »	7	Ventrikelres. enl. Polya ..	5	—	2	910. Uræmi + blödning.
» »	2	Ventrikelres. enl. Billroth II	1	—	1	1343. Njurinsuff.
» »	1	Gastrostomi	—	1	—	832. Myocardit.
» »	3	Jejunostomi	—	—	3	985. Metast. + cachexi.
Cancer perf. c. perit.	2	Lap. + drain.	1	—	1	1172. Cachexi. 2911.
Ca ventr. c. fistul. ad colon	1	Lap. + coecostomi	—	1	—	Blödn. fr. tarmen. 3181. 79 år.
Cancer ventriculi	6	Provlap.	—	4	2	219. Lungemboli. 1815.
Diverticul. duodeni	1	G.-E. r. p. + G.-S.	1	—	—	Blödning.
Ulcus pylori v. duodeni ..	20	G.-E. r. p. + G.-S.	18	—	2	1073. Myocardit. 3516/-27.
» » » » ..	1	G.-E. a. a. + E.-A.	1	—	—	
» » » » ..	2	Ventrikelres. enl. Billroth I	2	—	—	
» » » » ..	1	» » Polya ..	1	—	—	
» » » » ..	2	Pyloroplastik	2	—	—	
» » » » ..	1	Gastrostomi	1	—	—	
Stenosis pylori	1	G.-E. r. p.	—	—	1	1014. Uræmi.
Ulcus duod. v. pylori perf.	4	Duodenorrhafi, ev. + Gastrostomi	4	—	—	
» » » » »	4	D:o + G.-E. r. p., ev. G.-S.	3	—	1	1204. Lungemb.
» » » » »	12	Excis. + G.-S.	11	—	1	3624. Ileus.
» c. phlegm. retroduodenal.	1	G.-E. r. p.	—	—	1	79. Miliartbc.
» » » »	1	Lap. + incis. + G.-S.	—	—	1	2166. Peritonit.
15. <i>Jejunum, ileum och colon.</i>						
Rupt. traum. ilei	1	Lap. + tarmsutur	1	—	—	
Rupt. tr. mesenter. permagna	1	Res. ilei + G.-S.	—	—	1	1559.
Corp. al. intest. c. perf. ilei	1	Lap. + extrakt. + tarmsutur	1	—	—	
Thrombos. art. mesent. ..	1	Tarmresekt.	—	—	1	1237. Bronchopn.
Volvul. fl. sigmoid.	1	Res. av flex. sigm. + coecost.	1	—	—	
Ulcus pept. jejuni	1	Gastrostomi	1	—	—	
Ulcus pept. jejuni	1	G.-E. a. a. + E.-A.	—	—	1	230. Pneumoni.
Ileus paralyt.	8	Tarmfistel, ev. + tarmfistel	7	—	1	1832. Pneumoni.
Ileus strangulat.	8	Lap., lysis, ev. + tarmfistel	6	—	2	273. 1179. Lunggangr.
Tbc. intestini perf.	1	Lap., incis., drain.	—	—	1	1567. Tbc. pulm.
Actinom. ileocecalis	1	Excision	1	—	—	
Diverticulit. gangr. perf. fl. sigmoid.	1	Lap. + Drain.	—	—	1	1882. Peritonit.
Fistula coli p. op.	3	Tarmsut.	2	—	1	3560/-27.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförfärrad	död	
Colit. ulcer. perf.	1	Anus præternat.	—	—	1	1884. Peritonit.
Stricture ani præternat. ...	1	» »	1	—	—	
Cancer coeci.	2	Res. av caecum o. col. asc. + ileotransversostomi ..	1	—	1	1875. Peritonit.
» »	2	Ileotransversostomi	2	—	—	
» coli	3	Colonresekt. enl. Mikulicz..	1	—	2	2695. Bronchopn. 3330.
» »	2	Coecostomi	1	—	1	2558. Cachexi.
» »	1	Enteroanastomos	—	1	—	
» »	4	Provlap.	—	4	—	
Susp. cancer coli	1	»	1	—	—	
Cancer coli perf.	3	Lap. + drain., ev. coecost.	—	—	3	1679. 1824. Ileus. 3210. 74 år.
16. Appendix. vermiform.						
Appendicit. ac.	261	Appendektomi	261	—	—	
» c. abscess.	41	» + drain. ..	39	—	2	1268. 2506. Lungemb. + diabetes.
» »	4	Incis. + drain.	4	—	—	
Append. ac. perf. c. perit. supp. non circumscript.	40	Appendekt. + drain.	30	—	10	163. 1173. Bronchopn. 1467. Bronchopn. 1996. Sepsis. 2006. Nephros- kleros + pyelonefrit. 2719. Uræmi. 3084. Bronchopn. 3096. Ileus. 3551. Scleros en plaques. 3686.
Append. ac. perf. c. perit. supp. non circumscript.	1	Incis. + drain.	—	—	1	76 år.
Appendicit. chr.	16	Appendektomi	16	—	—	
Append. en froid.	3	»	3	—	—	
Appendect. en passant ..	28	»	28	—	—	
17. Bräck.						
Hern. inguinalis	150	Radikaloperation	149	—	1	765. Sepsis eft. angina.
» » incarc. ...	14	Herniot. + radikalop., ev. + tarmfistel	14	—	—	
» » » ..	2	Herniotomi + tarmresekt.	1	—	1	9.
» » » ..	2	Herniot. + tarminvaginat.	2	—	—	
Hern. crural.	16	Radikaloperation	16	—	—	
» » incarc.	7	Herniot. + radikalop.	7	—	—	
» » »	1	Herniot. + invag. + E.-A.	—	—	1	1059. Peritonit.
Hern. umbilical.	7	Radikaloperation	7	—	—	
» » incarc. ...	1	»	1	—	—	
» » » ..	1	» + tunn- tarmsresekt.	—	—	1	1788. Pneumoni.
Hern. ventr. p. op.	16	Radikaloperation	16	—	—	
» » » incarc. ...	2	Herniotomi + radikalop. ...	2	—	—	
» » incarc.	1	Herniotomi	—	—	1	800. Ak. nefros.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
18. Rectum och anus.						
Corp. al. recti	2	Extraktion	2	—	—	
Prolapsus recti	1	Resekt. av prolaps + fri fascietransplantat.	1	—	—	
Polypus recti	1	Exstirpat.	1	—	—	
Polyposis recti	1	Colostomi	1	—	—	
Cancer recti	5	Amputat. recti abdominoperin.	3	—	2	2011. Endocardit. 3481. Lungmetast.
» »	3	Elektrokoagulation	3	—	—	
» »	14	Colostomi	11	—	3	229. Bronchopn. 2320. Ileus paralyt. 2325. 81 år. 2808.
» » c. gangr. fl. sigm. et perit.	1	Lap., drain.	—	—	1	
Contract. v. fiss. ani ...	13	Dil. forcée, ev. + diatermi	13	—	—	
Fistula ani	10	Klyvning	10	—	—	
» »	10	Excision	10	—	—	
Abscess. ad. anum	29	Incision	28	—	1	1578. Nefros.
Tumores hæmorrh.	54	Exstirp., ev. m. diatermi..	54	—	—	
19. Bukväggen och peritoneum.						
Hæmatoma traum. retroperitoneale	1	Laparotomi	1	—	—	
Ascites	5	Laparocentes	5	—	—	
Peritonitis tbc.	1	»	1	—	—	
Lymphoma tbc. mesenterii	2	Laparotomi	2	—	—	
Tumor malign. abdomin. ..	3	Provlap.	—	2	1	688. Cachexi.
Sarcoma peritonei	1	Laparot. + provexcis. ..	—	1	—	
Liposarcoma abdomin. permagna	1	Lap. + exstirp. + colonres. + G.-S.	—	—	1	3166. Nefros.
Cancer peritonei	7	Laparocentes	—	3	4	1458. Cachexi. 1586. Cachexi. 2993. Peritonit. 3224. Cachexi.
20. Njurar och ureterer.						
Rupt. traum. ren. sin. et coli transv.	1	Nefrektomi + colonresekt.	—	—	1	2705.
Cysta renis	1	Nefrektomi	1	—	—	
Ren mobil.	1	Nefropexi	1	—	—	
Nephrolithiasis	2	Pyelolithotomi	2	—	—	
»	1	Nefrolithotomi	1	—	—	
Ureterolithiasis	3	Ureterolithotomi	3	—	—	
Hydronephrosis	6	Nefrektomi	6	—	—	
» (ren duplex)	1	Heminefrektomi	1	—	—	
Pyonephrosis	3	Nefrektomi	3	—	—	
Perinephrit. ac. supp.	1	Incision + drain.	1	—	—	
Tbc. renis	14	Nefrektomi	13	—	1	2255. Mil.-tbc.
» »	1	» med expl. fril. av andra njuren + ureterotomi	1	—	—	
Hypernephroma renis	1	Nefrektomi	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
21. Urinblåsan.						
Lithiasis ves. urin.	3	Sectio alta + extraktion..	3	—	—	
» + hypertr. prost.	1	» » + blåsfistel ..	1	—	—	
Papilloma ves. urin.	3	Koagulation m. diatermi ..	3	—	—	
Tumor ves. urin.	1	» » ..	1	—	—	
22. Prostata.						
Atrophia prostatae	1	Transves. prostatektomi ..	1	—	—	
Hypertrophia prostatae ..	6	» » ..	5	—	1	2069. Hydronefr. + blödn.
» » ..	12	Epicystostomi	12	—	—	
Cancer prostatae	1	Transves. prostatekt.	—	—	1	855. Uræmi + bronchopn.
23. Urinröret och penis.						
Rupt. traum. urethræ	1	Sutur + cat. à deum	1	—	—	
Phimosi	4	Dorsalsnitt	4	—	—	
Stricture urethræ	1	Dilat.	1	—	—	
» » ..	1	Blåsfistel	1	—	—	
» » tbc.	2	»	1	—	1	108. Tbc. ren. bilat.
Urethrit. gonorrh.	1	Excis. av paraurethral gång	1	—	—	
Fistula urethræ	1	Excision	1	—	—	
Condylomata acuminata ..	1	Utskrapning	1	—	—	
Polypus urethræ	1	Exstirpat. m. diatermi	1	—	—	
24. Testikel, bitestikel, sädesblåsa, scrotum.						
Hæmatoma scroti	1	Incision	1	—	—	
Kryptorchismus	2	Ablatio testis	2	—	—	
Retent. testis inguin.	3	Orchidopexi	3	—	—	
Phlegmone urin. scroti ..	1	Incision	—	—	1	1906.
Orchit. chr. sept.	1	Ablatio testis	1	—	—	
Epididymit. chr. sept.	2	Epididymektomi	2	—	—	
» » ..	1	Incis.	1	—	—	
» tbc.	7	Epididymektomi	7	—	—	
Tbc. testis	8	Ablat. testis	8	—	—	
Hæmatocele testis	2	Radikalop.	2	—	—	
Spermatocoele	3	»	3	—	—	
Hydrocele	22	»	21	—	1	2082. Lungemboli.
Varicocele	6	Exstirpat.	6	—	—	
Tumor testis	1	Ablat. testis	1	—	—	
25. Kvinnliga genitalorganen.						
Ruptura traum. vaginæ ..	1	Sutur	1	—	—	
Hæmatoma lab. major. ..	1	Incision	1	—	—	
Prolapsus uteri	1	Kolporrhafi + kolpoperi- neorrh.	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			fisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Dysmenorrhoea	1	Dilat. av cervix + abrasio	1	—	—	
Metrorrhagia et endometrit. ac.	16	Abras. mucosæ uteri	16	—	—	
Metrorrh. tbc. uteri	1	» » »	—	—	1	852. Tbc.-peritonit.
Bartholinit ac.	2	Incision	2	—	—	
Salpingo-oophorit. ac.	1	Dubbelsid. salpingektomi ..	1	—	—	
»	1	Provlaparot.	1	—	—	
» chr. supp.	6	Salpingekt., ev. + ektomi l. resekt. av ovarium	5	—	1	1098. Abscess. cerebri.
Erosio cervicis	1	Provexcision	1	—	—	
Cysta lig. rotund.	1	Exstirpat.	1	—	—	
Cysta corp. lut. rupt.	3	Lap. + sutur.	3	—	—	
Adenokystoma ovarii	13	Oophorekt., ev. + salpingektomi	12	—	1	948. Peritonit. causæ incert.
» torqu.	2	Oophorekt.	2	—	—	
» rupt.	1	»	1	—	—	
Myoma uteri	5	Amputat. uteri supravagin.	4	—	1	2538. Uræmi.
» torqu.	1	Lap. + exstirp.	1	—	—	
Tumor ovarii	2	Oophorekt.	2	—	—	
Cancer vulvæ et clitor. ..	2	Lokal utbränn. m. diatermi	2	—	—	
» » » » ..	1	» + dubbelsid. körtelutrymning	—	—	1	3601. Allm. karci nomatos.
Abortus	3	Utrymning	2	—	1	3427. Sepsis.
Graviditas extrauter.	6	Ensid. salpingektomi	6	—	—	
26. Bäckenet.						
Fract. pelvis	1	Höftgips	1	—	—	
» c. lacer. permagn. ..	1	Osteosyntes	—	—	1	2770.
Abscess. pelvis	6	Proctotomi	6	—	—	
»	2	Kolpotomi	1	—	1	1790. Tbc.-perit.
Fistula et cysta reg. sacral.	6	Excision	6	—	—	
Sarcoma pelvis	1	Provlap.	1	—	—	
Tumor malign. pelvis	1	Colostomi	—	1	—	
27. Extremiteterna.						
Hallux valgus	31	Radikalop.	31	—	—	
Digit. malleus	2	Res. articular. interphal. + tenotomi	2	—	—	
Unguis incarnat.	5	Königs op.	5	—	—	
Onychogryphosis	3	Evulsio unguis	3	—	—	
Deformit. dig. man. p. traum.	2	Osteotomi + spiksträck ..	2	—	—	
Deformit. dig.	1	Exartikulation	1	—	—	
Luxat. invet. digit.	2	Ledplastik	2	—	—	
Contractura dig.	2	Ärrexcis. + hudtransplantation	2	—	—	
»	2	Senplastik.	2	—	—	
Contractura Dupuytren ..	2	Excis. av aponeuros	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Deformit. man. p. combust.	1	Amputation å underarm ...	1	—	—	
Pes plano-valg. contract. ...	2	Korrektion + gips	2	—	—	
Deformit. extr. inf. p. fract.	4	Osteotomi + gips	4	—	—	
» » » »	1	Amputation å underarm ...	1	—	—	
Ankylosis art. cubiti	1	Ledplastik	1	—	—	
Contract. coxæ	5	Korrekt., ev. tenotomi + gips	5	—	—	
Dålig amputationsstump ..	2	Lårbensamputation	1	—	1	1054. Sepsis.
Corp. al. (osteosyntesmaterial)	7	Extraktion	7	—	—	
Abscis. tendin.	4	Sensutur	4	—	—	
» inveter.	3	Fri fascietransplantat. ...	3	—	—	
Ruptura musculor.	4	Sutur	4	—	—	
Lacerat. digit.	1	Exartikulation av finger ..	1	—	—	
» antibrachii	1	Exarticulat. antibrachii ..	1	—	—	
Hæmarthrosis genus	8	Punktion	8	—	—	
Luxat. v. lacerat. menisci genus	5	Arthrotomi + exstirpation av menisk	5	—	—	
Kapselinklämn. i knäled ..	1	Arthrotomi + excis.	1	—	—	
Luxat. art. cubiti	1	Reposit.	1	—	—	
» claviculæ acrom. ...	1	Fixation m. metalltråd ...	1	—	—	
» patellæ habit.	1	Op. enl. <i>Krögius</i>	1	—	—	
Fract. oss. metacarp.	3	Osteosyntes	3	—	—	
» radii typ.	3	Reposit. + gips	3	—	—	
» diaphys. radii	7	Blod. reposit. (ev. osteosyntes) + gips	7	—	—	
» capit. radii	2	Exstirpat. av benfragment	2	—	—	
» ulnæ	2	Trådsträck	2	—	—	
» »	4	Osteosyntes + gips	4	—	—	
» olecrani	1	» + »	1	—	—	
» radii et ulnæ	2	Reposit. + gips	2	—	—	
» » »	3	Trådsträck	3	—	—	
» » »	1	Osteosyntes + gips	1	—	—	
» humeri	4	Trådsträck	4	—	—	
» »	1	Reposit. + gips	1	—	—	
» »	4	Osteosyntes + gips	4	—	—	
» colli humeri	2	Reposit. + gips	2	—	—	
» » »	4	Trådsträck	4	—	—	
» » »	2	Exstirpation av caput ...	2	—	—	
» compl. pedis	5	Rep., toalett, gips	4	—	1	113. Sepsis.
» » »	1	Underbensamputation	1	—	—	
» oss. sesamoid. pedis	1	Extraktion av sesamoidben	1	—	—	
» tali	1	Exstirpation av talus	1	—	—	
» malleolar.	15	Reposit. + gips	15	—	—	
» »	1	Trådextension	1	—	—	
» »	1	Osteosyntes	1	—	—	
» tibiæ	3	Reposit. + gips	3	—	—	
» »	1	Sträck enl. <i>Schmerz</i>	1	—	—	
» »	6	Osteosyntes + gips	6	—	—	
» tibiæ invet.	2	Op. enl. <i>Stracker</i>	2	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Fract. tibiae et fibulae	25	Reposit. + gips	25	—	—	
» » »	26	Trådextension	26	—	—	
» » »	6	Osteosyntes + sträck	5	—	1	2004. Lungemboli.
» » »	1	Underbensamputation	1	—	—	
» patellæ	3	Osteosyntes + gips	3	—	—	
» tuberosit. tibiae	1	» + »	1	—	—	
» femoris	6	Reposit. + gips	6	—	—	
» »	14	Rep. + Schmerz l. trådsträck	14	—	—	
» »	3	Blodig rep., ev. osteosyntes + gips	3	—	—	
» colli femoris	20	Reposit. + gips	19	—	1	601. Bronchopn.
» » »	5	Rep. + sträck m. Schmerz l. tråd	3	—	2	88. Marasm. sen. 345. Erysipel. + sepsis.
Congelat. dig. ped.	4	Amput. av tår	4	—	—	
Synovit. genus	10	Punktion	10	—	—	
» » chron.	1	Provexcis.	—	—	1	1041. Pneumoni.
Hygroma præpatell.	8	Exstirpat.	8	—	—	
Varicer	4	Underbindning	4	—	—	
Thrombos. art. femor.	1	Arteriotomi + utrymning..	1	—	—	
Tendovaginit ac. supp.	21	Incision	20	—	1	3168. Sepsis.
» » »	1	» + exstirp. av sena	1	—	—	
» » »	2	Amputation av finger	2	—	—	
Coxit. sept.	2	Höftgips	2	—	—	
» »	1	Höftledsresektion	1	—	—	
Osteomyelit. ac. et chr.	12	Uppmäjpling, ev. primärsutur.	12	—	—	
» » »	3	Uppmäjpling + gipsplomb och primärsut.	3	—	—	
Osteoartrit. sept. dig. ..	4	Resekt. av finger- l. tåled	4	—	—	
» » »	4	Amputat. av finger l. tå ..	4	—	—	
Arthrit. deform. metatars.	1	Ledplastik	1	—	—	
Osteochondrit. diss. genus	2	Athrotomi + extrakt.	2	—	—	
Osteit. tbc.	3	Bortmäjpling	3	—	—	
Tbc. carpi	1	Resekt. av radiocarpalleden	1	—	—	
Tbc. capit. humeri	1	Resekt. av caput	1	—	—	
Coxit. tbc.	1	Höftgips	1	—	—	
Gangräna senil. dig. pedis	2	Amputat. av tå	2	—	—	
» » » »	1	Underbensamputation	1	—	—	
» » » »	2	Periarteriell sympathektomi	2	—	—	
» » » »	5	Lårbensamputation	3	—	2	1029. Cardioskleros. 1942. Bronchopn.
Ganglion	4	Exstirpat.	4	—	—	
Osteit. fibr. tibiae	1	Uppmäjpling o. utskrapning	1	—	—	
Osteochondroma tali	1	Exstirpat. av talus	1	—	—	
Myxochondroma	2	Bortmäjpling	2	—	—	
Cancer cutis anticruris ..	1	Underbensamputation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>28. Mindre operationer utan lokaliseringsintresse.</i>						
Vulnus	10	Toalett, sutur	10	—	—	
Ulcus	9	Excision + transplant. enl. Thiersch	9	—	—	
Defectus cutis	15	Transplant. enl. Thiersch..	15	—	—	
Furuncul., abscessus, phlegmone	193	Incision	191	—	2	2813. Sepsis. 3022. Myocard.
Tumor cutis	30	Excision	30	—	—	
» »	7	Koagulering med diatermi	7	—	—	
<i>Blodtransfusioner.</i>						
Anæmia secund.	20	Blodtransfusion	20	—	—	
Anæm. sec. (ulcus ventr.)	20	»	20	—	—	
» (ca ventr.)	10	»	9	—	1	1255. Blödande ca.
Anæmia perniciosa	11	»	10	—	1	797.
Hæmophilia	6	»	6	—	—	
Phlegmone	1	»	1	—	—	
Sepsis	13	»	12	—	1	1156.
Uræmia	2	»	2	—	—	
Morbus Basedowi	2	»	2	—	—	
Pancreatit.	1	»	1	—	—	
Cholelithiasis op.	3	»	3	—	—	
Icterus	3	»	3	—	—	
Bronchopneum. postop.	2	»	2	—	—	
Hjärtsvaghet	1	»	1	—	—	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
II.		
Fibroma palpebr. sup. oc.	1	Exstirpation.
Verruca » » »	1	»
V.		
Periostit. alveol. supp.	114	Incision ev. extraktion.
Caries dent.	223	Tandextraktion.
Sialolithiasis	1	Extraktion av sten.
Epulis	3	Exstirpation.
»	1	Utbränning med diatermi.
Tandfistel	3	Excision, utskrapning.
Käkcysta	3	Exstirpation.
»	1	Plastik.
Cysta lab. inf.	4	Exstirpation.
Tumor » »	3	»
» linguae	1	Excision (diatermi).
Angioma linguae	1	»
Ulcus »	1	Provexcision.
Cancer gingivæ	1	Excision.
Sarcoma maxillæ	1	Provexcision.
Tumor »	1	Exstirpation.
Osteit »	3	Utskrapning.
Luxatio mandib.	7	Reposition.
Tumor reg. buccæ	1	Exstirpation.
Ulcus buccæ	1	»
Cancer »	1	Excision.
Cysta reg. parotid.	1	Punktion.
Hämorrhagia p. extr. dent.	22	Tamponad eller sutur.
Defekt. » » »	1	Plastik.
Ranula	1	Exstirpation.
Neuralgia n. trigemini	2	Alkoholinjektion.
Fractura oss. nasi	1	Fixation.
Näsblödning	1	Tamponad.
VI.		
Abscess. colli tbc.	10	Incision.
» » »	6	Punktion.
Lymphoma colli tbc.	6	Exstirpation.
» » »	8	Incision. Utskrapning.
» » »	6	Punktion. Jodoformparaffin.
IX.		
Mastit. ac. suppur.	19	Incision.
Tumor mammae	6	Exstirpation.
Adenofibroma mammae	11	»
Ärrvävnad	1	»

Sjukdom	Antal fall	Operation
XVIII.		
Tumor hämorrhoidales.....	1	Dilatation forcée.
Abscess. ad anum	19	Incision.
Fissura ad anum	3	Dilatation forcée.
Cysta sacral. infect.	3	Incision.
XXIV.		
Phimosis	2	Dorsalsnitt.
»	2	Circumcisio.
Paraphimosis	4	Reposition.
Hydrocele	1	Punktion.
Varicocele	1	Radikaloperation.
XXV.		
Bartholinitis	4	Incision.
XXVII.		
Periostit. vel osteit. vel osteoartrit ...	12	Incision. Utskrapning.
»	5	Sekvestrotomi.
Tendovaginit. digit.	9	Incision.
Digit. malleus	1	Exartikulation.
Contractura cubit. p. op.	1	Mobilisation.
Hidroadenit. supp.	39	Incision.
Bursitis ac. purul.	9	»
»	14	Exstirpation.
»	41	Punktion.
Hygroma bursæ.....	3	»
Clavus.....	18	Exstirpation.
» infect.	22	Incision.
Unguis incarnat.	18	Königs op.
»	11	Evulsio ungu.
»	3	Exstirpation.
Paronychium	70	Evulsio vel trepanatio ungu.
Onychogryphosis	3	Evulsio unguis.
Laceratio digit.	52	Amputation el. exartikulation.
»	53	Evulsio unguis.
»	1	Extraktion av benfragment.
»	10	Thierschning.
Luxatio humeri	43	Reposition.
» brachii	6	»
» cubiti	5	»
» digit.	10	»
» gen.	2	»
Distorsio humeri	3	Fixation.
» cubiti	2	»
» gen.	29	Skena.
»	2	Skena. Punktion.
»	13	Fixation.
» carpi	4	»
» digit	10	»
» pedis	2	Gips.
Meniskskada	1	Punktion.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Fractura humeri	9	Reposition. Fixationsförband.
» clavicali	23	» »
» olecrani	2	» »
» radii	53	» Spjåla.
» » compl.	1	» sutur. Spjåla.
» »	85	» Gips.
» ulna	4	» »
» »	2	» Spjåla.
» antibrachii	1	» »
» »	5	» Gips.
» compl. digit.	19	»
» » »	1	Amputation.
» » »	2	Blodig reposition.
» digit.	42	Fixation.
» patellæ	1	Skena.
» fibul.	13	Gips.
» tibiæ	1	»
» anticurur.	5	»
» malleol.	9	»
» »	1	Spjåla.
» vel luxatio metacarp.	29	Reposition. Spjåla.
» » »	1	Blodig reposition.
» » » metatars.	12	Reposition. Gips.
» tub. major	3	Fixation.
Contusio humero. scap.	2	»
» carpi	23	Spjåla.
» digit.	2	»
» gen.	8	»
Muskelbristning	3	»
Synovitis traumat.	20	Artropunktion.
» »	5	Spjåla.
Hydrops gen.	13	Punktion. Skena el. gips.
Tenoschisis	52	Tenoraf. i.
Discicio n. ulnar.	1	Nervsutur.
Hæmatoma subungu.	26	Evulsio vel trepanat. ungu.
» subcut.	31	Tömning.
Ganglion	20	Exstirpation.
» subungu.	1	Evulsio unguis.
Exostosis subungual.	1	» »
» »	3	Avmejsling.
Brusten varix	4	Percutan sutur.
Varices	471	Chinininjektion.
Chondrit. tbc.	2	Provexcision.
Tbc. cutis	4	»
» »	1	Exstirpation.
» carpi	1	Gips.
Arthrit. sept. art. carpi	2	»
XXVIII.		
Abscess., lymphadenit, lymphangit, panarit, furunculus, carbunculus, vulnera etc.	1149	Incision m. m.
Vulnera	1160	Sutur.
Corpus alienum	130	Extraktion.
Atheroma cutis	91	Exstirpation.
» » infect.	46	Incision.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Cysta dermoid.	2	Exstirpation.
Verrucæ	21	»
Fibroma	23	»
Lipoma	15	»
Angioma	4	»
Fibrosarcoma	1	»
Melanosarcoma	1	»
Retentionscysta	3	»
Condyloma	1	»
Myxochondroma	1	»
Neurofibroma	1	»
Nævus	4	»
Keloid	3	Excision.
Granuloma	1	Exstirpation.
Tumor utan P. A. D.	7	»
Olycksfall i arbete	2757	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *kirurgiska* avdelning för år 1928 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	84	17	101	1	—	100
Kontusion (<i>Contusio</i>)	48	13	61	—	—	61
Inträngd främmande kropp	2	1	3	—	—	3
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	45	15	60	4	1	55
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>).....	34	4	38	—	—	38
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>).....	12	2	14	—	—	14
Öppnande av någon av de större lederna (<i>Vulnus perforans</i>)	—	1	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>).....	255	124	379	11	32	336
» komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	17	3	20	3	2	15
Avskärning av muskel, sena, nerv	12	2	14	—	4	10
Skada å större kärl	1	—	1	1	—	—
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>), 3—5 fingrar, hand	1	—	1	—	1	—
D:o d:o Arm	1	—	1	—	1	—
Förbränning (<i>Combustio</i>) Fingrar, hand	1	1	2	—	1	1
» » Ansikte	2	1	3	—	—	3
» » Andra kroppsdelar	9	7	16	—	—	16
Förfrysning (<i>Congelatio</i>) Tår, fot	1	—	1	—	1	—
Skada å magsäck eller tarm (<i>Vulnus perforans, Ruptura</i>)	3	—	3	2	—	1
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	2	—	2	—	—	2
Öppnande av lung- eller hjärtsäck (<i>Vulnus perforans</i>)	—	1	1	—	—	1
Skada å struphuvudet eller luftstrupen	—	1	1	1	—	—
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	45	16	61	—	—	61
Brott å hjärnskålens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	23	2	25	7	—	18
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	2	—	2	2	—	—
Skottskada	2	—	2	—	—	2
Ormbett	—	1	1	—	—	1
Insektsbett	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	603	212	815	32	43	740

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvar- stående men	över- gående men
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	1	51	52	—	4	48
» hanterandet av yxa	2	—	2	—	—	2
Vid arbetsmaskiner inom jordbruk: tröskverk.....	1	—	1	—	1	—
Vid arbetsmaskiner inom industri:						
gruvdrift och malmförädling.....	2	—	2	1	—	1
jord-, sten- och glasiindustri	7	—	7	—	—	7
trävaruindustri: cirkelsåg	1	—	1	—	1	—
andra maskinella anordningar	3	—	3	—	—	3
metall- och maskinindustri:						
andra maskinella anordningar	12	1	13	—	1	12
varv- och skeppsbyggeri:						
hissar, lyftkranar etc.....	22	—	22	2	—	20
textil- och beklädnadsindustri	1	1	2	—	—	2
närings- och njutningsämnesindustri	5	2	7	—	—	7
trämasse- och pappersindustri	3	—	3	—	—	3
Vid grafisk industri	2	—	2	—	—	2
kemisk-teknisk- och belysningsindustri	2	1	3	—	—	3
andra industrier	8	2	10	—	—	10
Genom slag, stöt eller bett av djur	1	—	1	—	—	1
» beröring med hett vatten, ånga	3	—	3	—	—	3
» med smält eller het metall, glas m. m.	7	—	7	—	—	7
Genom sprängskott	1	—	1	1	—	—
Vid hanterandet av dynamit och andra explosiva ämnen	1	—	1	—	—	1
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:						
vid jordbruksarbete	8	—	8	—	2	6
» byggnadsarbete	50	—	50	2	1	47
inom trävaruindustri	6	—	6	—	—	6
» andra industrier	30	—	30	2	—	28
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	27	4	31	1	2	28
På- eller överkörning, <i>under arbete</i> (jfr under B):						
av järnvägsvagn	2	—	2	—	—	2
» motorfordon	9	1	10	1	—	9
» annat fordon	3	—	3	—	—	3
Vid körning:						
av motorfordon	13	—	13	—	—	13
» annat fordon	13	—	13	—	—	13
Vid lossning och lastning av gods o. d.	36	—	36	2	2	32
» militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår.....	13	—	13	1	1	11
» sjöfart	30	—	30	—	—	30
Vid sjukvårdsarbete	—	3	3	—	—	3
» renhållningsarbete	2	—	2	—	—	2
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under resa på järnväg	3	2	5	—	—	5
» » med spårvagn	10	10	20	—	1	19
Transport	340	78	418	13	16	389

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	340	78	418	13	16	389
Under resa med motorfordon	3	12	15	—	—	15
» » » annat fordon	1	—	1	—	—	1
Genom på- eller överkörning av järnvägsvagn ...	1	1	2	—	—	2
» » » » spårvagn	—	1	1	—	—	1
» » » » motorfordon	34	12	46	4	1	41
» » » » annat fordon ...	6	3	9	1	—	8
Vid sport och gymnastik:						
gymnastik	13	2	15	—	—	15
jakt, skottskada	1	—	1	—	—	1
» annan skada	1	—	1	—	—	1
åkning med motorfordon	28	1	29	2	2	25
» » velociped	23	2	25	—	—	25
skridskoåkning o. d.	1	—	1	—	—	1
skidåkning	1	—	1	—	—	1
lek	12	—	12	—	—	12
Vid slagsmål och överfall	20	3	23	—	1	22
Under rusets inflytande	19	2	21	—	1	20
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.)	5	5	10	—	2	8
Fall, halkning	71	76	147	10	19	118
Nedstörtande föremål, ras	3	—	3	—	—	3
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	11	7	18	—	—	18
Skavsår	3	2	5	—	—	5
Hästspark	2	1	3	—	—	3
Djurbett	2	2	4	—	—	4
<i>C. Självmordsförsök.</i>						
Med skärande vapen	1	2	3	1	1	1
» nedstörtande från höjd	1	—	1	1	—	—
Summa för grupp II	603	212	815	32	43	740

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *medicinska* avdelning för år 1928 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Kontusion (<i>Contusio</i>)	1	—	1	—	—	1
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	—	2	2	—	—	2
Ledrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	—	2	2	—	—	2
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	2	1	3	—	—	3
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	1	—	1	—	—	1
Brott å hjärnskälens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	3	—	3	—	—	3
Direkt skada å hjärna eller ryggmärg	2	—	2	—	2	—
Förgiftning med arsenik	1	—	1	—	—	1
» » alkohol	3	3	6	—	—	6
» » morfin, opium	2	2	4	—	—	4
» » antipyrin, veronal, trional, chloral	2	2	4	—	—	4
» » kolos	1	1	2	1	—	1
» » lysgas	3	4	7	—	—	7
» » andra syror eller alkalier	1	—	1	—	1	—
Andra förgiftningar	3	3	6	1	—	5
Drunkning	3	—	3	—	—	3
Summa för grupp I	28	20	48	2	3	43
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Genom förgiftning med koloxid	1	—	1	—	—	1
» » » lysgas	1	—	1	—	—	1
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:						
vid byggnadsarbete	1	—	1	—	1	—
Vid lossning och lastning av gods o. d.	2	—	2	—	—	2
Halkning vid budgående	1	—	1	—	—	1
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Vid slagsmål och överfall	2	—	2	—	—	2
Under rusets inflytande	5	3	8	—	—	8
I följd av sjukdom (epilepsi, svimning m. m.) ...	—	1	1	—	—	1
Fall, halkning	2	2	4	—	1	3
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	—	2	2	—	—	2
Transport	15	8	23	—	2	21

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
Transport	15	8	23	—	2	21
Förtärt gift av misstag	5	1	6	—	1	5
Förgiftning med lysgas, koloxid gen. olyckshändelse	2	1	3	—	—	3
Drunkning gen. olyckshändelse	1	—	1	—	—	1
Förgiftning med koloxid under eldsvåda	—	1	1	1	—	—
C. Själmordsförsök.						
Med dränkning	1	—	1	—	—	1
» förgiftning med lysgas	—	4	4	—	—	4
» » » cyankalium	1	—	1	—	—	1
» » » arsenik	1	—	1	—	—	1
» » » veronal, dial, veramon	—	3	3	1	—	2
» » » somnifen	—	1	1	—	—	1
» » » opium	2	1	3	—	—	3
Summa för grupp II	28	20	48	2	3	43

Årsberättelse från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets
tuberkulosavdelning för år 1928.

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter
med tuberkulos.

	Män	Kv.	Summa
15—20 år	22	31	53
20—25 »	17	29	46
25—30 »	16	18	34
30—35 »	8	11	19
35—40 »	8	11	19
40—45 »	9	11	20
45—50 »	4	3	7
50—60 »	5	4	9
60—70 »	3	1	4
Summa	92	119	211

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lung-tuberkulos med eller utan komplik.			Sjukdom	III. Utan tydliga symptom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) Antal patienter	92	119	211	a) Antal patienter	7	7	14
b) Sjukdomsfall.				b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum	92	119	211	Influenta epidemica	1	1	2
» laryngis	6	9	15	Vitium organicum cordis	—	2	2
» ossium et articularum ...	—	1	1	Arterio-cardio-sclerosis	—	1	1
» lymphoglandularum	2	—	2	Broncho-pneumonia	1	1	2
» renum	—	1	1	Bronchiektasia	2	—	2
» intestini	3	6	9	Asthma bronchiale	1	1	2
» miliaris ac.	—	1	1	Abscessus pulmonum	3	—	3
				Calicosis pulmonum	1	—	1
				Tumor pulmon. (Ca)	1	—	1
				Aortit. luetica	2	—	2
				Lues pulmonum	—	1	1
Komplikationer.							
Encephalitis lethargica	1	—	1	Empyema pleuræ	—	1	1
Diabetes mellitus	1	1	2	Pneumothorax spontan.	1	1	2
Myodegeneratio cordis	—	1	1	Gastritis chronica (achylia) ...	4	3	7
Insufficiencia cordis	1	1	2	Appendicitis	—	1	1
Arterio sclerosis	2	—	2	Glomerulo-nephritis	1	2	3
Bronchitis chronica	1	1	2	Nephrosis	5	6	11
Bronchiektasia	1	2	3	Polyarthrits rheumatica	2	2	4
Hämoptysis	62	45	107	Abscess ad anum	1	—	1
Bronchopneumonia	1	1	2	Eklampsia	—	1	1
Pleuritis exsudativa	9	14	23				

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	Män	Kvinnor
Tuberculosis pulmonum.....	8	14
Vitium org. cordis	—	1
Tumor pulmon. (Ca).....	1	—
Abscessus pulmonum	1	—
Summa	10	15

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (inkl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) <i>Lungtuberkulos</i> , st. I ...	24	32	56	23	30	53	1	2	3	—	—	—	—	—	—
st. II ...	17	20	37	17	19	36	—	1	1	—	—	—	—	—	—
st. III...	51	67	118	36	42	78	6	8	14	1	3	4	8	14	22
Summa	92	119	211	76	91	167	7	11	18	1	3	4	8	14	22

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal fall
Tuberculosis pulmonum	54	Pneumothorax artificialis	489
Pleuritis exsudativa	4	Thoracocentes och tappning	10
Tuberculosis pulmonum	5	Exairesis nervi phrenici	*) 5
Abscessus tbc.	1	Incision	1

*) Å kir. avdeln. utförda.

Årsberättelse för år 1928 från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar.

Under året vårdades å avdelningen 1,065 inskrivna patienter. Å dessa ha utförts 1,698 operationer. Därvid har conchotomier och tonsillektomier, vilka oftast utförts dubbelsidigt i samma séance, upptagits som ett nummer för varje patient. Ett flertal mindre ingrepp, såsom lumbalpunktioner, incisioner av halsbölder och furunklar, paracenteser och käkhålepunktioner ha ej antecknats.

Av inskrivna patienter ha 12 avlidit. Antalet registrerade polikliniska besök å avdelningen uppgick till 19,097. Av dessa voro 4,725 första besök och 14,372 återbesök. Å ej intagna patienter ha utförts 2,514 registrerade operativa ingrepp.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och halssjukdomar för år 1928 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IV.				
Septichæmia	2	2	—	1
Erysipelas	4	4	—	—
Scarlatina	—	2	—	—
Diphtheria.....	—	2	—	—
Influenza epidemica.....	—	1	—	—
Varicellæ.....	1	—	—	—
Tuberculosis — summa fall	8	7	—	—
» pulmonum	5	4	—	—
» laryngis	4	2	—	—
» cerebri. Mening. tbc.	—	1	—	—
» cavi nasi.....	—	2	—	—
» lymphoglandular.	3	1	—	—
Syphilis	—	1	—	—
» cerebri.....	—	1	—	—
V.				
Hæmophilia	1	—	—	—
VII.				
Diabetes mellitus	1	1	—	—
VIII.				
Paresis nervi facialis post traum.	—	1	—	—
Hysteria	—	1	—	—
Neurastenia	4	5	—	—
Epilepsia.....	1	—	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
IX.				
Imbecillitas	—	3	—	—
Dipsomania	1	—	—	—
X.				
Endocarditis acuta	1	—	—	—
Vitium organic. cordis	1	5	—	—
Arteriosclerosis	1	—	—	—
XI.				
Furunculus vestib. nasi	1	—	—	—
Cystis vestib. nasi	—	1	—	—
Epistaxis	13	13	—	—
Fractura ossium nasal.	6	1	—	—
» compl. ossium nasal.	2	—	—	—
Deform. nasi post traum.	2	—	—	—
Deviatio septi nasi	149	64	—	—
Abscessus septi nasi	—	1	—	—
Atresia choanalis congenita	—	1	—	—
Synechia intra-nasal.	1	2	—	—
Rhinit. chron. simplex	—	1	—	—
» » hyperplastica	82	36	—	—
» » atrophica	—	4	—	—
Sinuit. max. acuta	13	19	—	—
» » chron.	27	27	—	—
» frontal acuta	7	6	—	—
» » chron.	4	5	—	—
Ethmoidit. acuta	2	2	—	—
» » c. complicat. orbitæ	3	—	—	—
» » chron.	30	22	—	—
Hæmorrhagia post ethmoidectomiam	2	—	—	—
Sinuit. sphenoid. chron.	14	6	—	—
Pansinuit. acuta	2	8	—	—
» » c. complicat. orbitæ	1	3	—	—
» » bilat. c. meningit. acuta purulenta	1	—	—	—
» » c. abscess cerebri et c. meningit. acuta pur.	1	—	1	—
» » bil. c. meningit. acuta purul. et c. septicopyæm.	—	1	—	1
» » chron.	98	79	—	—
» » c. complicat. orbitæ	1	1	—	—
» » c. meningit. acuta purulenta	1	—	1	—
Laryngit. acuta	—	1	—	—
» » chron.	7	4	—	—
Stenosis laryngis	—	1	—	—
» laryngotrachealis post tracheotomiam	—	1	—	—
Perichondrit. cartilag. laryng.	—	1	—	—
Bronchit. acuta	2	4	—	—
Bronchiectasiæ	—	4	—	—
Asthma bronchiale	7	3	—	—
Bronchopneumonia acuta	3	3	—	—
Pneumonia acuta crouposa	—	1	—	—
Abscessus pulmonum	—	1	—	—
Pleurit. exsudat.	1	1	—	—
Corpus alien. bronch.	—	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
XII.				
Periostit. alveolaris	1	1	—	—
Cystis radicis dent.	4	5	—	—
Granuloma radicis dent.	—	3	—	—
Glossitis acuta	—	1	—	—
Parotitis suppurat.	—	2	—	—
Ranula infecta	1	—	—	—
Tonsillit. acuta	13	23	—	—
Angina Vincenti	1	—	—	—
Tonsillit. chron.	91	125	—	—
Keratomykosis tonsill.	—	1	—	—
Hypertrophia tonsill.	19	17	—	—
Peritonsillit. acuta.	20	21	—	—
» » c. oedemalaryngis.	2	2	—	—
» » c. septichæmia	1	1	—	—
» chron.	2	—	—	—
Hæmorrhagia post tonsillectomiam	1	—	—	—
Pharyngit. acuta	—	1	—	—
» chron.	1	6	—	—
Vegetat. adenoid.	74	50	—	—
Hæmorrhagia post abrasionem	1	—	—	—
Stenosis oesophagi	—	1	—	—
Spasmus »	1	—	—	—
Corp. alien. oesophagi.	10	8	—	—
Suspicio corp. alien. oesophagi	4	10	—	—
XIII.				
Nephritis acuta	3	2	—	—
» chronica	3	1	—	—
Cystopyelonephritis	—	1	—	—
Uræmia	1	—	—	—
XV.				
Myitis. Rheumatismus musculorum.	1	1	—	—
Polyarthrit. rheumatica acuta	—	1	—	—
» » chron.	6	12	—	—
XVII.				
Otitis externa	7	10	—	—
Salpingo-tympanitis acuta	2	—	—	—
» » chron.	6	5	—	—
Ruptura traumat. membr. tymp.	1	—	—	—
Otosclerosis	—	1	—	—
Otitis media acuta perforativa	37	40	—	—
» » » c. mastoidit.	29	25	—	—
» » » c. epiphlebit. sin. sigmoid. sive pachy- meningit. ext.	4	8	—	—
Otitis media acuta c. abscess. epidural	1	1	—	—
» » » c. thrombophlebit. sin. sigmoid. vel bulb. ven jugular.	4	1	1	—
Otitis media acuta c. meningit. acuta purulenta	—	1	—	1
» » » c. osteit. apicis oss. petros. et c. meningit. ac. purulenta	1	—	1	—

Sjukdom	Intagna		Döda	
	män	kv.	män	kv.
Otitis media acuta c. abscessu cerebelli et c. meningit. ac. purulenta.....	—	1	—	1
Otitis media acuta perforativa c. labyrinthit. serosa.....	1	—	—	—
» » » c. labyrinthit. et c. meningit. ac. purulenta et c. abscess. subdural.....	1	—	1	—
Otitis media acuta op. c. mastoidit. recidiv.....	1	3	—	—
» » chron. purulenta c. osteit sive polyp.....	44	42	—	—
» » » cholesteatomatosa.....	10	2	—	—
» » » c. fistul. labyrinthi.....	2	1	—	—
» » » c. labyrinthit. serosa.....	1	1	—	—
» » » » et c. meningit. acuta pur.....	1	1	—	1
» » » operata.....	—	2	—	—
Syndroma Menièri.....	2	2	—	—
Absolut dövhet.....	1	1	—	—
Nervös hörselnedsättning.....	1	—	—	—
Kombinerad hörselnedsättning.....	1	2	—	—
Paralysis n. facialis post operation. inveterata.....	1	—	—	—
XVIII.				
Dacryostenosis s. dacryocystitis chron.....	2	3	—	—
XIX.				
Tumor cerebri.....	1	—	—	—
Sarcoma maxillæ.....	1	—	—	—
Papillom. palat. mollæ.....	—	1	—	—
Sarcoma » mollis.....	—	1	—	—
» epipharyngis.....	1	—	—	—
Tumor ».....	2	—	—	—
Fibroma laryngis.....	—	1	—	—
Papilloma ».....	—	1	—	—
Tumor mediastini.....	—	1	—	—
Cancer — summa fall.....	8	5	—	—
» auris.....	1	—	—	—
» oss. maxillæ.....	2	2	1	—
» laryngis.....	—	1	—	—
» buccæ.....	1	—	—	—
» linguæ.....	1	—	—	—
» » et tonsillæ.....	1	—	—	—
» epipharyngis.....	1	1	—	—
» oesophagi.....	1	1	—	1

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-, näs- och hals-sjukdomar för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>Öronsjukdomar med komplikationer.</i>						
Otit. med. acut. c. mastoidit.	51	Uppmäjsling	51	—	—	
» » » » »	3	Konservativ totaluppmäjsl.	3	—	—	
» » » » epiphlebit. sin. sigmoid.	4	Uppmäjsling + friläggning och punktion resp. incision av sinus	4	—	—	
Otit. med. acut. c. epiphlebit. sin. sigmoid. sive pachymeningit. ext.	8	Uppmäjsling + friläggning av sinus och dura	8	—	—	
Otit. med. acut. c. abscess. epidural.	1	Uppmäjsling + friläggning av duran	1	—	—	
D:o d:o	1	Totaluppmäjsling + friläggning av duran + drainage av djup extraduralabscess	1	—	—	
Otit. med. acut. c. trombo-phlebit. sin. sigmoid. vel bulb. ven. jugularis	3	Uppmäjsling + avlägsnande av sjuk sinusvägg och tromb + tamponad av sinus	3	—	—	
Otit. med. acut. c. trombo-phlebit. sin. sigmoid.	1	Uppmäjsling + avlägsnande av sjuk sinusvägg och tromb + tamponad av sinus + underbindning av ven. jugul. int.	—	—	1	201.
Otit. med. acut. c. trombo-phlebit. sin. sigmoid. et bulb. ven. jugul. int. ..	1	Uppmäjsling + operation enligt <i>Grunert</i>	1	—	—	
Otit. med. acut. c. osteit. apicis, oss. petros. + meningit. acut. purulenta..	1	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. <i>Ruttin</i> + hjärnpunktion	—	—	1	352.
Otit. med. acut. c. abscess. cerebelli et. c. meningit. ac. purulenta	1	Uppmäjsling + friläggning av duran + incision och tamponad av cerebellarabscess	—	—	1	274.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Otit. med. acut. c. labyrinthit. et meningit. ac. purulenta et c. abscess. subdural.	1	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. <i>Uffenorde</i> + incision och drainage av subduralabscess.	—	—	1	1022.
Otit. med. acut. op. c. mastoidit. recidiv.	2	Incision + utskrapning ..	2	—	—	
D:o d:o	2	Konservativ totaluppmäjsl.	2	—	—	
Sår efter operation för akut mastoidit.	6	Sekundärsutur	6	—	—	
Otit. med. chron. purulenta c. osteit. sive polyp.	36	Totaluppmäjsling	36	—	—	
D:o d:o	9	Konservativ totaluppmäjsl.	9	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa.	11	Totaluppmäjsling	11	—	—	
Otit. med. chron. c. fistul. labyrinthi	1	»	1	—	—	
D:o d:o	2	Konservativ totaluppmäjsl.	2	—	—	
Otit. med. chron. c. labyrinthit. serosa	2	Totaluppmäjsling	2	—	—	
Otit. med. chron. c. labyrinthit. et meningit. acuta purulenta	2	Totaluppmäjsling + labyrinthresektion enl. <i>Uffenorde</i>	1	—	1	716.
Otit. med. chron. operata	2	Revision	2	—	—	
Paralysis n. facialis post operation. inveterata ...	1	Totaluppmäjsling + friläggning av n. facialis + nervsutur	1	—	—	
Cancer auris ext. et mediæ	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Sår efter operation för kronisk otit.	3	Sekundärsutur	3	—	—	
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>						
Atresia choanalis congenita	1	Bortmäjsling av choanalatresien	1	—	—	
Cystis vestib. nasi	1	Exstirpation	1	—	—	
Deviatio septi nasi	230	Resect. subm. septi nasi ..	260	—	—	
Rhinit. chron. hyperplast.	88	Conchotomia inf.	88	—	—	
» »	23	Conchotomia med.	23	—	—	
Synæchiæ intranasal.	3	Lösning av synæchier ...	3	—	—	
Sinuinit. front. ac.	1	Ethmoidectomia	1	—	—	
» » chron.	29	Endonasaluppmäjsling av duct. nasofrontalis	29	—	—	
» » » c. osteit.	3	Radikalop. enl. <i>Riedel</i>	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Ethmoidit. acut.	6	Ethmoidectomia	6	—	—	
» » c. complicat. orbitæ	3	»	3	—	—	
Ethmoidit. chron. polyposa sive suppurativa	213	»	213	—	—	
Ethmoidit. chron. polyposa sive supp. op.	8	Revision	8	—	—	
Sinuit. sphenoidal. chron.	188	Trep. endonas. sin. sphenoid	188	—	—	
Sinuit. maxill. ac.	27	Trep. endonasal. sin. maxill.	27	—	—	
» » »	1	Op. enl. <i>Sturman</i>	1	—	—	
Sinuit. maxill. chron.	14	Trep. endonasal. sin. maxill.	14	—	—	
» » »	172	Radikalop. enl. <i>Caldwell-Luc</i>	172	—	—	
» » »	1	Radikalop. enl. <i>Denker</i> ..	1	—	—	
Susp. sinuit. maxill. chron.	1	Provöppning av sin. maxill.	—	1	—	
Pansinuit. ac. bil. c. meningit. ac. purulenta et c. septicopyämia	1	Resect. subm. septi nasi + ethmoidectomia et trep. sin. sphen. et sin. max. bil.	—	—	1	234.
Pansinuit. ac. c. abscess. cerebri et c. meningit. ac. purulenta	1	Resect. subm. septi nasi + ethmoidectomia et trep. sin. sphen. et sin. max. + rad. op. av pannhålan enl. <i>Riedel</i>	—	—	1	342.
Pansin. supp. ac. bilat. c. meningit. ac. purulenta..	1	Totaluppmäjsling av båda pannhålorna enl. <i>Riedel</i> + friläggning och drainage av epidural- och subduralabscess över h. pannloben + yttre utrymning av silbenslabyrint och kilbenshålan å båda sidor + trep. sin. max. dx.	—	—	—	Kvarligger.
Pansinuit. chron. polyp. ... D:o + meningit. ac. purulenta	5	Evulsio polyp.	5	—	—	
» » »	1	Resect. subm. sept. nasi + radikalop. enl. <i>Caldwell-Luc</i> + ethmoidectomia + trep. endonasalis sin. sphen.	—	—	1	887.
Tbc. cav. nasi	1	Excision av infiltrerad slemhinna	1	—	—	
» » »	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Sarcoma ossis. maxill. ...	1	»	1	—	—	
Cancer ossis. maxill.	3	»	3	—	—	
D:o c. metastas.	1	Endonasaltrepanation	—	—	1	444. + i levermetastaser.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkingar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
Fraktura oss. nasal.	2	Reposition + tamp.	2	—	—	
Fraktura complicata oss. nasal.	1	Reposition + hudsutur ..	1	—	—	
Fraktura complicata com- minuta oss. nasal.	1	Avlägsnande av ben och broskfragment + tamp.	1	—	—	
Deform. nasi post. traum.	2	Osteoperiostal autoplastik från tibian	2	—	—	
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget och matstruppen.</i>						
Granuloma rad. dent.	2	Extractio rad. dent. + excochleatio	2	—	—	
» » »	1	Resectio apic. dent. + excochleatio	1	—	—	
Cystis rad. dent.	9	Radikaloperation	9	—	—	
Cancer buccæ	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
» linguae	1	»	1	—	—	
Papillom. palat. moll.	1	Exstirpation + elektrokoagulation	1	—	—	
Myxofibrosarcoma palat. moll.	1	Exstirpation av tumören..	1	—	—	
Hypertrophia tonsill.	27	Tonsillectomia duplex	27	—	—	
Tonsillit. chron.	238	»	238	—	—	
Keratomykosis tonsill.	1	»	1	—	—	
Peritonsillit. acuta c. lymphadenit. acuta supp.	2	Incision av lymfadeniten..	2	—	—	
Cancer tonsillæ et linguae..	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Veget. adenoid.	117	Abrasio	117	—	—	
Sarcoma epipharyngis	1	Excisio probator	—	1	—	
Cancer	1	»	—	1	—	
»	1	»	—	1	—	
»	1	»	—	1	—	
»	1	»	—	1	—	
Tumor	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
Sarcoma	1	Elektrokoagulation	1	—	—	
pharyngis	1	Tracheotomia-sup.	1	—	—	
Cancer oesophagi	1	Oesophagoscopi + excisio probator.	—	1	—	
Corp. alien oesophagi	12	Oesophagoscopi + extraction	12	—	—	
»	6	Oesophagoscopi	6	—	—	
För diagnos	6	»	—	6	—	
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>						
Stenos. laryngis	1	Tracheotomia sup.	1	—	—	
» laryngotrachealis post tracheotomiam	1	Laryngostomi + dilatation med protes	1	—	—	

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för *öron-, näs- och hals-sjukdomar* för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
<i>Sjukdomar i öronen.</i>		
Corp. alien. meat. acust. ext.....	5	Extractio.
Atheroma conchæ auric.....	1	Exstirpatio.
Atheroma infect. retroauric.....	3	Incisio.
Abscessus retroauric.....	1	»
Otit. ext. circumscript.....	106	»
Otit. med. acut.....	315	Paracentes.
Sår efter op. för akut mastoidit.....	7	Sekundärsutur.
Sår efter op. för kron. mastoidit.....	1	»
<i>Sjukdomar i näsan och dess bihålor.</i>		
Angioma introit. nasi.....	1	Evulsio.
Furunculus vestib. nasi.....	18	Incisio.
Abscessus septi nasi.....	3	»
Corp. alien. cavi nasi.....	4	Extractio.
Epistaxis.....	3	Galvanokaustik.
Deviatio septi nasi.....	3	Resect. subm. septi nasi.
Rhinit. chron. hyperplast.....	2	Galvanokaustik.
» ».....	3	Conchotomia inf. duplex.
Synechia intranasal.....	4	Lösning av synechi.
Sinuit. maxill. sive suspicio sinuit.....	973	Punctio sin. max.
Polyp. cavi nasi.....	6	Evulsio.
Tuberkulosis cav. nasi.....	2	Excisio probat.
Fraktura oss. nasal.....	3	Reposition.
Perf. septi nasi postop.....	1	Vidgning.
<i>Sjukdomar i munhålan, svalget och matstrupen.</i>		
Cystis dentis.....	1	Exstirpatio.
Hypertrophia tonsill.....	119	Tonsillect. duplex.
Peritonsillit. acuta.....	214	Incisio.
Angina Vincenti.....	4	Excisio probat.
Corp. alien. tonsill.....	18	Extractio.
» » pharyngis.....	1	»
Ulcus pharyng. luet.....	1	Excisio probat.
Vegetat. adenoid.....	354	Abrasio.
Abscessus linguæ.....	1	Incisio.
Tumor ».....	1	Excisio probat.
<i>Sjukdomar i larynx, trachea och broncher.</i>		
Fibroma cordæ vocalis.....	1	Exstirpatio.
Cystis epiglottid.....	1	»
Tbc. laryngis.....	1	Excisio probat.

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets avdelning för öron-,
näs- och hals-sjukdomar för år 1928 angående för skador intagna,
med hänsyn dels till skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Fractura oss. nasal	6	—	6	—	2	4
Fractura complic. oss. nasal	2	—	2	—	—	2
Ruptura traumat. membr. tym. sin.	1	—	1	—	—	1
Pares. n. facial. p. trauma	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	10	—	10	—	2	8
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i arbete.						
Vid arbetsmaskiner inom metall och maskinindustri	3	—	3	—	—	3
Genom halkning	1	—	1	—	—	1
B. Olycksfall utom arbete.						
Genom på- eller överkörning av motorfordon	2	—	2	—	2	—
Under sportutövning (vid boxning)	1	—	1	—	—	1
Vid slagsmål	1	—	1	—	—	1
Under epileptiskt anfall	2	—	2	—	—	2
Summa för grupp II	10	—	10	—	2	8

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ögon-avdelning för år 1928 angående intagna sjukdomsfall.

Sjukdom	Intagna	
	män	kvinnor
I.		
Cataracta congenita.....	6	—
Blenorrhœa neonat. non gon.	1	1
Leucoma corneæ cong.	—	1
Ptoſis cong.	—	1
XVIII.		
Emfysem. subcut. palpebræ	1	—
Entropium.....	—	1
Ectropium.....	1	1
Conjunctivitis acuta	5	4
» trachom.	1	—
» follicular.....	—	2
» gonorrhœic	1	—
Dacryocyst. chron. cat.	4	8
» phlegmonos.	5	2
Keratitis	3	9
» fascicular.	4	1
» profunda	4	2
» parenchymatosa	—	3
» ulcerosa.....	—	2
» bullosa	1	—
» herpetica	1	1
» phlyctænulosa	13	5
Ulcus corneæ serpens.....	19	5
»	2	—
Scleritis, sclerokeratitis	3	2
Iritis, iridocyclitis	26	5
Cysta iridis	—	1
Seclusio pupillæ	1	—
Occlusio	1	—
Prolaps. iridis	15	1
Ophthalmia sympat.	1	—
Cataracta senilis	18	30
» complicata	2	1
» traumat.	12	1
» sec.	1	—
Luxatio lentis	1	—
Glaucoma simplex.....	7	8
» inflam.	1	3
Chorioidit. supp. Panophthalmitis	4	2
Amotio retinæ.....	1	—
Nevritis nerv. optic.	2	1
» retrobulbaris.....	1	4
Atrophia nervi optic.	4	—
Strabism. concom.	6	4
XIX.		
Tumor retrobulbaris	1	—
Melanosarkoma conjunctivæ	—	1
Tumor hypofyseos	1	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets ögon-avdelning för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn		
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död
Ptosis congen.....	1	Op. enl. <i>Hess</i>	1	—	—
Entropium.....	2	Plastisk op.	2	—	—
Ectropium.....	1	Op. enl. <i>Kuhnt</i>	1	—	—
»	1	» » <i>Szymanowski</i>	1	—	—
Skrumpning av sacc. conj.	1	Plastisk op.	1	—	—
Dacryocystit. chron.	8	Exstirpatio sacci lacrimal.	8	—	—
»	1	Dacryocystorhinostomi enl. <i>West</i>	1	—	—
» phlegmon.....	4	Petits op.	4	—	—
Melanosarkom. conjunct.	1	Bränning med diatermi + enucl. bulb.	1	—	—
Corpus alien. in corneæ	1	Magnetextraktion.....	1	—	—
Ulcus corneæ serp.....	16	Elektrokauterisatio	16	—	—
»	3	Evisceratio	3	—	—
»	4	Paracentes. camer. ant.	4	—	—
Keratitis. ulceros. traum.	24	Elektrokauterisatio	24	—	—
» marginal.	5	»	5	—	—
» fascicular.	7	»	7	—	—
Ruptura bulbi	3	Enucleation	3	—	—
»	3	Conjunctivalsutur	3	—	—
Prolapsus iridis	15	Excision	15	—	—
Leucom. corn. centr.	1	Iridectomia	1	—	—
Iridocyclit. traumat.	13	Enucleation	13	—	—
Cataract. senil. immatur.	1	Iridectomia	1	—	—
»	45	Extract. cat. c. iridect.	43	2	—
» traumat.	13	Evakuation	13	—	—
»	6	Discision	6	—	—
» complic.....	3	Extractio cataract.	3	—	—
» zonular.	10	Discision	10	—	—
»	4	Evakuation	4	—	—
» secundar.	7	Discision	7	—	—
Glaucoma simplex	6	Trepanation enl. <i>Elliot</i>	6	—	—
» inflam.	7	Iridectomia	7	—	—
» absolut.	1	»	1	—	—
» secund.	1	»	1	—	—
»	1	Enucleation	1	—	—
»	2	Paracentes. camer. ant.	2	—	—
Panophthalmitis (ej magnetisk).....	6	Evisceration	6	—	—
Corp. alien. intrab.....	4	Enucleation	4	—	—
»	28	Magnetextraktion.....	28	—	—
»	1	Extraktionsförsök.....	—	1	—
Strabismus converg.....	2	Tenot. musc. rect. int.	2	—	—
»	3	Framläggning av rect. ext.	3	—	—
» diverg.....	5	»	—	—	—
»	5	»	5	—	—
Lues. cerebrospinal.....	2	Lumbalpunktion	2	—	—

Uppgift från Allm. och Sahlgrenska sjukhusets *ögon*-avdelning för år 1928 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Laceratio palpebrae.....	1	—	1	—	—	1
Förbränning (<i>Combustio</i>) av ögat.....	2	—	2	—	1	1
Slag (<i>Contusio</i>) å ögat.....	2	—	2	—	—	2
Skada å hornhinnan.....	24	2	26	—	14	12
Främmande kropp inträngd i ögat.....	33	—	33	—	26	7
Vulnus perforans bulbi.....	24	2	26	—	20	6
Ruptura bulbi.....	1	1	2	—	2	—
Cataracta traumatica.....	3	1	4	—	3	1
Hæmorrhagia intrabulbaris.....	3	—	3	—	2	1
Subluxatio lentis.....	1	—	1	—	1	—
Summa för grupp I	94	6	100	—	69	31
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål.....	—	2	2	—	1	1
» hanterandet av hammare.....	19	—	19	—	14	5
» » » mejsel.....	4	—	4	—	4	—
» arbetsmaskiner inom jordbruk: tröskverk.....	2	—	2	—	1	1
Vid arbetsmaskiner inom industri:						
gruvdrift och malmförädling.....	2	—	2	—	1	1
jord-, sten- och glasindustri.....	13	—	13	—	10	3
trävaruindustri: cirkelsåg.....	1	—	1	—	1	—
andra maskinella anordningar.....	1	—	1	—	1	—
metall- och maskinindustri:						
ångmaskiner och transmissioner.....	4	—	4	—	3	1
elektriska motorer och ledningar.....	3	—	3	—	2	1
andra maskinella anordningar.....	2	—	2	—	1	1
varv och skeppsbyggeri:						
ångmaskiner och transmissioner.....	2	—	2	—	1	1
grafisk industri.....	1	—	1	—	—	1
kemisk-teknisk- och belysningsindustri.....	1	—	1	—	1	—
Genom slag, stöt eller bett av djur.....	1	1	2	—	2	—
» beröring med hett vatten, ånga.....	1	—	1	—	—	1
» » » smält el. het metall, glas m. m.....	1	—	1	—	1	—
» » » syror eller alkalier.....	1	—	1	—	—	1
Vid hanterandet av dynamit o. a. explosiva ämnen.....	6	—	6	—	4	2
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskårer.....	9	—	9	—	5	4
Slag av trädgren.....	3	1	4	—	2	2
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Vid sport och gymnastik: lek.....	7	1	8	—	7	1
Vid slagsmål och överfall.....	2	—	2	—	1	1
Nedstörtande föremål, ras.....	1	—	1	—	—	1
Inträng. skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål.....	7	1	8	—	6	2
Summa för grupp II	94	6	100	—	69	31

Årsrapport från Röntgenavdelningen år 1928.

I. Röntgenundersökningar.

	1926	1927	1928
Antal undersökta patienter	7,921	8,857	10,173
» diarieförda radiogram	22,808	29,461	36,372

Röntgenundersökningarnas fördelning framgår av
nedanstående tabell:

Kroppsdelen	Negativt fynd	Fraktur eller luxation	Inflammatorisk förändring och lues	Tuberkulos	Tumör	Konkrement eller främmande kropp	Deformitet
Skelett och ledgångar	1,526	2,084	895	169	138	110	120
Respirationsorgan	480	—	589	1,121	81	—	9
Näsans bihålor	68	—	70	—	6	—	—
Cirkulationsorgan	56	—	74	—	—	—	58
Digestionsorgan	693	—	530	4	147	9	214
Gallblåsa	—	—	130	—	—	—	—
Urinorgan	368	—	9	18	19	78	130
Tänder	—	—	170	—	—	—	—
Summa	3,191	2,084	2,467	1,312	391	197	531

Undersökningarna fördela sig på följande sätt:

Från medicinska avdelningen	2,022
» kirurgiska	3,315
» tuberkulos	221
» ögon	27
» öron	68
» röntgen	76
» stadens och sjukhusens polikliniker	3,551
» » sjukhus	393
Andra patienter	500

Summa 10,173

II. Röntgen- och Radiumbehandling.

A. Uppgift på antalet behandlingar och patienter 1928.

	1926	1927	1928
Röntgenbehandlingar hava givits i ett antal enkeldoser av	10,394	10,225	9,845
Radiumbehandlingar hava givits i ett antal enkeldoser av	546	485	615
Antalet behandlade patienter utgjorde	1,382	1,425	1,555
därav:			
Å sjukhuset intagna på radiologiska avd.	231	207	294
På övriga sjukhusavd.	118	121	141
Från stadens och sjukhusets polikliniker	546	630	670
Övriga patienter	487	467	470
Summa	1,382	1,425	1,575

B. Uppgift på å radiologiska avdelningen intagna patienter 1928.

Diagnos	Vårdade	Diagnos	Vårdade
Lymphogranulomatosis	1	Sarcoma vulvæ	2
Eczema	2	» capitis	1
Trichophytia	1	» vertebræ	1
Furunculosis	1	» pedis	1
Sycosis	1	» cruris	2
Carcinoma cutis	43	» palatini	2
» palpebræ	3	» organ. alior.	2
» labii	23	Tumor mediastini	1
» maxillæ	1	Epithelioma	2
» mandibulæ	1	Lymphosarcoma	2
» nasi	2	Fibrosarcoma	1
» gingivæ, buccæ	8	Tumor utan p.-a. d.	4
» lingvæ	2	Hæmangioma	12
» pharyngis, epipharyngis	2	Nævus	2
» oesophagi	1	Keloides	1
» ventriculi	3	Verrucæ	4
» recti	2	Clavus	5
» femoris	1	Condylomata	1
» laryngis	1	Struma maligna	1
» mammae	8	Morbus Basedowi	9
» vesicæ urin.	1	Asthma bronchiale	1
» prostatae	2	Morbus Sternberg	1
» penis	1	Dysthyreoidismus	4
» clitorides	2	Myoma uteri	3
» vulvæ	7	Meno- s. metrorrhagia metropathia cli-	
» vaginæ	2	mact.	9
» corporis uteri	16	Endomitritis	1
» cervicis	22	Pseudoleukämia	1
» colli	38	Cervicitis	1
» ovarii	4	Leukämia	2
» abdominis	1	Insania (steriliseringbehandl.)	2
Sarcoma pelvis	1	Andra sjukdomar (för radiologisk under-	
» colli	2	sökning)	12

C. Uppgift på behandlade sjukdomsfall 1928.

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
<i>Tuberkulos.</i>		Struma adenomatosa	1
Tbc. lymphogland.	223	Acromegalia	2
» buccæ	1	<i>Sjukdomar i nervsystemet.</i>	
» cutis, lupus vulgaris	7	Otosclerosis	3
» renis	1	Sclerosis disseminata	30
» linguae	1	Neuralgia, neuritis	13
» gingivæ	1	Parkinsonismus	2
» tendovaginitis	1	Syringomyelia	3
» genu	1	Tumor cerebri	7
» carpi	1	Lumbago	3
» dorsi	1	Quinckes ödem	1
» iridis	4	<i>Sjukdomar i andra organ.</i>	
» peritonei	1	Tumor mediastini	1
Lupus erythematosus	5	Pneumonia	5
Lymphogranulomatosis	3	Cirrhosis hepatis	1
Spondylitis tuberculosa	2	Asthma bronchiale	1
<i>Inflammationer o. a.</i>		<i>Gynekologiska sjukdomar</i>	
Keratitits	2	(utom maligna tumörer).	
Actinomycosis	2	Meno- s. metrorrhagia, metropathia	
Vulnus infectum abscess.	8	climact.	27
Fistula	3	Myoma uteri	17
Arthritis	5	Dysmenorrhæa	2
Periostitis alveolaris	4	Cervicitis	1
» ulnæ	1	Endometritis	1
Gonarthritis	1	Sterilisering behandling	10
Perinephritis	1	<i>Hud- och hårsjukdomar.</i>	
Paronychia	8	Eczema	127
Granuloma	1	Impetigo	1
Glossitis	1	Acne, furunculosis	54
Ulcus chron.	13	Seborrhæa	2
Phlegmone	6	Pruritus, prurigo	17
Bursitis	2	Dermatitis	5
Omarthritis	5	Rosacæa	5
Rheumat. musc.	3	Perniones	7
Peritendinitis	2	Psoriasis	14
Polyarthritis rheumat.	4	Sycosis barbæ	5
<i>Blodsjukdomar.</i>		Trichophytia	3
Leukæmia myeloides	11	Favus	1
» lymphatica	4	Pityriasis rosea	1
Purpura rheumatic.	2	Lichen ruber planus	1
Polycythemia	2	Xanthelasma	2
Anæmia	1	Chloasma	1
Morbus Sternberg	2	Erythema	1
Pseudoleukæmia	1	Erysipelas	3
Hæmophilia	1	Herpes Zoster	2
<i>Sjukdomar i endokrina organ.</i>		Otitis externa	1
Dystyreosis	14	Hidradenitits	29
Morbus Basedowi	32	Hypertrichosis	2
Struma maligna	2		
Tumor hypophyseos	1		

Diagnos	Antal	Diagnos	Antal
Alopecia	1	Carcinoma laryngis	2
Tatuering	1	» mammae	73
Neurodermatitis	1	» prostata	7
		» vesicae urin.	2
		» penis	3
		» clitoridis	2
		» vulvæ	8
		» vaginae	2
		» colli uteri	84
		» corporis uteri	20
		» ovarii	9
		» pedis	1
		» femoris	1
		» lymphogland.	2
		Sarcoma, samtliga fall	30
		» cutis	1
		» occipitalis	1
		» conjunctivæ	1
		» pollucis	1
		» auriculæ	1
		» maxillæ	1
		» mandibulæ	1
		» palatini	1
		» epipharyngis	1
		» nuchæ	1
		» reg. colli	3
		» pedis	2
		» cruris	4
		» scapulæ	1
		» uteri	2
		» vertebræ	1
		» pelvis	2
		» abdominis	5
		» organ. alior.	4
		Hypernephroma	2
		Lymphosarcoma	6
		Melanosarcoma	6
		Fibrosarcoma	4
		Endothelioma	1
		» lymphangiom.	1
		Epithelioma	2
		Osteosarcoma	1
		Myxochondrosarcoma	2
		Myxoma	1
		Cystadenoma mammae	1
		Tumor p.-a. d.	24
<i>Benigna tumörer.</i>			
Ateroma	2		
Papilloma	7		
Verruca	110		
Clavus	11		
Keloid	11		
Condylomata	1		
Fibroma	11		
Nævus	20		
Hæmangioma	74		
Fibrolipoma	2		
Adenoma	4		
Cicatrix	2		
Hyperplasia	1		
Hypertrophia prostata	3		
Contractura	1		
Melanoma	2		
<i>Maligna tumörer.</i>			
Carcinoma, samtliga fall	373		
» cutis	67		
» infraorbitalis	2		
» palpebræ	7		
» auriculæ	2		
» labii	31		
» palatini	1		
» maxillæ	2		
» mandibulæ	1		
» nasi	3		
» gingivæ, buccæ	9		
» linguae	4		
» pharyngis, epipharyngis	3		
» colli	5		
» oesophagi	5		
» ventriculi	13		
» abdominis	1		
» recti	5		
» coli	1		
» vertebræ	1		

Årsberättelse från Göteborgs stads patol.-anatomiska och bakteriologiska laboratorium 1928.

Patologisk-anatomiska avdelningen.

I. *Obduktioner.*

För Sahlgrenska sjukhuset ha utförts	581 st.
» Barnsjukhuset » »	126 »
» Barnbördshuset » »	39 »
» Epidemisjukhuset » »	23 »
» Ekmanska sjukhuset » »	34 »
» Sjukhuset å Stampen » »	21 »
» Gibraltar » »	409 »
Polisobduktioner	40 »
Rättsmedicinska obduktioner	3 »

Summa obduktioner 1,276 st.

II. *Histologiska undersökningar.*

För Sahlgrenska sjukhuset ha utförts	793 st.
» andra under Hälsovårdsnämnden stående sjukhus ha utförts	429 »
» andra sjukvårdsinrättningar och enskilda läkare ha utförts.....	1604 »

Summa histologiska undersökningar 2826 st.

Bakteriologisk-serologiska avdelningen.

Agglutinationsreaktion för diagnos av tyfus, paratyfus, dysenteri	751
» » » » febris undulans	647
Fæces- och urinundersökning för diagnos av tyfus	482
» » » » » dysenteri	44
Blododling för tyfus- och undulansdiagnos	110
» » sepsisdiagnos	217
Difteriprov	2,635
Tbc. undersökning av sputum	456
» » » urin	384
Bakt. undersökning av urin	1,655
» » » var. punktad m. m.	751
Kikhostundersökning	7
Vaccinberedning	579
Wassermannprov	10,350
Marsvinsprov	179
Colititrering av vatten	1,274
Bakterieundersökning av vatten	3,128
Pestundersökning av material från råttor	4

Summa 23,653

Sjuksköterskeskolan vid Allm. och Sahlgrenska sjukhuset.

(Godkänd av staten från och med år 1923).

Årsberättelse för år 1928.

Skolans styrelse utgöres av sjukhusets förvaltningsråd. Närmast har skolans angelägenheter handhäfts av sjukhusets styresman med biträde av föreståndarinnan. Särskild instruktionssköterska finnes anställd.

Skolans organisation och planen för dess verksamhet, ävensom dess ekonomiska förutsättningar, hava varit desamma som föregående år. Kursen är 3-årig och förlagd — förutom till olika avdelningar å A. S. S. — ävenledes till Göteborgs Barnsjukhus, Göteborgs Epidemisjukhus, Göteborgs Hospital, Holtermanska Sjukhuset, Göteborg, Ekmanska Sjukhuset, Göteborg, samt Malmö Allm. Sjukhus' Barnbördsavdelning.

Vid sjuksköterskeskolan hava under året tvenne kurser tagit sin början, en den 1 april med 18 elever och en den 1 okt. med 39 elever. Till den förra har inlämnats 66 ansökningar, till den senare 105. Av dessa 171 sökande fyllde 149 de fordringar på skolunderbyggnad, som Kungl. Med. styrelsen uppställer för antagande till elev vid av staten godkänd sjuksköterskeskola. Antagande till ordinarie elev föregås av en 2 månaders provtjänstgöring, vartill 90 sökande hava inkallats och 82 fullgjort sådan tjänstgöring. Vid årsskiftet räknade skolan 180 elever, fördelade på 6 kurser.

3 förkurser på 2½ månad vardera hava hållits å Caroline Wijks Sjuksköterskehem, varvid varje kurs erhållit ungefär 350 lektioner. I kursen ingår undervisning uti etik, sjukvårdslära, sjukvårdens historia, anatomi, fysiologi, hygien, bakteriologi och epidemiologi, svenska språket, samhällslära, kulturhistoria, fysik och kemi, hushållskemi, engelska språket och bokföring samt dessutom övning uti matlagning (dietmat), sömnad, motionsgymnastik och sång. På grund av elevernas ojämnhet i skolunderbyggnad och därmed följande svårighet att undervisa rationellt i engelska språket, har detta ämne strukits från förkursens schema fr. o. m. för den förkurs, som tog sin början den 1 okt. 1928.

Omedelbart efter förkursens avslutning har för eleverna det praktiska arbetet vidtagit å sjukhuset.

Under första elevåret ha eleverna erhållit undervisning i medicin, epidemiologi, kirurgi och laboratoriearbete med inalles 59 lektioner.

Under andra året tjänstgöra eleverna å andra av stadens m. fl. sjukhus. Å Hospitalet tjänstgörande elever erhålla undervisning i sjuksjukvård, varje avdelning elever under 15 lektioner.

Under tredje året tjänstgöra eleverna som "provsysstrar" inom sjukhuset samt erhålla i möjligaste mån specialutbildning. Teoretisk undervisning uti etik, sjukvårdslära, barnavård och barnsjukvård, kvinnlig hygien, m. m., vanförevård, pastoralvård, biologi, allm. och social hygien ingår i denna tid, varjämte överblick och repetition företages. Sista årets undervisning är fördelad på 70 lektioner.

Efter den 3-åriga kursens avslutning har största delen av de ut-examinerade sköterskorna kvarstannat såsom "assistentsköterskor", för vilka nu bestämda tjänster på ett års tid inrättats:

	för 2	"ass.-sköt."	å kir. op. avd.
	» 2	»	» kir. pol.
	» 1	»	» öronop. avd.
	» 2	»	» röntgenavd.
	» 3	»	» kvinnl. kir. avd.
	» 2	»	som "löpare".

Vidare hava "assistentsköterskorna" vikarierat som avd.-sköt. m. m. å Göteborgs Stads samtliga sjukhus, dels under semester, dels under sjukdom och tjänstledighet, samt tidvis utfört natt-tjänstgöring. Inalles hava 55 "ass.-sköt." med längre eller kortare tid tjänstgjort sammanlagt 229 månader, varav 78½ mån. varit vikariat som avd.-sköt. m. m.

Med varje år framträda fördelarna av denna "assistentsköterske-tjänstgöring" alltmör, både för sjukhusets egen räkning och för de unga sköterskorna, som ytterligare förvärva insikter och en viss säkerhet att under den goda sakkunniga ledningen omsätta sina teoretiska kunskaper och utveckla sin förmåga.

Semester har tilldelats eleverna: under 1:sta året 3 veckor, under 2:dra året 1 mån., under 3:dje året 1 mån. och under "ass.-sköt."-året 1 mån.

Så vitt möjligt ha semestrarna förlagts till sommarmånaderna, vilket i sin tur påverkat det sällsynt goda hälsotillstånd, som under året varit rådande bland hela personalen.

Under året hava 46 elever avslutat fullständig 3-årig kurs. Före avslutningen hava elevernas kunskaper prövats i examen med Doktorerna Gösta Göthlin, Sven Johansson och Ruben Lundberg samt instruktions-sköterskan som examinatorer inför sjukhusets förvaltningsråd, styresman och överläkare, elevskolans lärare och föreståndarinna, sjukhusets sköterskor m. fl. inbjudna.

Det praktiska arbetet har varit förlagt till följande sjukhus:

Allm. och Sahlgrenska Sjukhuset	med 124 platser
Göteborgs Barnsjukhus	» 10 »
Göteborgs Epidemisjukhus	» 10 »
Göteborgs Hospital	» 7 »
Holtermanska Sjukhuset, Göteborg ..	» 2 »
Ekmaniska Sjukhuset, Göteborg	» 1 »
Malmö Allm. Sjukhus' B. B.-avd. . .	» 5 »

Summa 159 platser.

Tjänstgöringen å Barnsjukhuset har för de elever, som tjänstgjort å Spädbarnsavdelning, varit 4—6 mån., för elever å op. avd. 3—4 mån., för övriga elever i regel 2 mån. Av under året 58 tjänstgörande

elever hava 7 elever erhållit utbildning i spädbarnsvård. Vidare ha 2 elever avslutat sin 1-åriga specialutbildning i barnsjukvård.

Tjänstgöringen å Epidemisjukhuset, Holtermanska Sjukhuset och Malmö Allm. Sjukhus' B. B.-avd. har varit 2 mån., å Hospital 4 mån. Fr. o. m. den 1/12 tjänstgör en elev å Ekmanska Sjukhusets op. avd. och poliklinik, vilken tjänst för varje elev skall utsträckas till 3 mån.

Å Barnsjukhuset	hava tjänstgjort inalles	58 elever under	123 $\frac{1}{2}$ mån.
» Epidemisjukhuset	» » »	57 » »	113 »
» Hospitalet	» » »	21 » »	84 »
» Holterm. sjukhuset	» » »	14 » »	24 »
» Ekmanska »	» » »	1 » »	1 »
» Malmö A. S:s B. B. avd.	» » »	34 » »	63 »
			Summa 408 $\frac{1}{2}$ mån.

Specialutbildning har följande antal elever under året erhållit och avslutat:

Å A. S. S:s Op. avd.	2 elever med	12 mån. tj.-gör. =	24 mån.
» » » »	7 » »	4 » »	= 28 »
» » Kir. pol.	3 » »	8 » »	= 23 »
» » Öronop. avd.	5 » »	5 $\frac{1}{2}$ » »	= 28 »
» » Röntg. avd.	9 » »	6 » »	= 54 »
» » Klin. lab.	5 » »	6 » »	= 27 »
			Summa 31 elever under 184 mån.

Bland eleverna jämte provelever (häri inräknade elever f. t. tjänstgörande å alla sjukhus), varvid ungefärliga antalet uppgår till 180 hava 165 sjukdomsfall inträffat under året och sjukvårdsdagarnas antal varit 2,101.

Göteborgs Barnsjukhus.

Å kirurgiska avdelningen år 1928 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
1	Monstrum	23	12	1	—
2	Debilitas cong. Atelectasis pulm.	—	2	—	1
	Luxatio coxæ congenita	—	3	—	—
	Torticollis congenita.....	—	3	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ...	105	96	4	1
22	Erysipelas	9	16	—	3
23	Scarlatina	4	2	—	—
24	Diphtheria.....	1	2	—	—
25	Morbilli	1	—	—	—
29	Influenza epidemica	3	2	—	—
31	Varicellæ.....	22	7	—	—
41	Tetanus	2	—	1	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	53	38	5	1
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	3	5	—	—
	» cerebri. Meningitis tuberc.	1	—	1	—
	» ossium et articularum	21	7	—	—
	» lymphoglandularum	19	26	—	—
	» renum	1	—	1	—
	» urogenitalis	2	—	—	—
	» cutis.....	1	—	—	—
	» organorum aliorum	2	—	2	—
	» mesenterii	3	—	1	—
44	Syphilis hereditaria	1	1	1	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	—	1	—	—
64	Hæmophilia	2	—	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
	Pares post poliomyelit.	4	—	—	—
	Morbus Little.....	—	1	—	—
98	Epilepsia.....	—	1	—	1
99	Hysteria	—	2	—	—
100	Neurasthenia	—	1	—	—
101	Incontinentia alvi	2	—	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102-110}	Insania et Idiotia	—	1	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
118	Varix	1	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121— 124}	Morbi cav. nas. et cav. acces. nas.	25	35	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	5	7	—	—
134	Bronchopneumonia acuta	5	3	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	7	9	2	4
139	Mediastinit. acuta	2	—	2	—
<i>XII. Matmältningsorganens sjukdomar.</i>					
	Periostit. alveol.	14	11	—	—
143	Stomatitis. Noma.....	3	3	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	17	17	—	—
145	Peritonsillitis acuta	7	6	1	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	152	122	—	—
149	Abscess. retropharyng.....	11	5	—	—
153	Gastritis acuta	3	2	—	—
»	Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	9	8	—	2
154	Gastritis chronica. Obstipatio	5	2	—	—
159	Appendicitis	61	47	1	2
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	3	—	—	—
161	Hernia.....	76	23	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis.....	2	1	—	—
171	Peritonitis acuta	3	2	—	—
172	Prolapsus recti	2	—	—	—
	Polypus recti	3	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinödgarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	7	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis.....	—	3	—	—
177	Nephrolithiasis	—	1	—	—
178	Hydronephrosis	1	—	—	—
179	Ren mobilis	1	—	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
187	Orchitis. Epididymitis.....	2	—	—	—
188	Phimosis. Paraphimosis	15	—	—	—
189	Balanit.	6	—	—	—
	Retentio testis	17	—	—	—
	Hydrocele	11	—	—	—
B. Kvinnliga könsorganen.					
199	Mastitis	2	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XV. <i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
203	Tendovaginitis	—	1	—	—
204	Bursitis. Hygroma	2	—	—	—
205	Synovitis. Arthritis	4	4	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	5	2	—	—
210	Pseudarthrosis	—	1	—	—
211	Corpus liberum in articulo.....	—	1	—	—
212	Pes varus	3	3	—	—
213	» planus	2	1	—	—
	» equino paralyt.	5	—	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis.....	10	7	—	1
214	Rachitis	4	2	—	—
	Apofysit calcan.....	2	—	—	—
216	Curv. rach. anticurur.....	2	1	—	—
	Hallux rigidus	—	1	—	—
	» valgus	1	—	—	—
XVI. <i>Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum.....	2	—	—	—
218	Urticaria	3	1	—	—
222	Eczema	14	7	—	—
228	Impetigo	3	3	—	—
231	Furunculosis, Furunculus.....	7	4	—	—
232	Carbunculus	2	1	—	—
XVII. <i>Öronsjukdomar.</i>					
241	Morbi meatus auditorii externi	10	1	—	—
242	Morbi tubæ Eustachii	2	—	—	—
243	Otitis media catarrhalis	11	6	—	—
	» Otitis media purulenta.....	151	127	2	2
	» Mastoiditis	67	54	—	—
	» Cholesteatoma	2	—	—	—
245	Labyrinthitis	1	—	—	—
XVIII. <i>Ögonsjukdomar.</i>					
258	Conjunctivitis æstivalis, catarrhalis	2	—	—	—
	» phlyctænulosa	4	3	—	—
261	Dacryocystitis catarrhalis.....	1	—	—	—
263	Keratitis phlyctænulosa	—	1	—	—
XIX. <i>Soulster.</i>					
302	Lipoma	1	1	—	—
303	Chondroma.....	1	—	—	—
306	Angioma	1	3	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	1	—	—
316	Carcinoma (<i>samtliga fall</i>)	1	—	—	—
	» palati	1	—	—	—

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *intagna* patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
I.						
Fractura cranii	1	Upplyftning av benbitar ..	1	—	—	
Hæmangioma capitis	1	Exstirpation	1	—	—	
III.						
Otit. med. ac. c. mastoidit.	121	Uppmejsling	120	—	1	1628/27. Sepsis.
Otit. med. ac. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid.	2	Uppmejsling + sinusoperation	1	—	1	815. Septicopyæmia.
Otit. med. ac. c. mastoidit. et c. thrombophlebit. sin. sigmoid.	2	Sekundär underbindning av v. jugul. int.	2	—	—	
Otit. med. ac. c. mastoidit. et c. meningit. ac. purul.	1	Uppmejsling + meningeal-dränage	—	—	1	83.
Otit. med. chron. purulenta c. mastoidit.	10	Totaluppmejsling utan hörselgångsplastik	10	—	—	
Otit. med. chron. cholesteatomatosa	2	Totaluppmejsling utan hörselgångsplastik	2	—	—	
Mastoidit. recidiv.	15	Revision	15	—	—	
Otit. med. tbc. c. mastoidit.	1	Totaluppmejsling utan hörselgångsplastik	—	—	1	902. Miliartbc.
Otit. externa diffusa	2	Provuppmejsling	2	—	—	
IV.						
Deviatio, crista, spina septi nasi	6	Resektio subm. septi nasi..	6	—	—	
Rhinit. chron. hyperplast.	4	Conchotomia media	4	—	—	
Sinusit maxilla	1	Conchotomi + käkspolning	1	—	—	
V.						
Cheilognathopalatoschisis ..	15	Läppplastik	15	—	—	
Cheilognathoschisis	3	Plastik	3	—	—	
Cheiloschisis	5	Plastik	5	—	—	
» male sanata..	3	Korrektionsplastik	3	—	—	
Gnatouranopalatoschisis ..	1	Lane-Langenbeck i 1 seance	1	—	—	
Uranopalatoschisis	1	Plastik i 1 seance	1	—	—	
Fistula palati post operat.	1	Slutning av fisteln	1	—	—	
Palatoschisis	7	Lane-Langenbeck i 2 seanc.	6	1	—	
Uranopalatoschisis	6	Protesbehandling	6	—	—	
Periostit. alveolaris	18	Incision	18	—	—	
Cysta folliculär. mandibul.	1	Exstirpation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Tonsillit. chron. + veg. ad.	123	Tonsillektomia bil. + abrasio	123	—	—	
Veg. adenoid.	12	Abrasio	12	—	—	
Peritonsillit. ac.	4	Tonsillektomia unilat.	3	—	1	1042.
» »	3	Incision	3	—	—	
Abscess. retropharyng.	4	Tonsillektomia unilat. + inc.	4	—	—	
» »	8	Incision	8	—	—	
Cancer palati dur.	1	Provexcision	1	—	—	Radiumbehandl. å Sahl-grenska sjukhuset.
VI.						
Torticollis congenita	2	Öppen övre och nedre myotomi	2	—	—	
» »	1	Öppen nedre myotomi	1	—	—	
Cysta mediana colli	1	Utskrapning	1	—	—	
Cysta lateral colli	1	Exstirpation	1	—	—	
Lymphoma colli tbc.	10	»	10	—	—	
» » »	3	Provexstirpation	2	—	1	294. miliartbc.
» » »	25	Inc. + utskrapn. + jodoformglyc.	25	—	—	
» » » c. abscess	20	Inc. + utskrapn. + jodoformglyc.	20	—	—	
Lymfadenit. septica. colli.	46	Incision	46	—	—	
Phlegmone reg. colli ant.	1	Incision	—	—	1	1841. Sepsis.
Lymphangioma cystica colli	1	Exstirpation	1	—	—	
VIII.						
Lymfadenit. sept. axillæ	9	Incision	9	—	—	
Lymfangioma thorac	1	Exstirpation	1	—	—	
Hæmangioma thorac	1	»	1	—	—	
Osteochondrit. sept. cost.	2	Resectio costæ	2	—	—	
» cost. tbc.	1	»	1	—	—	
Empyema pleuræ	17	Resectio costæ + pleurotomi	14	—	3	128, 1893, 1897.
» inveterata	1	Revision	1	—	—	
» necessitat.	1	Incision	—	—	1	263.
IX.						
Mastit. ac. supp.	4	»	4	—	—	
X.						
Osteitis luetica vertebra + pachymeningit. luetica c. compressione et paraplegia spastica	1	Laminektomi	—	—	1	358/1928. Lues congenita universalis.
Spondylit. tbc.	2	Operation enl. Albee	2	—	—	
Meningocele	1	Plastik	1	—	—	
Myelomeningocele	1	»	1	—	—	
XIII.						
Ruptura traumat. lien.	1	Laparotomi + splenektomi	1	—	—	
Icterus hæmolyticus	1	» + »	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
XV.						
Invaginatio ileo-coecal. ...	1	Laparotomi + desinvagination	1	—	—	
» » -colica	1	D:o d:o	1	—	—	
» » -colica coe- calis	1	D:o d:o	1	—	—	
XVI.						
Appendicit. ac. vel subac. vel chron. et acut.	36	Appendektomi. Suture	36	—	—	
Appendicit. ac. gangränosa	28	» »	28	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf. c. abscess in oment.	2	Appendektomi + resektion av oment + dränage ..	2	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf.	9	Appendektomi + dränage ..	9	—	—	
Appendicit. ac. gangr. perf. c. abscess	10	» + » ..	10	—	—	
D:o d:o	2	Incision + dränage	2	—	—	
Appendicit. ac. gangr. c. peritonit. lib. diff. puru- lent.	13	Appendektomi + dränage ..	10	—	3	1049. 1750. Peritonit. 743. Bronkopneumoni.
Abscess retrocoecal. post ap- pendektomiam	1	Incision + rödränage lum- balt.	1	—	—	Appendektomi å annat la- sarett.
Appendicit. chron.	4	Appendektomi + sutur ..	4	—	—	
Vid laparotomi för andra åkommor	5	Appendektomi en passant ..	5	—	—	
XVII.						
Hernia inguinal. mob.	63	Lateralförskjutn. enl. <i>Ko- cher</i>	63	—	—	
» » »	8	Exstirpat. av bråcksäcken	8	—	—	
Suspicio hernia ing.	1	Förstärkn. av bräckregion	1	—	—	
Hernia inguin. incarcerat.	6	Herniotomi	6	—	—	
» ing. mob. c. retentio testis	1	Herniotomi + nedsyning av testis	1	—	—	
Hernia umbilicalis	13	Radikaloperation	13	—	—	
XVIII.						
Prolapsus recti	2	Rektopexi enl. <i>Ekehorn</i> ..	2	—	—	
Abscessus ad anum	5	Incision + tamp.	5	—	—	
Polypus recti	2	Exstirpation	2	—	—	
Atresia ani cong.	1	Plastik	1	—	—	Åter till B. B. Död där.
XIX.						
Enterit. ac. c. peritonit dif- fusa purulenta	1	Laparotomi + appendek- tomi + sutur	—	—	1	1452. Sepsis.
D:o d:o	1	Laparotomi + appendek- tomi + dränage	—	—	1	1527. Sepsis.
Peritonit. diff. fibropur. ..	1	Laparotomi	1	—	—	
Tbc. peritonit.	1	»	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	otförbättrad	död	
Lymfadenit tbc. mesenteri c. ileo ex strangulatione	1	Laparotomi + exstirpation av brid + tömning av tbc. abscess	—	—	1	} 1485. Samma pat.
Gangräna ilei	—	Relaparotomi + resectio ilei + ileo-coecostomi ..	—	—	—	
Divertical. Meckeli apert. c. evaginatio intestini	1	Resectio ilei + side to side anastomos	—	—	1	196.
XX.						
Hydronephros	1	Nephrektomi	1	—	—	
Dystrophia renis	1	Laparotomia explorativa ..	1	—	—	
XXIII.						
Phimosi s	13	Circumcision	13	—	—	
Hypospadi	1	Becks plastik	1	—	—	
XXIV.						
Hydrocele testis	5	Exstirpation	5	—	—	
» » communicans	3	»	3	—	—	
» » funiculi	2	Rad. operation	2	—	—	
Retentio testis	15	Orchidopexi	15	—	—	
» »	2	Nedsyning av testis + sträck	2	—	—	
Lipoma et retentio testis..	1	Ablatio testis	1	—	—	
Varicocele	1	Op. enl. G. Nilsson	1	—	—	
Epididymit. tbc.	1	Epididymektomi	1	—	—	
XXVII.						
Amputatio traumatica dig I man dx	1	Lambåplastik vid bukhuden	1	—	—	} Samma pat.
D:o d:o	1	Lösning från lambå	1	—	—	
Hypoplasia dig V ped	1	Exarticulatio dig V	1	—	—	
Paralysis Duchénne-Erb ..	1	Tenotomia subscap. enl. <i>Sloman</i>	1	—	—	
Coxa vara congenita	1	Osteotomia subtrochanteria	1	—	—	
Ganglion fossa poplitea ..	2	Exstirpation	2	—	—	
Curvatura rachit. anticrur	2	Osteotomia tibiæ + osteo- clasia fibulæ + korr + gips	2	—	—	
Pes varus cong.	2	Kilformig tarsekt. + gips	2	—	—	
Hallux valgus	1	Kilformig osteotomi	1	—	—	
Exostos tibiæ	1	Bortmejsling	1	—	—	
Genu valgum anchylitic. post osteomyelit femor..	1	Kilformig resektion + gips	1	—	—	
Subluxatio menisci	1	Partiell meniskexstirpation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Fractura femoris	3	Spikextension enl. <i>Schmerz</i>	3	—	—	
» »	1	Blodig reposition + osteosyntes	—	—	1	874. Idiopia + marasmus.
» tibiæ	3	Blodig reposition + osteosyntes	3	—	—	
» anticruris	1	Extension enl. <i>Schmerz</i> ..	1	—	—	
» antibrachii	5	Blodig reposition	5	—	—	
» »	1	» » + osteosyntes	1	—	—	
» capit. radii et luxatio cubiti ..	1	Blodig reposition + osteosyntes av radiushuvudet	1	—	—	
» olecrani	1	Blodig reposition + osteosyntes	1	—	—	
» supracond. humeri	1	Olecranonsträck enl. <i>Borchgrevink</i>	1	—	—	
» supracond. humeri	1	Blodig reposit. + osteosynt.	1	—	—	
» compl. dig.	1	Amputatio	1	—	—	
Vuln. inc. c. absicio lig. patellæ	1	Sutur	1	—	—	
Arthrit. sept. art. genu ..	5	Arthrotomi + rödränage	5	—	—	
» » » cubiti ..	2	» + »	2	—	—	
Corp. alien. art. genu	2	» + extraktion	2	—	—	
Osteomyelit. ac. femor. ..	1	Uppmejsling + utskrapn. + tamp.	—	—	1	1335. Septico modo.
Osteomyelit. chron. femor.	2	Revision	2	—	—	
Osteomyelit. femor. c. abscess	1	Tömning av abscess	1	—	—	} Samma patient.
Osteomyelit. femor. + pyarthros genu	1	Arthrotomi + rödränage	1	—	—	
Osteomyelit. ac. tibiæ ..	4	Uppmejsling + utskrapn. + tamp.	4	—	—	
» » os. pubis ..	1	Resektio ram. sup. os. pubis	1	—	—	
» » humeri ..	1	Uppmejsling + utskrapn. + tamp.	1	—	—	
Apofysitis sept. calcan. ..	1	Incision + utskrapning ..	1	—	—	
Tbc. genu	1	Provexcision fr. kapsel ..	1	—	—	
Fistula tbc. genu	1	Arthrectomia partialis ..	1	—	—	
Tbc. femoris c. sekvester et abscess	1	Sekvestrotomi + ingjutning av rivanolgips	1	—	—	
Tbc. tuber ischii	1	Utskrapning + jodoformglycerin	1	—	—	
Coxit tbc. c. abscess pelvis	1	Evidement + gipsplomb + höftgips	1	—	—	
Tendovaginit. m. peron. tbc.	1	Exstirpation av senskida ..	1	—	—	
Vuln. lacerat. genu	2	Sårtoilette + rödränage ..	2	—	—	
Vuln. lacerat. anticrur. ..	3	» + sutur	3	—	—	
Defectus cutis	4	Plastik enl. <i>Thiersch</i>	4	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven		Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad död	
XXVIII.					
Vulnera	7	Sutur	7	—	
Phlegmone, abscess, lymfadenit., pararitium etc.	72	Incisioner m. m.	72	—	
Lipoma	3	Exstirpatio	3	—	
Hämangioma	2	»	2	—	
Odenoma	1	»	1	—	
<i>Sjukliga tillstånd, för vilka blodtransfusion företagits:</i>					
Anæmia	1	Transfusio sanguinis	1	—	
Combustio	1	»	1	—	

Antalet vårdade patienter å kirurgiska avdelningen under år 1928 var 1923.

Antalet döda var under året 39.

Antalet kliniska operationer var 1019.

Kirurgiska polikliniken har under år 1928 bestått av 4410 fall.
 Å kirurgiska kliniken och polikliniken har under 1928 anlagts 137 sjukförord och utgitt 14 sjukberättningar.

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å *polikliniskt* behandlade patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation
Tons. chron. + veg. ad.....	520	E nukleatio + Abrasio.
Veg. ad.....	29	Abrasio.
Angina phlegmonosa	6	E nukleation.
Abscess sept. -retropharyn.....	7	Incision.
Lymphoma tbc. colli	3	»
» colli	9	»
Anchylogloss.....	12	Klipp.
Chalazion	2	Incision + utskrapning.
Otitis med. ac.	65	Paracentes.
» externa	4	Incision.
Periostitis alveolaris.....	23	»
Caries dentis	66	Tandextraktion.
Angioma	3	Exstirpation.
Hæmatoma.....	3	»
Atheroma	4	»
Abscessus	95	Incision.
Phlegmone	4	»
Lymphadenit. ac.	5	»
Furunculus	7	»
Carbunculus	8	»
Vulnus infect.	15	Revision.
» contus.	19	Suturer.
» incis.	30	»
» laceratum	5	»
» morsum.....	2	»
Hordeolum	3	Incision.
Nævus	1	Excision.
Cysta dermoid.....	2	Exstirpation.
» palp. inferior	1	»
» labii	1	»
Ranula.....	1	Excision.
Panaritium	19	Incision.
Corpus alien.....	23	Extraktion.
Verruca	28	Utskrapning.
Ganglion.....	2	Dicision.
Unguis incarnat.	2	Königs operation.
Mastitis ac.....	3	Incision.
Granuloma umbilicalis.....	28	Exstirpation.
Hæmartrosis genu.....	3	Punktion.
Hydrocele	4	»
Paraphimosis	3	Reposition.
Polypus rect.	1	Exstirpation.
Fissura ani.....	1	Dilatation.
Fractura humeri	3	Reposition + skena.
» radii.....	8	» + halvgips.
» tibiæ	6	» + »
» antibrachii	16	» + »
» fibula	1	Halvgips.
» anticrur.	2	Reposition + halvgips.
Subluxatio radii	1	» + »
Fractura supr. condyl.	1	» + »

Kirurgiska polikliniken har under år 1928 besökts av 4,410 pat.

Å kirurgiska kliniken och polikliniken har under 1928 anlagts 137 gipsförband och tagits 14 gipsavgjutningar.

Uppgift från *kirurgiska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1928 angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadan natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	24	10	34	—	—	34
Kontusion (<i>Contusio</i>).....	2	2	4	—	—	4
Inträngd främmande kropp	—	1	1	—	—	1
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>).....	1	—	1	—	—	1
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	1	—	1	—	—	1
Utjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthrosis</i>).....	1	—	1	—	—	1
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	34	9	43	—	—	43
» komplicerat (<i>Fractura complicata</i>)	1	—	1	—	1	—
Krossning, avhuggning, avslitning (<i>Amputatio traumatica, Laceratio</i>), 1—2 fingrar	4	—	4	—	4	—
D:o d:o 3—5 fingrar, hand	1	—	1	—	—	1
Förbränning (<i>Combustio</i>) Ansikte	3	—	3	1	—	2
» » Andra kroppsdelar	12	5	17	—	—	17
Skada å lever, mjälte, njure, urinblåsa	2	1	3	—	—	3
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>).....	20	7	27	—	—	27
Brott å hjärnskälens botten (<i>Fractura baseos cranii</i>)	7	1	8	1	—	7
Förgiftning med andra syror eller alkalier.....	—	1	1	—	—	1
Summa för grupp I	113	37	150	2	5	143
II. Skadans tillkomstsätt.						
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Genom på- eller överkörning av spårvagn	—	1	1	—	—	1
» » » » motorfordon	24	6	30	—	—	30
» » » » annat fordon.....	3	2	5	—	—	5
Vid sport och gymnastik:						
gymnastik.....	2	1	3	—	—	3
åkning med motorfordon, velociped	4	—	4	—	—	4
skidåkning	1	—	1	—	—	1
lek	15	3	18	—	1	17
Fall, halkning	39	10	49	1	2	46
Nedstörtande föremål, ras.....	3	2	5	—	—	5
Inträngande skarpa föremål, hanterande av skarpa föremål	7	5	12	—	2	10
Hett vatten, kaffe, varm soppa el. dylikt	13	6	19	1	—	18
Druckit giftiga el. etsande ämnen	—	1	1	—	—	1
Skada i köttkvarn	2	—	2	—	—	2
Summa för grupp II	113	37	150	2	5	143

Uppgift från *medicinska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1928 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
2	Debilitas cong.	12	8	1	—
5	Hernia diafragmatica	—	1	—	1
	Mongolismus	2	—	—	—
	Hydrocephalus	4	1	—	—
	Vit. cordis congen.	2	1	1	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septicæmia. Pyosepticæmia. Abscessus. Phlegmone	3	1	2	1
22	Erysipelas	—	2	—	—
23	Scarlatina	3	7	—	—
24	Diphtheria	—	2	—	—
25	Morbilli	7	6	—	—
26	Rubeola	—	1	—	—
28	Pertussis	3	4	—	—
29	Influenza epidemica	17	14	2	3
31	Varicellæ	32	18	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta et Polioencephalitis acuta.....	3	1	—	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica.....	5	1	2	—
41	Tetanus	1	—	—	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	130	128	15	17
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis	20	11	1	1
	» cerebri. Meningitis tuberc.	15	15	10	10
	» ossium et articularum	1	—	—	—
	» lymphoglandularum	75	88	1	—
	» peritonei	1	3	—	—
	» cutis	2	—	—	—
	Pleurit. tbc.	30	20	—	—
	» organorum aliorum	7	9	3	6
44	Syphilis hereditaria	1	1	—	—
54	Ascaris	—	1	—	—
55	Tænia	1	—	—	—
57	Febris	1	1	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	12	9	—	—
64	Hæmophilia	1	—	—	—
66	Purpura	4	4	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	5	10	—	1
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis.....	4	2	—	1
82	Hæmorrhagia thrombosis. Embolia cerebri. Emolliatio cerebri	—	1	—	—

Kirurgiska polikliniken har under år 1928 besökt av 4,110 personer.
 Å kirurgiska kliniken och polikliniken har under 1928 anlagts 137 gipsförband och tagits 11 gipsavtagningar.

Sjukdom	Intagna		Döda	
	m.	kv.	m.	kv.
84 Diplegia spast. infant.	1	2	—	—
85 Paraplegia » » (Little)	—	1	—	—
92 Sclerosis cerebri	1	—	—	—
93 Dystrophia progressiva	2	—	—	—
Pares. n. facialis	1	1	—	—
» n. ulnaris	—	1	—	—
» p. poliomyelit	—	2	—	—
» extrem. infant.	1	—	—	—
96 Spasmophilia	9	5	—	—
Chorea	5	10	—	—
97 Convulsiones	7	6	—	—
98 Epilepsia	6	11	—	—
99 Hysteria	1	2	—	—
100 Neuropathia	32	43	—	—
101 Psychopathia	5	7	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>				
102-110) Insania et Idiotia	8	6	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
111 Pericarditis	4	7	1	3
112 Endocarditis acuta	17	16	—	1
» Myocarditis acuta	2	3	—	—
113 Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	8	11	1	1
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
121-124) Sinusit.	2	—	—	—
125-127) Laryngit. ac.	4	—	1	—
Bronchit. capill.	4	1	—	1
128 Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	62	41	—	—
129 Tracheitis chron. Bronchitis chron.	1	5	—	—
130 Bronchiectasia	3	6	—	—
131 Asthma bronchiale	14	3	—	—
134 Pneumonia crouposa acuta	55	52	5	—
» Bronchopneumonia acuta	16	18	—	2
135 Pneumonia chronica	1	2	—	—
140 Pleuritis. Empyema pleuræ	12	13	—	1
139) Atelectas. pulm.	—	3	—	—
142) Rhinit.	1	3	—	—
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>				
143 Stomatitis	1	1	—	—
144 Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	68	63	—	—
145 Peritonsillitis acuta	1	—	—	—
146 Hypertrophia tonsillarum	10	9	—	—
149 Melæna	—	1	—	—
153 Gastritis acuta	—	1	—	—
» Entero-colitis acuta	32	24	—	1
158 » chronica	1	—	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
159	Appendicitis	—	2	—	—
161	Hernia	1	—	—	—
162	Pylorospasmus	9	5	—	—
165	Hepatitis chronica. Cirrhosis hepatis	1	2	—	1
168	Icterus. Icterus catarrhalis	4	3	—	—
170	Obstipatio	—	1	—	—
171	Peritonitis acuta	1	—	—	—
172	Incontinentia alvi	2	—	—	—
	Inanitio	2	—	—	—
	Anorexia	1	—	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	14	8	—	—
174	» » » » chronica. Morbus Brightii	1	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	3	32	—	1
176	Nephrosis	1	—	—	—
180	Cystitis	—	2	—	—
181	Albuminuria	1	4	—	—
184	Hæmaturia	2	2	—	—
	Enuresis	4	6	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
199	Mastitis	—	1	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	—	1	—	—
205	Arthritis	—	1	—	—
206	Polyarthritis rheumatica acuta	15	12	—	—
207	» » » » chronica	—	1	—	—
207	» » » » »	2	—	—	—
213	Osteomyelitis	—	—	—	—
214	Rachitis	30	26	—	—
216	Chondrodystrophia	—	1	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema nodosum	24	32	—	—
218	Urticaria	—	2	—	—
220	Pemphigus	—	1	—	—
222	Eczema	17	16	—	—
228	Impetigo	8	12	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	2	1	—	—
234	Tricophytia	1	—	—	—
	Exanthema	1	—	—	—
	Erythrodermia desq.	4	1	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media catarrhalis	1	—	—	—
	» » » » purulenta	30	24	—	—

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	XVIII. Ögonsjukdomar.				
300	Conjunctivitis phlyctenulosa	4	1	—	—
	Blepharitis	1	1	—	—
	XIX. Svulster.				
310	Lymphosarcoma.....	1	—	1	—
315	Sarcoma	1	—	—	—
319	Tumor cerebri	2	3	—	2
	XX. Andra sjukdomar.				
	Observatio. Nihil.....	41	39	—	—
326	Serumsjuka.....	1	—	—	—

Medicinska polikliniken besöktes under året av 5,074 patienter.

Poliomycelitis ac.	—	8	8	1	8	1	—	—	—
Dysentera	—	8	8	1	8	1	—	—	—
Morbili	—	5	11	6	11	1	10	1	—
Influenza	—	21	31	31	31	19	10	—	3
Andra sjukdom	22	20	120	93	143	112	196	101	8
Summa	22	53	170	127	195	147	305	117	11

Frånräknas de till 1929 kvarliggande äro mortalitetssiffrorna:

för samtliga sjukdomar	1,011	vårdade,	41	döda =	4,00 %
typhus	10	>	3	>	30,00 %
paratyphus	16	>	1	>	6,25 %
scarlatina	230	>	3	>	1,30 %
difteri	289	>	12	>	4,15 %
croup (utan difteri)	26	>	2	>	7,69 %
angina	119	>	1	>	0,84 %
meningitis epid. cerebr.	6	>	1	>	16,66 %
encephalitis	7	>	—	>	0,00 %
poliomycelitis ac.	1	>	—	>	0,00 %
dysentera	4	>	—	>	0,00 %
morbili	16	>	2	>	12,50 %
influenza	30	>	1	>	3,33 %
annan sjukdom	252	>	15	>	5,95 %

Av difteripatienterna hava 17 haft croupsymptom, av dessa ha 1 eller 5,00 % avlidit. För de rena svalgdifterierna är mortaliteten alltså 4,00 %.

Samtliga patienter med croupsymptom utgjorde 45 med 3 dödsfall = 6,67 %.

A 32 av dessa har insett ingrepp utförts. A de övriga 13 har tracheotomi utförts. Av dessa ha 3 dött (mortalitet = 23,08 %), varav 1 innan operationen hann fullföljas, de 2 andra i tillståndet bronchopneumonier.

Förutom tracheotomier ha 3 sjukhuset följande viktigare operationer utförts:

Uppgift från *medicinska* avdelningen å Göteborgs Barnsjukhus för år 1928 angående för skador och förgifningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Förgiftning med saltsyra	1	—	1	—	—	1
» » somnifen	—	1	1	—	—	1
Summa för grupp I	1	1	2	—	—	2
XIV. Könsorganens sjukdomar.						
B. Kvinliga sjukdomar.						
109	Masitus					
XV. Muskulernas, ledgångarnas samt benstrukturs sjukdomar.						
202	Mykta. Rheumatismus musculorum			1	—	—
203	Arthritis			1	—	—
206	Polyarthritus rheumatica acuta			1	—	—
207	» » chronica			2	—	—
213	Cholecystitis			30	20	—
214	Rechitis			1	—	—
215	Chondrodystrophia					
XVI. Hudens sjukdomar.						
217	Erythema nodosum			34	32	—
218	Urticaria			—	2	—
220	Pemphigus			—	1	—
222	Eczema			17	16	—
225	Insectis			6	2	—
231	Furunculosis, Furunculus			1	1	—
234	Impetigo			1	—	—
	Erythema			1	—	—
	Argyrodermia casti			1	—	—
XVII. Öronsjukdomar.						
243	Otitis media catarrhalis			1	—	—
»	» » purulenta			30	24	—

Göteborgs epidemisjukhus.

Å Epidemisjukhuset (överläkare Hj. Wennerberg) ha under år 1928 vårdats 1,092 patienter, av vilka under året intagits 997.

Sjukdomarna ha fördelats enligt följande tabell:

	Kvarliggande från		Intagna under		Summa vårdade		Avförda år 1928				Kvarliggande till	
	1927		1928		1928		friska		döda		1929	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Typhus	—	2	9	—	9	2	6	1	3	—	—	1
Paratyphus	1	—	5	11	6	11	5	10	1	—	—	1
Scarlatina	8	11	97	134	105	145	97	130	1	2	7	13
Diphtheria	2	25	117	179	119	204	102	175	4	8	13	21
Croup (utan difteri)	2	1	19	7	21	8	20	6	1	1	—	1
Angina	—	1	60	64	60	65	60	58	—	1	—	6
Meningitis cer. epid.	—	—	6	2	6	2	4	1	—	1	2	—
Encephalitis	—	—	5	3	5	3	4	3	—	—	1	—
Poliomyelitis ac.	—	—	3	1	3	1	3	1	—	—	—	—
Dysenteria	—	—	3	1	3	1	3	1	—	—	—	—
Morbilli	—	—	5	11	5	11	4	10	1	1	—	—
Influenza	—	—	21	21	21	21	19	10	—	1	2	10
Annan sjukdom	22	20	120	93	142	113	136	101	6	9	—	3
Summa	35	60	470	527	505	587	463	507	17	24	25	56

Frånräknas de till 1929 kvarliggande äro mortalitetssiffrorna:

för samtliga sjukdomar	1,011	vårdade,	41	döda	=	4,05	%
» typhus	10	»	3	»	=	30,00	%
» paratyphus	16	»	1	»	=	6,25	%
» scarlatina	230	»	3	»	=	1,30	%
» difteri	289	»	12	»	=	4,15	%
» croup (utan difteri)	28	»	2	»	=	7,14	%
» angina	119	»	1	»	=	0,84	%
» meningitis epid. cerebr.	6	»	1	»	=	16,66	%
» encephalitis	7	»	—	»	=	0,00	%
» poliomyelitis ac.	4	»	—	»	=	0,00	%
» dysenteria	4	»	—	»	=	0,00	%
» morbilli	16	»	2	»	=	12,50	%
» influenza	30	»	1	»	=	3,33	%
» annan sjukdom	252	»	15	»	=	5,95	%

Av difteripatienterna hava 17 haft croupsymptom, av dessa ha 1 eller 5,88 % avlidit. För de rena svalgdifterierna är mortaliteten alltså 4,04 %.

Samtliga patienter med croupsymptom utgjorde 45 med 3 dödsfall = 6,66 %.

Å 32 av dessa har intet ingrepp utförts. Å de övriga 13 har tracheotomi utförts. Av dessa ha 3 dött (mortalitet = 23,08 %), varav 1 innan operationen hann fullföljas, de 2 andra i tillstötande bronchopneumonier.

Förutom tracheotomier ha å sjukhuset följande viktigare operationer utförts:

Sjukdom	Antal patienter	Operation	Utgång	
			God	Dålig
Otit. med. ac. c. mast.	9	Uppmäjsling	9	—
Otit. med. ac. + tromb. sin. sigm. + mast. ac.	1	Uppmäjsling + underbindning av ven. jug.	1	—
Otit. med. supp. chron.	2	Radikaloperation.	2	—
Sår efter mast. op.	7	Sekundär sutur	7	—
Cicatrix post. tracheotomi.	2	Excision + sutur	2	—
Abscessus pulmon.	1	Resectio cost. + incisio + drän.	1	—
Abscessus regio. gluteal.	2	Incision + dränage	2	—

Frånräknas de till 1929 kvartalsgånge äro mortalitetsiffrorna:

Sjukdom	Antal	Procent
Andra sjukdom	282	6,2%
influenza	30	3,2%
modhill	16	1,2%
dysenteris	4	0,0%
potiomyelitis ac.	4	0,0%
encephalitis	7	0,0%
meningitis epid. cerebr.	6	1,6%
angina	119	0,8%
croop (utan difteri)	28	7,2%
difteri	289	4,2%
scarlatina	230	1,2%
paratyphus	16	6,2%
typhus	10	30,0%
för samtliga sjukdomar	1,011	4,1% döda

Av alla patienterna hava 17 haft croopsymptom, av dessa ha 1 eller 2
 avlidit. För de rena svalgdiffierens är mortaliteten alltså 4,0%.
 Samtliga patienter med croopsymptom utgjorde 45 med 3 dödsfall = 6,7%.
 A 32 av dessa har iniet ingrepp utförts. A de övriga 13 har tracheotomi
 utförts. Av dessa ha 3 dött (mortalitet = 23%) (2) varav 1 innan opera-
 tionen hann fullföljas, de 2 andra i tillståndet bronchopneumonier.
 Förutom tracheotomier ha 2 sjukhuset följande viktigare operationer utförts:

Uppgift från Göteborgs epidemisjukhus för år 1928 angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Abscessus. Phlegmone	7	13	—	1
22	Erysipelas	2	4	—	1
23	Scarlatina	97	134	1	2
24	Diphtheria	117	179	4	8
25	Morbilli	8	14	1	1
26	Rubeola	2	3	—	—
27	Parotitis epidemica	1	2	—	—
28	Pertussis.....	2	1	—	1
29	Influenza epidemica.....	21	21	1	2
31	Varicellæ.....	8	11	—	—
33	Typhus abdominalis.....	9	—	3	—
34	Paratyphus	5	11	1	—
36	Dysenteria	3	1	—	—
39	Poliomyelitis anterior acuta	3	1	—	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica.....	5	3	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	6	2	—	1
42	Tuberculosis pulmonum	4	8	—	—
	» cerebri. Meningitis tuberc.	1	4	1	2
44	Syphilis hereditaria	3	1	—	—
46	Urethritis gonorrhoeica chronica.....	—	1	—	—
57	Febris. Febricula	7	6	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	1	—	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	2	1	—	—
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
80	Meningitis cerebri. Meningitis cerebro-spinalis.....	2	3	2	1
82	Hæmorrhagia thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	1	2	—	—
84	Hemiplegia.....	—	1	—	—
95	Paresis crursin.	—	1	—	—
99	Hysteria	1	—	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
112	Endocarditis acuta	1	2	—	—
»	Myocarditis acuta	1	2	—	—
113	Vitium organicum cordis.....	1	2	—	1
»	Myocarditis chronica	1	—	—	—
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
125- } 127 }	Laryngitis acuta.....	11	5	—	—
128	Bronchitis acuta	9	11	1	—
134	Pneumonia crouposa acuta.....	5	2	—	—
»	Bronchopneumonia acuta	17	22	2	2

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
140	Pleuritis	2	3	—	—
139}	Spasmus glottidis	1	—	—	—
142}					
<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis	2	2	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	60	64	—	1
145	Peritonsillitis acuta	9	13	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	6	3	—	—
148	Glossitis	—	1	—	—
153	Entero-colitis acuta	8	5	—	—
159	Appendicitis	1	—	—	—
168	Icterus. Icterus catarrhalis	1	—	—	—
172	Corpus alien. oesophag.	—	1	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	1	5	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	2	—	—
180	Cystitis	—	1	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
B. Kvinnliga könsorganen.					
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	1	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
206	Polyarthrit rheumatica acuta	3	—	—	—
214	Rachitis	1	—	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	3	4	—	—
218	Urticaria	1	—	—	—
234	Tricophytia	—	2	—	—
	Exanthema ins. cans.	4	5	—	—
<i>XVII. Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media purulenta	24	23	—	—

Årsberättelse från Göteborgs Barnbördshus år 1928.

1. Under året intagna och avförda.

Grupp	I n t a g n a										A v f ö r d a		
	Under 20 år	20—30 år	30—40 år	Över 40 år	Ogifta	Giffta	Änkor och från- skilda	Först- föder- skor	Omfö- derskor	Summa intagna	Summa avförda	Därav	
												döda	till sjuk- hus
A	173	1648	913	132	550	2304	12	1234	1632	2866	2855	10	16
B {	—	—	—	—	—	—	—	—	—	190	187	—	—
b	Patienter intagna å Gynekologiska avdelningen									548	545	7	—

Grupp A angiver kvinnor intagna för förlossning.

* B * * * * av annan orsak.

Kvarligger den $\frac{1}{1}$, A: 56;

B: { a: 6
b: 12

* * * * $\frac{31}{12}$, A: 67, därav oförl. 0;

B: { a: 9
b: 15

2. Fosterlägen.

Nackbjudning: 2361. Hjässbjudning: 43. Pannbjudning: 1. Ansiktsbjudning: 7. Sätets- och fotbjudning: 134. Tvär- och snedläge: 6. Obestämt läge: 24. *Summa fosterlägen 2570.* Förlösta före inkomsten: 12. Bland obestämda lägen: Kejsarsnitt: 10.

3. Dödsorsaker bland på anstalten avlidna kvinnor.

Å *B. B. avdelningen*. 1) 2715/1927: Hæmatosalpinx infect. rupt. + abscessus pelv. + Tbc. pulmon. 2) 403: Neph. gravid. + Ablatio placentæ præm. + Toxicosis + Anæmia. 3) 419: Tbc. pulmon. + Tbc. miliaris. 4) 656: Ablatio placentæ præm. + Eklampsia puerp. + Trombophl. v. cav. inf. et v. renal. 5) 1407: Eklampsia (hepatit. + Nephrit.). 6) 1179: Abort. infect. + Abscessus pelv. cum. arrosion. bas. pelv. perfor. ad. abdominen + Hæmorrhagia intraabdominalis. 7) 2034: Vitium organ. cord. incomp. (Myocardit. chron.). 8) 2010: Cysto. pyelo-nephrit. chron. + Nephros. chron. 9) 1755: Vitium org. cordis. + Trombos. cordis. + Infarct. lienis et renis + Embolia art. mesaraica. 10) 2691: Abort. infect. + Abscess. parametrit. + Infarct. sept. pulmon.

Å *Gynekologiska avdelningen*. 11) 36: Myometrit. purulent. cervix. uteri + Phlegmon. pelv. + Peritonit. purul + Ren. et hepat. et ovaria cystic. congen. 12) 84: Ileus post operat. + Peritonit. diffus. 13) 159: Cancer ovarii c. metastas + Diabetes mellitus. 14) 185: Trombophl. purul. crur. anticrur. sin. et lab. maj. sin. + Vit. org. cordis + Septicæmia. 15) 268: Cancer ovarii bilat. oper. c. metastas. 16) 348: Phlegmone cruris + Abortus + Sepsis. 17) 486: Septicæmia post part. + Myometrit. cervicis uteri c. abscess. parametrit.

4. Sjukdomar och oregelbundenheter hos intagna barnaföderskor.

	Antal fall		Antal fall
Albuminuria	162	Trombophlebitis v. brachii	1
Nephropathia gravidarum	96	» » can. inf.	1
Eclampsismus	25	Lymfangitis mammæ	23
Eclampsia {	9	Lymphadenitis axillæ	1
		parturientium	2
		puerperarum	3
Nephritis	2	Angina tonsillaris	2
Uræmia	1	Pharyngit, laryngit	3
Neuroretinitis albuminurica	3	Otit media	1
Pyelitis, pyelonephritis	68	Diabetes mellitus	1
Bakteriuria	2	Morbus Basedowi	2
Cystitis	10	Struma	1
Hyperemesis gravid.	1	Tbc. miliaris	1
Hydramnion	6	Lymphom. coll. tbc.	1
Mola hydatidosa	1	Tuberculosis pulmonum	25
Placenta prævia totalis	3	Influenta	2
» » partialis	4	Syphilis	9
Lågt sittande placenta	5	Gonorrhœa	4
Ablatio placentæ præmatura	12	Condylomata accumin.	1
Pelvis justo minor	12	Bartholinitis	1
Myoma uteri	7	Anæmia	6
Cancer uteri	1	Epilepsia	1
Polyp. uteri	3	Psychosis	3
Prolapsus funiculi	4	Pares post. poliomyelit	2
» extremitatum	2	Embolia a pulmon.	4
Ruptura perinei completa	6	» » mesenter	1
Hypotonia uteri et musc. abdom.	76	» » cerebri	1
Retentio placentæ totalis	21	Vitium organicum cordis	17
» » partialis	6	Varices	4
Placentas accretæ	1	Tumores hæmorrhoidales	2
Retentio velamentorum	102	Oedema pulmon	1
Hæmorrhagia (gravis) sub. et post part.	127	Bronchit. acut.	16
Abortus mensium 1—3	256	Pleuritis	1
» » 4—7	89	Empyema pleuræ	1
Missed abortion	7	Ulcus ventriculi	1
Graviditas extrauterina (se gynækol. berättelse).		Enteritis	2
Hæmatoma vaginæ et vulvæ	1	Icterus Catarrhalis	3
Lochiometra	30	Cholelithiasis	1
Febris resorptionis in puerp.	5	Peritonit. supp.	1
Endometrit. p. part. (abort)	5	Periostit. alveolar	2
Salpingo-oophor. p. p. (abort)	4	Eczema ex. usur hydrarg.	3
Sepsis puerperalis	4	Erythem. nodos.	2
Abscessus pelv.	1	Herpes zoster	1
Trombophlebitis v. saphenæ magn.	18	Phlegmone	1
» » » parv.	6	Fractura rad.	1
» » » iliac. et cruralis	2	» coccyg.	1
		Combustio reg. gluteæ	1
		Ulcus varicos.	1

5. Digivning.

Antal mödrar (under året intagna), vilkas barn fått endast moderns mjölk.....	2388
D:o, vilkas barn fått moderns mjölk + konstgjord föda	23
D:o, oförmögna till digivning på grund av sjukdom	24
Summa mödrar	2435

6. Förlossningsoperationer.

Operation	Antal fall	Anledning
Kejsarsnitt, abdominellt	3	Pelvis justo minor.
	3	Ablatio placentæ præmat.
	1	Placenta prævia part.
	1	Eklampsia.
Kejsarsnitt, abdominellt + Sterilitetsoperation.....	1	Pelvis justo minor.
Kejsarsnitt, abdominellt — Exstirpatio uteri totalis	1	Cancer cervicis uteri
Kejsarsnitt, vaginalt + Borrning av huvudet + Utdragning	1	Ablatio placentæ præm. (dött foster).
Kejsarsnitt, vaginalt + Nedtagning av fot + Borrning av efterföljande huvud + Utdragning	1	Eklampsia
Nedtagning av fot + Utdragning.....	5	Primär värksvagh. » »
Inre vändning på fot	1	Placenta prævia total.
	1	» » part.
	2	» » total.
Inre vändning på fot + Utdragning.....	2	Primär värksvagh. (andra tvillingen).
	1	Sekundär » » »
	1	Prolapsus funiculi.
	2	Snedläge + Prolaps. extremit.
Inre vändning på fot + Utdragning + Tång å efterföljande huvud	1	Tvärläge (2 tvilling)
	1	Snedläge.
Utdragning på säte, manuell	2	Fosterasfyxi.
	2	Sekundär värksvagh.
	1	Eklampsism.
	2	Eklampsia.
Utdragning på fot.....	1	Ablatio placentæ præm.
	3	Sekundär värksvagh.
	2	Fosterasfyxi.
Inläggande av kolpeurynt	1	Monstrum.
	1	Ablatio placentæ præm.
Utdragning med tång	57	Fosterasfyxi.
	14	Primär värksvagh.
	29	Sekundär »
	5	Eklampsism.
	5	Eklampsia.
	5	Pelvis justo minor.
Utdragning med tång	5	Vitium org. cordis.
	1	Tbc. miliaris.
	1	» pulmon.

7. På anstalten födda barn.

Summa levande födda	2507	Summa dödfödda	63
Levande födda, fullgångna	2387	Dödfödda, fullgångna	45
Av dem mankön	1212	Av dem mankön	29
» » kvinnkön	1175	» » kvinnkön	16
Levande födda, ofullgångna	120	Dödfödda, ofullgångna	18
Av dem mankön	61	Av dem mankön	9
» » kvinnkön	59	» » kvinnkön	9

Summa enkelbörder 2521. Summa tvillingbörder 49.

8. På anstalten avlidna barn.

	Efter naturlig förlossning	Efter utdragning på säte eller fot	Efter fång- förlossning	Efter annan operation	Summa	Anmärkingar
Under 1:a levnadsdygnet	27	—	1	—	28	Därav 22 Debil. congen.
» 2:a »	8	1	1	1	11	» 7 » »
» 3:e »	4	1	1	—	6	» 3 » »
Övriga	9	—	1	—	10	» 4 » »
Summa	48	2	4	1	55	

9. Dödfödda samt dödsorsaker bland på anstalten avlidna barn.

	Antal fall		Antal fall
<i>Dödfödda.</i>		<i>Dödsorsaker</i>	
Döda före födelsen	33	bland på anstalten avlidna	
» under födelsen av kväv- ning	10	barn.	
» under födelsen av annan orsak	20	Missfoster och bildningsfel ...	2
Summa dödfödda	63	Ofullgångenhet	36
		Asphyxi	3
		Melæna neonatorum	2
		Ruptura hepatis. p. p.	1
		Hæmorrhagia cerebri	3
		Bronchopneumonia	5
		Vitium congenitum cordis.....	2
		Ileus	1
		Summa avlidna barn	55

10. Levande utskrivna barns sjukdomar under vistelsen å anstalten.

	Antal fall		Antal fall
Icterus neonatorum.....	24	Paresis nervi facialis	1
Kephalhämatom.....	30	» brachii (Erb.)	1
Melæna neonatorum	2	Fractura humeri	1
Syphilis.....	1	Decubitus.....	1
Blenorrhæa gonorrhœica.....	2	Furunculosis.....	2
» non gonorrhœica	13		

11. Missbildningar.

	Antal fall		Antal fall
Monstrum.....	2	Spina bifida.....	2
Dicephalus dibrachius	1	Pes varus.....	3
Hydrocephalus.....	1	Polydactylia.....	1
Cheilognathopalatoschisis	2	Atresia ani	1
Myelo-meningocele.....	1	» orifis. urethrae.....	1

12. Sjukdomar hos på anstalten vårdade, men där icke förlösta kvinnor.

	Antal fall		Antal fall
Graviditas.....	75	Hysteria	1
Abortus imminens	24	Polyp. cervic. uteri.....	5
Albuminuria.....	10	Uterus duplex.....	1
Neopropathia gravidarum	10	Myoma uteri	2
Nephritis.....	1	Emesis.....	1
Hypertonia.....	1	Hyperemesis.....	8
Eclampsismus	2	Gonorrhæa	1
Pyelitis.....	13	Condyloma accuminata	1
Cystitis.....	1	Bartolinit	1
Kolpitis.....	1	Salpingitis.....	1
Hæmorrhagia in graviditat.	10	Tbc. pulmon.....	6
Trombophlebitis	5	Erythema nodosum.....	1
Enterocolit. acut. hæmorrh.	1	Bronchit. acuta	1
Appendicit susp.	1	Erysipelas.....	1
Paraplegia post poliomyelit.	1	Otit. media acut.	1
Pelvis justo minor	2	Angina phlegmon.	1
Anæmia.....	1	Influenta.....	2
Morbus Basedowi	1		

Sjuk- och obduktionsberättelser till dödsfallen under år 1928.

I. Å Barnbördsavdelningen.

1. N:r 2715. S. E. H. V., ogift, 22 år. Inkom den $19/12$, död den $8/1$.
Klin. diagnos: Tbc. pulmon. + Abort. mens. VI (spontan) + Hæmato-
salpinx infect. rupt. 1-para, sista menses den $23/8$ 1927. Intogs å Sahl-
grenska sjukhuset den $25/11$ på grund av smärtor i vänster ben. Den $17/12$
skickades pat. hit då hon börjat blöda från underlivet samt värkar in-
ställt sig. På aftonen samma dag avgick ägget spontant. Till v. om
uterus kunde man palpera en äggstor resistens: rikligt illaluktande av-
slag. Vid inre undersökning den $5/1$ fann man uterus väl involverad,
cervix fullt slutet. Under de närmaste dagarna låg hon och småblödde
samt fick en dag en stor blödning på omkring 6—700 gr. Vid inspek-
tion i mjölkglasspekulum finner man strax till vänster och framför
portio en liten öppning, från vilken rikligt med smutsigt, brunrött illa-
luktande innehåll framkommer mest påminnande om gammalt sönder-
delat blod. På grund av patientens dåliga allmäntillstånd vågade man
ej företaga något op. ingrepp. Upprepade stora blödningar inställde
sig på nytt. Tillståndet blev något bättre efter ett par blodtransfusioner.
På natten den $8/1$ åter en större blödning, under vilken pat. gick till mors.

P. A. D.: Hæmatosalpinx infekt. rupt. + Abscessus pelvis + Tbc.
pulmon.

2. N:r 403. A. S. E., gift, 37 år. Inkom den $24/2$, död den $26/2$.
Klin. diagnos: Eklampsismus + Ablatio placentæ præm. + Toxicosis
gravid. + Anæmia. 1-para. Sista menses i slutet av maj 1927. In-
togs härstädes den $24/2$, då hon visade sympt. på eklampsism. Vid in-
komsten 0,1 % alb. i sedimentet rikligt med röda och vita blodkroppar,
0 cylindrar; blodtr. 145 mm. Hg. Klagade över huvudvärk och flim-
mer för ögonen. Hade utbredda ödem samt kräkningar. Cor: utan
anm. Den $26/2$ hade blodtrycket stigit till 160 mm. Hg. De subjectiva
sympt. hade börjat gå tillbaka; inga kräkningar, ödemen hade till stor
del försvunnit. På morgonen sistnämnda dag plötsligt sympt. på för-
tidig placentaravlösning. Fosterljud ej mera hörbara. Allm. tillstånd
starkt påverkat. Ingen blödning från vagina. Ett par timmar efteråt:
sectio cæsarea (Bkt). Uterus av grådaskig färg, rikligt genomslätt av
blödningar, muskulaturen mycket skör. Barnet var dött. Placentan
avlossad till mer än hälften. Rikligt med blodkegel mellan uterusväg-
gen och placentan. Efter op. var pat:s allmäntillstånd fortfarande då-
ligt, pulsen kunde knappt palperas; huden askgrå, fuktig. På aftonen
samma dag kollaberade patienten plötsligt och dog inom loppet av
några minuter.

P. A. D.: Neph. gravid. + Ablatio placentæ præm. + Toxicosis +
Anæmia.

3. N:r 419. V. M. B., gift, 25 år. Inkom den $24/2$, förlöst den $27/2$, död den $27/2$. Klin. diagn.: Tuberculosis miliaris. 1-para. Sista menses den $16/6$ 1927. Vid inkomsten starkt påverkat allmäntillstånd, temp. 38,8, puls: 100, liten och mjuk, gråblek hy, uttalad dyspnoe och cyanos, starkt exalterad. Cor: utan anm. Lungor: 0 dämpning, oren, förstärkt exp. å båda sidor. 0 biljud. Under de tre följande dagarne från och till värkar. Klagade över våldsam huvudvärk samt över dubbelseende. Tilltagande nackstyvhet. Den $27/2$ blevo värkarne kraftiga och samma dags eftermiddag inställde sig krystvärkar. Då dessa kommo ville pat. kollabera varje gång. Förlossningen avslutades därför med forceps. Hennes allmäntillstånd försämrades alltmera och på aftonen samma dag gick hon till mors.

P. A. D.: Tbc. pulmon. + Tbc. miliaris.

4. N:r 656. S. R. A., ogift, 22 år. Inkom den $25/3$, förlöst den $25/3$, död den $15/4$. Klin. diagn.: Ablatio placentæ præm. + Eklampsia puerp. + Trombophlebit. v. cav. inf. 1-para. Sista menses den $15/6$ 1927. Eklampsism sympt. vid föregående grossess. Vid inkomsten hade hon alb. i urinen: blodtr. 120 mm., ingen huvudvärk, ingen svullnad i kroppen, hade inga ögonsympt. Visade tecken på en förtidig placentaravlösning. Värkarne voro svaga. Sympt. av en ablatio placentæ utvecklade sig sedan alltmera och hennes allmäntillstånd började bli dåligt. Fosterljud hade ej hörts. 4 timmar efter inkomsten förlöstes hon genom vaginalt kejsarsnitt (Bkt) varvid perforation av fostret gjordes. Pat:s tillstånd förbättrades sedan stadigt under de 12 första dagarne. I båda benen utbildade sig därefter stora trombophlebit. vilka tilltogo alltmera i storlek, så att de slutligen med sannolikhet sträckte sig högt upp i v. cav. inf. Hennes allmäntillstånd försämrades hastigt, och 21 dagar efter partus gick pat. till mors under sympt. på tilltagande hjärtsvaghet.

P. A. D.: Idem + Thrombosis venæ cavæ et ven. renal.

5. N:r 1407. H. T. B., ogift, 37 år. Inkom den $24/6$, död den $25/6$. Klin. diagn.: Eklampsia part. 1-para, sista menses i början av okt. 1927. En månad innan hitkomsten började benen svullna; urinen hade ej undersökts någon gång. Då hon inkom den $24/6$ för att värkarne hade börjat, hade hon uttalade eklampsism-sympt. I urinen fanns rikligt med alb., sediment innehöll massor av r. o. vita blodkr. + cylindrar. Blodtr.: 170 mm. Uterus var hård och spänd, fosterljud hördes ej. Mo + kloral tillfördes. $2\frac{1}{2}$ t. efter inkomsten inställde sig ett eklampiskt anfall, varför veneseccio gjordes. Samtidigt gjordes inre undersökning, och då mm. var öppen för tre fingrar sprängdes hinnorna. Förlossningen fortskred sedermera så att patienten kunde förlösas på aftonen från tvenne döda foster. (N:r 1: Extraktion på fot; N:r 2: Nedtagning av fot + Extraktion). Anfällen upphörde ej utan fortsatte med en till ett par timmars mellanrum utan att hon någon gång

återfick medvetandet efter första anfallet. Mors inträdde påföljande morgon kl. 4,15 f. m.

P. A. D.: Eklampsia (hepatit. + nephrit.).

6. *N:r 1179.* A. E. V. L., ogift, 22 år. Inkom den $10/5$, död den $12/7$.
Klinisk diagn.: Abort. infect. mens. IV + Salpingo-oophorit. post abort.
+ Septicæmia + Bronchopn. + Empyema pleur + Periton. purul. 0-para.
Sista menses den $4/1$ 1928. Inkom hit med uttalade symptom av en
septico-pyæmi efter en infekt. abort. Hennes allmäntillstånd var dåligt.
Så småningom utvecklade sig en hård ömmande resistens till h. om ute-
rus. Dessutom symptom på utbredda bronchopneumonier i v. lunga.
Vid punktion av pleurahålan erhöles klar serös vätska. Efter ett par
veckor övergick denna att bli purulent. Revbensresektion gjordes då.
(Thn.). I operationsfältet uppstod en kraftig gangränös nedsmältning
av mjukdelarna. Tre dagar före mors inställde sig hastigt symptom av
en akut peritonit. Patientens dåliga allmäntillstånd omöjliggjorde nå-
got ingrepp.

P. A. D.: Abort. infect. + Abscessus pelvis cum arrosion basis pelvis
perforans ad abdominem + Hæmorrhagia intraabdominalis.

7. *N:r 2034.* N. K. L., gift, 30 år. Inkom den $20/7$, död den $20/7$.
Klinisk diagn.: Vitium org. cordis incomp. + Insufficiencia cordis p.
partum + Oedema pulm. Patienten hade sedan obekant tid lidit av
hjärtfel. Under havandeskapets sista månader svullna ben och and-
fäddhet. Vid inkomsten var förlösningsarbetet i gång. Under utdriv-
ningsstadiet, vilket var avslutat efter 4—5 värkar blev pat. cyanotisk.
Stimulerades och tog något upp sig. Ett par timmar senare försämra-
des tillståndet och pat. började förete tecken på lungödem. Kraftig
stimulans och syrgasinhalationer, vilka dock ej hjälpte, utan pat. gick
till mors kl. 9,25 e. m., $4\frac{1}{2}$ tim. efter partus.

P. A. D.: Klin. diagn. + Myocardit. chron.

8. *N:r 2010.* Å. K. N., gift, 30 år. Inkom den $18/7$, död den $26/7$.
Klinisk diagnos: Eklampsism + Partus præm. + Uræmia. Patienten
hade sedan flera år lidit av Cystopyelit och för denna sjukdom vårdats
på sjukhus. Under havandeskapet äggvita i urinen, samt under de sista
veckorna dessutom haft huvudvärk, kräkningar, flimmer för ögonen och
tryckkänsla i epigastriet. Vid inkomsten starkt påverkad med 160 mm.
i blodtryck. Urinen makroskop. starkt blodig. Cor: 0. Ögonbottnar:
u. a. Allmäntillståndet förbättrades något. Den $23/7$ började svaga vär-
kar. Hinnstick gjordes samt venesectio. Pat. förlöstes samma dag från
ett dött foster, 2 mån. förtidigt. Efter partus betydande subjektiv och
objektiv förbättring. Den $25/7$ på morgonen började pat. emellertid bli
oredig. Tillståndet förvärrades och pat. gick till mors den $26/7$ kl. 9 f. m.
under bilden av en hastigt framåtskridande anæmi.

P. A. D.: Cysto-pyelo-nephrit. chr. + Nephros. chr.

9. N:r 1755. S. E. J., gift, 37 år. Inkom den $20/6$, död den $9/8$. Klin. diagn.: Vit. org. cordis incomp. + Embolia cerebri (pares n. facial.) + Placenta accreta + Trombos. brach. dx. + Pyelo-cystit. acut. 1-para. Partus här $21/6$. Under utdrivningsskiftet anfall av hjärtsvaghet, varför pat. tångförlöstes. Placenta visade sig delvis fastväxt och måste, då pat. blött 700 gr. lossas bit för bit. Efter förlossningen mycket medtagen men repade sig så småningom rätt bra. Snart började emellertid komplikationer inställa sig i form av h.-sidig facialispares, h.-sidig överarmstrombos samt pyelit. Akut försämring inställde sig den $8/8$ med tecken på stark hjärtsvaghet förenad med buksmärter och kväljningar. Trots kraftig stimulering avled pat. den $9/8$.
P. A. D.: Vit. org. cordis (stenos. mitral. et tricuspidal.) Trombos. cordis + Infarct. lienis et renis + Embolia art. mesaraica.

10. N:r 2691. K. E. O., gift, 34 år. Inkom den $13/11$, död den $8/12$. Klin. diagn.: septico-pyæmia post. abort. 5-para. Sista menses den $7/9$. Inkom hit med symptom på infekterad abort. Under de $3\frac{1}{2}$ v. pat. låg inne hade hon upprepade svåra frysningar, varjämte allmäntillståndet stadigt försämrades. Till v. utbildade sig ett stort, ömmande parametriskt infiltrat. I lungorna uppstodo utbredda bronchopneumoniska härdar. Mors den $8/12$ under tilltagande hjärtsvaghet.
P. A. D.: Abort. infect. + Abscess. parametr. Infarct. sept. pulm.

II. Å Gynekologiska avdelningen.

1. N:r 36. R. L. I. F., gift, 30 år. Inkom den $19/1$, död den $20/1$. Klin. diagn.: Septicæmia post. part. 4-para, förlöst i hemmet den $16/1$. Två dagar efter partus började svåra frysningar inställa sig, varjämte hon klagade över smärter till v. om uterus. Vid inkomsten var hon starkt påverkad. Hade askgrå, blek hy, respirationen var ytlig, hastig och ansträngd, puls hastig, liten och mjuk. Buken var mjuk, men hon ömmade över v. fossa il. I vulva ett par mindre, ej belagda rupturer. Avslaget sparsamt, ej illaluktande. I urinen rikligt med varkroppar, sparsamt med coli. Hennes allmäntillstånd försämrades hastigt under det dygn hon låg inne. Medvetlöshet inträdde snabt och redan ett par timmar därefter gick patienten till mors.

P. A. D.: Myometrit. purulent. cervic. uteri + Phlegmon. pelv. + Peritonit. purul. + Ren. et hepat. et ovaria cystic. congen.

2. N:r 84. O. F., gift, 34 år. Inkom den $19/2$, död den $27/2$. Klin. diagn.: Pyosalpinx sin. + Cysta ovarii sin. + Pelveoperitonit. chron. adhæsiv. + Ileus post. operationem + Peritonitis diffusa. Patienten hade 1925 vårdats härstädes för salpingo-oophorit. chron. varvid salpingo-oophorect. dx. + salpingostomia gjordes. Sedan dess hade patienten dock ej varit fullt frisk utan gått med smärter över v. fossa il. Under de närmaste dagarna före inkomsten hade smärtorna tilltagit, varjämte

upprepade frysningar hade inträtt. Vid palpation per vaginam kunde man känna en stor rundad, ömmande, ej rörlig resistens, som utfylde v. bäckenhalvan. Diagnosen sattes på en pyosalpinx och patienten opererades den $20\frac{1}{2}$, varvid salpingo-oophorect. sin. gjordes (Bkt.). Den $21\frac{1}{2}$ inställde sig symptom på tilltagande ileus. Dagen därpå relaparotomi och lösning av ett par tunntarmsslyngor, som fixerats nere i den stora sårhålan i bäckenet. Hennes allmäntillstånd, som förut varit rätt starkt påverkat bättrade sig något efter op. men redan ett par dygn därefter försämrades hon hastigt med sympt. på en diffus peritonit och dog på morgonen den $27\frac{1}{2}$.

P. A. D.: Ileus post. operat. + Peritonit. diffus.

3. N:r 159. A. A., gift, 60 år. Inkom den $4\frac{1}{4}$, död den $17\frac{1}{4}$. Klin. diagn.: Cancer ovarii c. metastas. + Diabetes mellitus. 5 veckor innan hitkomsten hade pat. börjat besväras av svåra smärtor från underlivet, varjämte buken alltjämt mera tilltagit i omfång. Hennes allmäntillstånd hade alltmera försämrats, varjämte hon magrat mycket. Vid undersökning fann man en stor, hård, knölig resistens på h. adnexas plats jämte ascites. Diabetes hade hon haft sedan 14 år tillbaka. Vid explor. laparotomi (Lst.) fann man en inop. ovarialcancer, som redan satt rikliga metastaser. Patientens allmäntillstånd försämrades alltmera och på nionde dygnet efter operationen dog hon marantico modo.

P. A. D.: Cancer ovarii c. metastas. + Diabetes mellitus.

4. N:r 185. H. V., gift, 57 år. Inkom den $17\frac{1}{4}$, död den $23\frac{1}{4}$. Klin. diagn.: Trombophlebit. purul. + Septico-pyæmia + Vit. org. cordis. Vid inkomsten smältande trombophlebiter på flera ställen av v. ben samt i v. lab. maj. Erbjud dessutom symptom av en sepsis. Temp. låg under hela tiden mellan $40-41^{\circ}$. Puls: $120-130$ mjuk, oregelbunden. Bred incision gjordes av de utbredda abscesserna. Hennes allmäntillstånd var dock hela tiden dåligt och 5 dygn efter inkomsten dog hon i symptom av en tilltagande septico-pyæmi.

P. A. D.: Trombophlebit. purul. crur. et anticrur. sin. et lab. maj. sin. + Vit. org. cordis + Septicæmia.

5. N:r 268. A. M. K., gift, 48 år. Inkom den $5\frac{1}{6}$, död den $18\frac{1}{6}$. Klin. diagn.: Cancer ovarii bilat. oper. c. metastas. Hade en månad förut opererats för dubbelsidig ovarialcancer. Utbredda metastaser i buken förefanns då. Dagarna innan hitkomsten hade patienten börjat få symptom på ileus, vilka fortsatte under vistelsen här. Buken var starkt utspänd; stora tumörmassor palperades från bäckenet, varjämte vätskeutgjutning förefanns. Hennes allmäntillstånd, som redan vid inkomsten var dåligt, försämrades hastigt och 13 dagar efter inkomsten dog patienten.

P. A. D.: Cancer ovarii bilat. oper. c. metastas.

6. *N:r 348. R. O. L.*, gift, 23 år. Inkom den $\frac{4}{8}$, död den $\frac{6}{8}$. Klin. diagn.: Abort. mens. II + Septicæmia. Pat. hade c:a 14 dagar före hitkomsten haft en halsböld med lymfadeniter. Den $\frac{30}{7}$ började hon känna illamående, fick frysningar och hög feber. Påföljande dag blödning från underlivet, vilken efter en dag slutade. Den $\frac{2}{8}$ angreps ett flertal leder i det de blevo ömma och svullna. Vid hitkomsten var patientens allmäntillstånd mycket dåligt. Sepsis behärskade bilden. Inga underlivssymptom. Pat. stimulerades kraftigt men avled $1\frac{1}{2}$ dygn efter inkomsten.

P. A. D.: Phlegmone cruris + Sepsis + Abortus.

7. *N:r 486. J. C. H.*, gift, 38 år. Inkom den $\frac{8}{11}$, död den $\frac{13}{11}$. Klin. diagn.: Septicæmia puerperal. + Parametritis supp. sin. 3-para. Partus i hemmet 3 veckor innan hitkomsten. Då patienten intogs, hade hon uttalade symptom på en septicæmi. Under de 5 dagar hon vårdades här försämrades hennes allmäntillstånd ytterligare. Till v. om uterus palperade man vid inkomsten en äggstor resistens, varöver pat. ömmade starkt. Dagen innan hon dog uppstodo talrika hudblödningar här och var å kroppsytan.

P. A. D.: Septicæmia post part. + myometrit. cervicis uteri c. abscessus parametrii.

Sammanställning av 25 fall av eklampsism under år 1928.

1. 12 voro 1-para, 5 fullgångna och 7 ofullgångna.
2. 1 var 2-para, ofullgången.
3. 5 voro 3-para, därav 3 ofullgångna.
4. 3 voro 4-para, därav 2 ofullgångna.
5. 1 var 6-para, ofullgången.
6. 1 var 7-para, ofullgången.
7. 1 var 8-para, fullgången samt
8. 1 var 10-para, ofullgången.

Ad. 1. Av de 5 fullgångna förlöstes 2 spontant (1639, 2756), 1 förlöstes genom utgångstång vid fullt utvidgade mjukdelar (1367); på 1 sattes förlossningen i gång genom hinnstick, varefter förlossningen avslutades spontant (694). Den 5:te patienten förlöstes genom abdominellt kejsarsnitt, då symptom av förtidig placentaravlösning inställde sig (403). Denna pat. gick sedan till mors 12 tim. efter operationen i symptom av hjärtsvagheter. Fostret var dött.

Ännu ett abdominellt kejsarsnitt gjordes inom denna grupp, nämligen på en av de ofullgångna 1-para (92).

Även hos denna pat. uppstod en förtidig placentaravlösning. Modern utskrevs frisk 21 dagar efter partus. Fostret var dött före ingreppet. Av de övriga 6 ofullgångna 1-para förlöstes en spontant (882). Å 3 sattes förlossningen i gång genom hinnsprängning, varefter förlossningen

skedde spontant (543, 1128 samt 2300), å en pat. (1545) avslutades det spontant inträdda förlossningsarbetet genom forceps vid vidgade mjukdelar. Den 7:de pat. (1199) — tvillingar — förlöstes vid utplånade mjukdelar genom forceps å 1:sta tvillingen samt vändning + extraktion av den 2:dra tvillingen.

Av mödrarna inom grupp 1 dog alltså en. Av 13 foster dogo två.

Ad. 2. Den till denna grupp hörande pat. (1680), som var ofullgången, förlöstes genom tång vid vidgade mjukdelar. Förlossningen hade satts igång genom hinnsprängning. Venesektio gjordes även i detta fall. Modern utskrevs frisk. Barnet dog dagen efter partus på grund av intrakraniell blödning.

Ad. 3. De 2 fullgångna patienterna inom denna grupp förlöstes spontant (512, 868). Hos de tre övriga patienterna, som voro ofullgångna (403, 1629, 1783), sattes förlossningen i gång genom hinnstick varefter förlossningen avslutades med naturens egna krafter. Den ena av dessa (1629) dog 2 dygn efter partus under bilden av en urämi.

De övriga 4 mödrarna utskrevos friska. Av 6 barn dog ett.

Ad. 4. Förlossningen på alla dessa 3 patienter (142, 1819, 2071) sattes i gång genom hinnstick varefter förlossningen skedde spontant. Venesektion gjordes i ett fall (2071).

Såväl mödrar som barn inom denna grupp utskrevos friska.

Ad. 5. Den ofullgångna 6-paran förlöstes spontant sedan förlossningen dessförinnan satts i gång genom hinnsprängning. Moder och barn utskrevos friska.

Ad. 6. Även på denna pat. gjordes hinnstick varefter förlossningen skedde spontant. Moder och barn friska.

Ad. 7. Denna pat. som var fullgången fick en förtidig placentaravlösning varför hinnsprängning gjordes. Förlossningen gick sedan med naturens egen hjälp. Fostret var dött innan ingreppet.

Ad. 8. Även hos denne pat. inträffade en ablatio placentae præm. Förlossningen sattes i gång genom hinnstick men då värkarna ej riktigt ville komma igång inlades en kolpeurynt, varefter förlossningen skedde efter ett par timmar. Fostret var ej viabelt.

Mortaliteten för mödrarna som sjuknat med eklampsismsymptom utgjorde 8 %.

Mortaliteten för fostren utgjorde 22,2 %.

Sammanställning av 14 fall av eklampsi under år 1928.

1. Eklampsia gravid: 2 fall (24 resp. 25 år).
2. „ partur: 9 „ (mellan 18—37 år).
3. „ puerp: 3 „ (22, 25 resp. 26 år).

Ad. 1. Av de båda patienterna till denna grupp var en ofullgången. Hon var 1-para. Behandlades först med narkotika och då anfällen fortsatte och hennes allmäntillstånd var dåligt gjordes vaginalt kejsarsnitt. Hon hade då haft 6 anfall. Efter partus hade hon ytterligare 6 anfall. Fostret dog under förlossningen. Den andra patienten, som var 1-para och fullgången, förlöstes genom abdominellt kejsarsnitt sedan hon haft 3 anfall. I detta fall förekom ej några anfall efter förlossningen. Fostret levde. Båda mödrarna utskrevos fullt friska.

Mortaliteten för fostren inom denna grupp var 50 %.

Ad. 2. Av dessa patienter voro 8 1-para, därav 4 fullgångna och 4 ofullgångna. Av de fullgångna förlöstes en spontant (2632); hade behandlats enligt stroganoff. Hon hade haft ett anfall under förlossningen men sedan ej några nya anfall. De 3 övriga fullgångna patienterna förlöstes med utgångstång (960, 1359, 2657). 2 av dem hade förut fått narkotika. En av dessa 3 patienter hade haft 3 anfall under samt 2 efter partus. De andra hade vardera ett anfall under förlossningen sedan inget. Av de 4 ofullgångna 1-para förlöstes 2 genom utgångstång (1092, 1919). De hade 5 resp. 1 anfall under partus sedan ej något anfall. En annan patient (1407) tillhörande denna grupp inkom med uttalade eklampsisympt. varför förlossningen sattes i gång genom hinnsprängning. Behandlades med narkotika + venesectio. Hade sedermera 10 anfall. Vid utvidgad modernun extraherades de 2 båda döda fostren (fotbjudning). Modern fick sedan ytterligare ett anfall och vaknade ej mera utan dog strax efter detta anfall. — På den återstående 1-paran (2148), som hade svåra eklampsisympt. vid inkomsten, sattes förlossningen i gång genom hinnsprängning. Förlossningen avslutades sedan med naturens egna krafter.

Den 9:de patienten tillhörande denna grupp var 2-para samt fullgången (1286). Behandlades enligt stroganoff. Då barnet dog under förlossningen, perforerades och extraherades detsamma. Patienten hade ett anfall under förlossningen men ej något efteråt.

Inom denna grupp dog alltså en moder. Av 10 foster dogo 5.

Ad. 3. Dessa 3 patienter voro alla fullgångna. En var 1-para (2247). Hon hade under förlossningen behandlats med narkotika. Partus gick spontant. Hade 3 anfall efter förlossningen. Såväl moder som barn utskrevos friska.

De 2 andra patienterna voro 2-para. En av dessa (656) hade blivit förlöst genom vaginalt kejsarsnitt då förtidig placentaravlösning uppstod. Fostret som var dött perforerades. Modern som fick ett anfall

efter partus dog 21 dagar därefter i hjärtkollaps. Tillståndet komplicerades genom uppträdandet av stora trombosor v. iliacæ och v. cav. infer.

Den återstående patienten (1511), som förut behandlats med narkotika och venesectio, förlöstes spontant. Hon hade 3 anfall. Både moder och barn utskrevos friska.

Inom denna grupp dog alltså en moder samt ett foster.

Totala mortaliteten för mödrarna i samtliga fall av eklampsi: 14,28 %.

Mortaliteten för fostren i samtliga fall 46,6 %.

Sammanställning av 12 fall av missförhållande mellan fosterhuvudet och bäckenet under år 1928.

1. 10 fall av allmänt förträngt bäcken.

2. 2 fall av platt förträngt bäcken.

Inom grupp 1 voro 6 1-para, 2 2-para och 2 3-para.

De 6 1-para voro fullgångna. Av dessa förlöstes 2 medelst tång efter långvarigt förlossningsarbete. Barnen som vägde 3,600 resp. 3,750 gr., utskrevos, tillsammans med mödrarna, friska. I 3 fall gjordes tångförsök, men då detta misslyckades, gjordes perforation + utdragning efter 62, 70 resp. 72 timmars förlossningsarbete (254, 750, 1881). I ett av dessa fall gjordes dessutom cervixklipp (1881). Mödrarna utskrevos friska, 12—15 dagar efter partus. I ett fall, som var komplicerat med Nephropathia gravidar. + Myoma uteri gjordes abdominellt kejsarsnitt (169). Barnet vägde 3,620 gr. Puerperium u. a. Moder och barn utskrevos friska 23 dagar efter partus.

De 2 2-föderskorna voro fullgångna. Den ena som förut genomgått en förlossning som avslutats med tång (levande barn), förlöstes efter 59 timmars förlossningsarbete medelst abdominellt kejsarsnitt (1980). Barnet vägde 3,200 gr. Puerperium + läkning förlöpte u. a. Såväl moder som barn utskrevos friska.

Den andra patienten, vars första förlossning avslutats med perforation, förlöstes nu medelst tång. Barnets vikt 3,700 gr. Puerperium u. a. Moder och barn utskrevos friska.

Av de 2 3-föderskorna var 1 ofullgången, 1 fullgången. Den förstnämnda hade förut genomgått en normal, långvarig förlossning (barnet efterblivet, dog efter 3 år), samt en partus arte præmaturus (lev. barn). Pat. förlöstes nu genom abdominellt kejsarsnitt varjämte sterilitetsop. gjordes (169). Barnets vikt 2,390 gr. Puerperium + läkningsförlopp u. a. Moder och barn utskrevos friska. Den andra patienten som förut genomgått en normal förlossn. (lev. barn) samt en förlossning, som avslutats medelst vändning på fot + extraktion på grund av navelsträngsprolaps (dött barn) förlöstes spontant efter hinnsprängning. Barnets vikt 2,750 gr. Puerperium u. a. Moder och barn utskrevos friska.

Inom grupp 2 var 1 1-para, 1 6-para. Båda voro fullgångna. Förstföderskan förlöstes medelst tång efter 72 timmars förlossningsarbete. Barnet vägde 3,350 gr., företedde tecken på h. sidig facialis pares. Temp. stegring under första veckan av puerperium, utskrevs frisk 17 dagar efter partus (83).

6-föderskan hade förut genomgått 3 normala förlossningar, 1 tång förl. samt en förlossning varvid fostret perforerades. Hinnsprängning gjordes varefter förlossningen avslutades med tång. Barnets vikt 3,050 gr. Puerperium u. a. Moder och barn utskrevos friska.

Mortalitet för mödrarna 0 %. Mortalitet för fostren 25 %.

Sammanställning av 3 fall av Placenta prævia totalis och 4 fall av Placenta prævia partialis under år 1928.

3 voro 1-para (resp. 21, 26, 33 år), av vilka en var fullgången (25).
2 ofullgångna (2059, 2697).

1 var 3-para (30 år), fullgången (2173).

1 var 4-para (43 år), ofullgången (480).

1 var 6-para (41 år), ofullgången (741).

1 var 10-para (45 år), ofullgången (1551).

2 voro sålunda fullgångna, 5 ofullgångna.

I 4 fall gjordes hinnsprängning, varefter i ett fall nedtagning av fot (741), i ett fall vändning på fot (2773) utfördes varefter förlossningen gick spontant. I de 2 övriga fallen gjordes vändning på fot + extraktion (1552, 2697).

I 1 fall gjordes endast vändning på fot varefter förlossningen avslutades spontant (480).

I 1 fall som var komplicerat med försummat tvärläge gjordes dekapitation + perforation å kvarvarande huvud (2059). Det återstående fallet förlöstes genom abdominellt kejsarsnitt vid ofullständigt öppnad förlossningskanal. Moder och barn utskrevos friska.

Indikationerna för de utförda ingreppen voro i alla fall mer eller mindre ymnig blödning, i ett fall dessutom försummat tvärläge (2099).

Samtliga mödrar utskrevos friska (480, 1552, 2059, 2173). Av fostren hava 6 avlidit, därav 4 under förlossningen, 2 efter förlossningen (Debilias congen.) (741, 2697).

Mortaliteten för mödrarna 0 %.

Reducerade mortaliteten för fostren 83,3 %.

Sammanställning av 25 fall

N:r	Jour- nal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare
1	92	35	I.	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, flimmer för ögonen. Bltr.: 185 mm. Urin: 0,1 % alb. Sediment: gott om röda och vita blodkr. + korniga cylindrar.	5 timmar efter inkomsten sympt. på förtidig placentaravlösning, vilken nödvändiggjorde op. ingrepp. Tillståndet förbättrades sedan varje dag. Bltr.: 130 mm. efter 9 dagar. Urinen visade då endast sp. alb.
2	142	23	IV	Nej	Ödem, huvudvärk, flimmer för ögonen. Bltr.: 190 mm. Urin: 14 % alb. Sediment: rikligt med korniga och hyalina cylindrar + vita blodkr. Rest. N: 35 mgr. %.	Förlöstes 4 dagar efter inkomsten. Bltr. hade då stigit till 210 mm. Sjönk sedan efter partus så att det på 9:de dygnet var 150 mm. Alb. över U dagen, innan partus, sjönk sedan stadigt varje dag.
3	292	44	VIII	Ja	Ödem, flimmer för ögonen och dålig syn. Bltr.: 170 mm. Urin: Alb. över U. Sediment: gott om cylindrar och vita blodkr.	Förlöst 2 dygn efter inkomsten. Bltr. hade då stigit till 220 mm. Sjönk sedan hastigt så att det var 130 mm. 7 dagar efter partus. Urinen visade blott spår alb. 3 dygn efter partus.
4	393	41	X	Nej	Ödem, huvudvärk, spänning och tryck i buken. Bltr.: 195 mm. Urin: 0,7 % alb. Sediment: gott om korniga och hyalina cylindrar.	Abort (hinnsstick) 4 dygn efter inkomsten. Bltr. då 220 mm. Sjönk till 140 dagen efter partus. På 4:de dagen spår alb. i urinen.
5	403	37	I	Ja	Ödem, huvudvärk, kräkningar, ögonsympt. spänning i buken. Bltr.: 145 mm. Urin: 0,1 % alb. Sediment: gott om röda och vita blodkr.	2 dygn efter inkomsten uppstod en förtidig placentaravlösning så att snittförlösning måste göras. Bltr. då: 160 mm. Urin: alb. 0,8 %.
6	417	37	VI	Nej	Ödem, ögonsympt. Bltr.: 170 mm. Urin: alb. över U. Sediment: gott om röda och vita blodkroppar.	Patienten vårdades här 25 dagar innan förlösningen sattes i gång. Bltr. varierade under denna tid mellan 140—180 mm. 5 dagar efter partus hade blodtrycket sjunkit till 120 mm. Urin: alb. växlade mellan 0,2—0,6 %. Hade sjunkit till 0,05 % 5 dagar efter partus.

av Eklampsism under år 1928.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Sectio cæsareæ på grund av förtidig placentaravlösning.	Utskrevs frisk 21 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr. 120 mm. Urin 0 alb. Sedi-ment: 0.	Fostret dött. Längd: 41,5 cm. Vikt: 1900 gr.	<i>Ablatio placen-tar præm.</i> Placen-tan var till nästan hela sin yta avlossad. I uterus väggen rikligt med små och stora blöd-ningar, musku-laturen blågrå, skör.
Luminal, mo + Part. art. præm. Hinnsprängning.	Utskrevs 14 dagar efter par-tus. A. T. ganska gott. Bltr.: 150 mm. Urin: 0,05 % alb.	Utskrevs till barnhem. Föd. längd: 40 cm. » vikt: 1250 gr. Vikt vid utskrivningen: 1620 gr.	Ögonbottnarna visade höggra-diga neuro-reti-niska föränd-ringar. Synskär-pa dagen för partus: finger-räkning å 1/2 m. Synskärpa vid utskrivningen fingerräkning å 4 meter.
Luminal, mo + Hinns tick på grund av sympt. på för-tidig placentaravlösning.	Utskrevs 10 dagar efter par-tus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0 alb.	Fostret dött: Längd: 43 cm. Vikt: 1700 gr.	Ögonbottnar: pa-piller med sud-diga, ojämma konturer. Gott om gråvita fläc-kar i retina. Syn-skärpa: 0,7 å båda ögonen. <i>Ablatio placen-tar præm.</i>
Luminal, chloral. Hinnsprängning, samt inlägg-n. av kolpeurynt då värkarna voro svaga.	Utskrevs 12 dygn efter par-tus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: 0 alb.	Abort mens VI.	Ögonbottn. utan anm. å placen-tan förefanns tecken på en för-tidig avlösning av ungefär flat-hands storlek.
Sectio cæsareæ på grund av förtidig placentaravlösning.	Dog 12 tim. efter partus i hjärtsvaghet.	Fostret dött. Längd: 49 cm. Vikt: 2570 gr.	Ögonbottnar: pa-piller med sud-diga och oskar-pa gränser. <i>Ablatio placen-tar præm.</i>
Partus art. præm. (Hinns tick)	Utskrevs 9 dagar efter par-tus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0,03 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 45 cm. » vikt: 2570 gr.	Ögonbottn.: sud-diga papillgrän-ser. Synskärpa: V. öga 1 H. öga 1.

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare
7	512	26	III	Ja	Ödem, spänning och tryck i buken. Bltr.: 175 mm. Urin: alb. över U. Sediment: enstaka röda och vita blodkroppar, gott om korniga cylindrar.	Förlöstes inkomstdagen. Redan dagen efter partus var bltr. nere i 140 mm. Alb. halten hade sjunkit till 0,2 %.
8	543	26	I	Nej	Ödem, avtag. urinnmängd. Bltr.: 155 mm. Urin: 0,07 % alb. Sediment: nihil.	Förlöst 4 dagar efter inkomsten. Dagen efter partus var bltr.: 110 mm. Urinen visade endast spår alb.
9	694	32	I	Ja	Ödem, huvudvärk, ögonsympt. tryck och spänning i buken. Bltr.: 165 mm. Urin: alb. till U. Sediment: korniga cylindrar + vita blodkroppar.	2 dagar efter inkomsten sattes förlösningsgången i gång. Urinnmängden hade under de föregående dagarna stadigt minskat i mängd. Efter partus ökade diuresen. Blodtr. dagen efter partus: 130 mm. Alb. mängden 0,3 % 4 dagar efter partus.
10	868	23	III	Ja	Ödem, huvudvärk, kräkningar, ögonsympt. Bltr.: 145 mm. Urin: 0,7 % alb. Sediment: gott om röda och vita blodkroppar, enstaka hyalina cylindrar.	Spontan partus inkomstdagen. Bltr: gick sedan hastigt ned till 110 mm. (2 dygn efter partus). Urin: 0,06 % alb. dagen efter partus.
11	882	16	I	Nej	Ödem, avtagande urinnmängd. Bltr.: 160 mm. Urin: 1,2 % alb. Sediment: vita och röda blodkroppar, enstaka cylindrar.	Spontan partus, dagen efter inkomsten. Dagen därpå var blodtrycket nere i 110 mm. 5 dagar efter partus 0 alb.
12	1128	30	I	Nej	Ödem, ögonsympt. Bltr.: 155 mm. Urin: alb. till U. Sediment: gott om vita och röda blodkr. sparsamt med korniga cylindrar.	Inkomstdagen sattes förlösningsgången i gång. Efter 2 dygn gick blodtr. ned till 140 mm. Alb. mängden sjönk hastigt efter partus, var på 4:de dagen 0,07 %.
13	1194	30	I	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar. Liten urinnmängd. Blodtryck: 140 mm. Urin: alb till U. Sediment: cylindrar och röda blodkroppar Rest: N: 45 mgr. %.	7 dygn efter inkomsten skedde spontan partus. Blodtrycket hade då stigit till 160 mm. sjönk sedan till 110 mm. dagen efter partus. Alb. mängden innan partus omkring 1,6 %. 2 dagar därefter: 0,05 %.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Spontan partus. (Tvillingar)	Utskrevs 8 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 130 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friska. Föd. längd: I 46,5 cm. II 49,5 cm. Föd. vikt: I och II 2400 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Mo + Part. art. präm. (Hinnstick)	Utskrevs 12 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 100 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 47 cm. » vikt: 2170 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Part. art. präm. (Hinnstick)	Utskrevs 9 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0,2 % alb. Sediment: nihil.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 46 cm. » vikt: 2060 gr.	
Mo + Spontan partus.	Utskrevs 7 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0,01 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3400 gr.	
Spontan partus.	Utskrevs 7 dygn efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 46 cm. » vikt: 2270 gr.	
Hinnstick. Spontan partus.	Utskrevs 7 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: 0,04 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49,5 cm. » vikt: 3400 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
I: Forceps. II: Vändning + Extraktion vid vidgade mjukdelar	Utskrevs 8 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friska. I. Föd. längd: 47 cm. » vikt: 2250 gr. II. » längd: 48 cm. » vikt: 2400 gr.	

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare
14	1367	22	I	Ja	Ödem, huvudvärk. Liten urinmängd. Bltr.: 160 mm. Urin: 1,2 % alb. Sediment: röda och vita blodkroppar korniga och hyalina cylindrar.	Under behandlingen gingo ödemmen och huvudvärken bort. Diuresen tilltog och alb. mängden sjönk. Partus inträdde spontant 7 dygn efter inkomsten. Bltr.: 2 dagar därefter 120 mm. Urin: alb. 0,07 % 4 dagar efter partus.
15	1545	30	I	Nej	Ödem, liten urinmängd. Bltr.: 155 mm. Urin: alb. till U. Sediment: vita blodkropp. + korniga cylindrar.	Hinnorna hade brustit 2 dygn innan hitkomsten. Partus dagen efter inkomsten. Blodtrycket sjönk sedan hastigt ned till 120 mm. 2 dagar efter partus. 3 dagar efter partus endast spår alb. i urinen.
16	1629	30	III	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, ögonsympt. tryck och spänning i buken. Bltr.: 160 mm. Urin: 0,2 % alb. massor av röda och vita blodkroppar. Rest N: 75 mgr. %.	Partus 5 dagar efter inkomsten. Blodtrycket hade då stigit till 190 mm. Sjönk dagen därpå till 140 mm. Urin hela tiden starkt blodig. Urinmängd mellan 3—4 lit. Rest N: 180 mgr. % dagen för partus.
17	1639	31	I	Ja	Ödem, kräkningar, ögonsympt. Bltr.: 160 mm. Urin: alb. över U. Sediment: talrikt med röda och vita blodkroppar + korniga cylindrar.	Förlöstes inkomstdagen. Blodtr. dagen därpå 130 mm. Alb. mängden 0,3 % 3 dagar efter partus.
18	1680	36	II	Nej	Ödem, ögonsympt. kräkningar spänning och tryck i buken. Blodtr. 195 mm. Uttalade inkomp. sympt. (mitralisstenas). Urin: 0,2 % alb. Sediment: röda blodkroppar.	Partus dagen efter inkomsten. Hennes eklampsismsympt. och hjärtsympt. förbättrades sedan något. Bltr.: 150 mm. 2 dagar efter partus. Urin: 0 alb. 10 dagar efter partus.
19	1783	41	III	Nej	Ödem, minskad urinmängd. Bltr.: 190 mm. Urin: 0,2 % alb. Sediment: vita blodkr. + korniga cylindrar.	Vårdades här 5 dagar innan förlösningen sattes i gång. Blodtrycket steg för varje dag upp till 210 mm. 6 dagar efter partus hade det sjunkit till 130 mm. Alb. mängden innan dagen för partus 1,1 %, 4 dagar därefter var alb.-halten 0,1 %.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Forceps vid vidgade mjukdelar.	Utskrevs 11 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 115 mm. Urin 0,02 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49 cm. » vikt: 2930 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Forceps vid vidgade mjukdelar.	Utskrevs 10 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48 cm. » vikt: 3350 gr.	
Luminal mo + chloral. Veneseccio Part. art. präm. (Hinnstick.)	Dog 2 dygn efter partus under bilden av en urämi.	Fostret dött. Föd. längd: 36 cm. » vikt: 1120 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Mo + Spontan partus	Utskrevs 7 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3520 gr.	
Mo + Veneseccio. (Hinnstick) Forceps.	Utskrevs 125 dagar efter partus. A. T. dåligt. Utalade sympt. på inkompenaserat vitium (mitralisstenas).	Barnet dog dagen efter partus i intra craniell blödning. Föd. längd: 47,5 cm. » vikt: 2450 gr.	Vårdtiden förlängd genom uppträdande av upprepede tromboflebiter samt lungemboli. Överflyttad till lasarett i hemorten.
Mo + Part. art. präm. (Hinnstick)	Utskrevs 14 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 125 mm. Urin: spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 45 cm. » vikt: 1910 gr.	

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Tillstånd senare
20	1819	30	IV	Ja	Ödem, huvudvärk, avtagande urinnmängd. Bltr.: 180 mm. Urin: 1,1 % alb. Sediment: vita och röda blodkr. + korniga cylindrar.	6 dagar efter inkomsten sattes förlösningen i gång, då blodtr. hade stigit till 200 mm. och alb.-mängden till U. Dagen efter partus var blodtr.: 120 mm. Alb.-mängden: 0,08 % 6 dagar efter partus.
21	2071	42	IV	Nej	Ödem, huvudvärk, ögonsympt. Bltr.: 190 mm. Urin: 0,4 % alb. Sediment: Opatol. Rest N: 35 mgr. %.	Vårdades först 13 dagar under vilken tid blodtr. höll sig omkring 200 mm. Dagen innan partus steg det till 210 mm. varvid förlösningen sattes i gång. 3 dagar därefter var blodtr. nere i 145 mm. Alb.-mängden höll sig mellan 0,2—0,6 % sjönk efter partus snabbt så att på 5:te dygnet 0,03 % alb. förefanns.
22	2197	36	III	Nej	Ödem, huvudvärk. Bltr.: 175 mm. Urin: Alb. över U. Sediment: talrikt med hyalina och korniga cylindrar. Rest. N: 30 mgr. %.	Vårdades här i 39 dagar innan förlösningen sattes i gång. Både blodtr. och alb. sjönk de första veckorna. Sedan började blodtr. åter stiga. Alb. höll sig omkring 0,3 % 4 dagar efter partus hade blodtr. sjunkit till 115 mm. Alb.-mängden var samma dag 0,05 %.
23	2300	22	I	Nej	Ödem, huvudvärk, avtagande irinnmängd. Bltr.: 160 mm. Urin: 0,3 % alb. Sediment: gott om röda och vita blodkroppar.	Dagen efter inkomsten sjönk blodtrycket kraftigt men steg sedan till 170 mm. Alb.-mängden höll sig omkring 0,3 %. Förlösningen sattes i gång 2 dygn efter inkomsten. 3 dagar därefter var blodtrycket 110 mm. och urinen visade blott spår alb.
24	2671	41	VII	Nej	Huvudvärk, kräkningar, spänning i buken. Minskad urinnmängd. Bltr.: 160 mm. Urin: 0,08 % alb. Sediment: vita blodkr. + hyalina och korniga cylindrar. Rest N: 53 mgr. %.	Vårdades först 8 dagar innan förlösningen sattes i gång. Blodtr. steg för varje dag så att det var 200 å dagen för partus. Alb.-mängden höll sig omkring 0,03 %. 5 dagar efter partus var blodtrycket: 150 mm. Urinen visade då spår alb.
25	2756	26	I	Ja	Ödem, huvudvärk, ögonsympt. spänning i buken. Bltr.: 165 mm. Urin: 0,4 % alb. Sediment: sparsamt med vita blodkroppar.	Låg inne 19 dagar innan förlösningen började. Bltr.: höll sig omkring 130 mm. Urinen visade 0,1—0,2 % alb. å dagen för partus steg blodtr.: till 170 mm. men var dagen därpå nere i normala värde. Alb.-mängden 2 dagar efter partus: 0,07 %.

Behandling	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Hinnstick Spontan partus	Utskrevs 7 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: 0,1 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48,5 cm. » vikt: 2330 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Venesectio. Part. art. præm. (Hinnstick).	Utskrevs 9 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 43 cm. » vikt: 1350 gr.	Ögonbottnar visade uttalade bilder av retinit alb. Synskärpa: V. öga: fingeräkning å 1/2 meter. H. öga: fingeräkning å 1 1/2 meter.
Mo + Part. art. præm. (Hinnstick).	Utskrevs 12 dagar efter partus A. T. gott. Bltr.: 120 mm. Urin: 0,05 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 45,5 cm. » vikt 1760 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.
Hinnsprängning. Spontan partus.	Utskrevs 8 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: Spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49 cm. » vikt: 3270 gr.	
Hinnsprängning. Spontan partus.	Utskrevs 9 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 130 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 47,5 cm. » vikt: 2850 gr.	Ögonbottn. utan påvisbara förändringar. Synskärpa vid inkomsten fingeräkning å 3 m. å båda ögonen. Synskärpa vid utskrivningen: 0,8 å båga ögonen.
Mo + Spontan partus	Utskrevs 7 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 130 mm. Urin: 0,02 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3300 gr.	Ögonbottn. utan anmärkn.

Sammanställning av 2 fall av

N:r	Journal nr	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Anfall före förlösn.	Behandling
1	715	25	I	Nej	Ödem, kräkningar. Bltr.: 190 mm. Urin: Alb. över U. Sediment: massor av röda och vita blodkr. + korniga cylindrar.	6	Mo +, chloral Vaginalt kejsarsnitt.
2	1013	24	I	Ja	Ödem, kräkningar. Bltr.: 145 mm. Urin: alb. till U. Sediment: Korniga och och hyalina cylindrar + vita blodkroppar.	5	Mo +, chloral. Sectio cæsaræ abd.

Sammanställning av 9 fall av

N:r	Journal nr	Ålder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Anfall under förlösn.	Behandling
1	960	22	I	Ja	Bltr.: 155 mm. Urin: 0,4 % alb. Sediment: gott om röda och vita blodkroppar.	1	Forceps.
2	1092	20	I	Nej	Ödem, huvudvärk, ögonsympt. spänning och tryck i buken. Bltr: 140 mm. Urin: 0,1 % alb. Sediment: Massor av röda blodkr. + cylindrar.	5	Mo +, chloral. Hinnsprängning. Forceps.
3	1286	37	II	Ja	Ödem. Bltr.: 190 mm. Urin: 0,05 % alb. Sediment: vita och röda blodkroppar + korniga cylindrar.	1	Luminal, mo +, chloral. Perforation + Extraktion.
4	1359	18	I	Ja	Ödem. Bltr.: 150 mm. Urin: 1,0 % Sediment: epitelceller och vita blodkroppar.	1	Mo +, chloral Forceps.
5	1907	37	I	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, spänning i buken. Blt.: 170 mm. Urin: alb till U. Sediment: massor av röda blodkr. + korniga och hyalina cylindrar.	10	Mo +. cloral. Venesectio. Part. art. præm. (hinnsprängning) I. utdragning på fot. II. nedtagning av fot + utdragning.

Eklampsia gravid. år 1928.

Anfall efter förlösn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
6	Utskrevs 12 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 125 mm. Urin: spår alb.	Dog under förlösnigen. Föd. längd: 44 cm. » vikt: 1800 gr.	Utdragning på fot gjordes, varvid det efter följande huvudet perforerades.
0	Utskrevs 13 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52,5 cm. » vikt: 3480 gr.	

Eklampsia partus år 1928.

Anfall efter förlösn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
0	Utskrevs 9 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3740 gr.	
0	Utskrevs 9 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 100 mm. Urin: 0 alb.	Dog 3 tim. efter partus: döds- orsak intrakraniell blödning. Föd. längd: 48,5 cm, » vikt: 2520 gr.	
0	Utskrevs 21 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 140 mm. Urin: 0 alb.	Dog under förlösnigen. Föd. längd: 52 cm. » vikt: 4100 gr.	
0	Utskrevs 38 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 100 mm. Urin: 0,05 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3340 gr	Ögonbottnar utan anm. Vårdtiden förlängd genom tillstötande trombophle- biter.
1	Dog 2 tim. efter partus strax efter det hon fått sitt 11:te anfall.	Döda under förlösnigen. I. Föd. längd: 45 cm. » vikt: 1700 gr. II. » längd: 46 cm. » vikt: 1920 gr.	

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Alder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Anfall under förlossn.	Behandling
6	1919	27	I	Nej	Ödem, ögonsympt. Bltr.: 190 mm. Urin: 1,4 % alb. Sediment: talrikt med vita blodkroppar + korniga cylindrar.	1	Mo +, chloral. Hinnsprängning. Forceps.
7	2148	23	I	Nej	Ödem, huvudvärk, kräkningar, ögonsymptom. Bltr.: 160 mm. Urin: 0,5 % alb. Sediment: Talrikt med röda blodkr. + korniga cylindrar.	1	Mo +, chloral. Partus art. præm. (hinnsprängning).
8	2632	24	I	Ja	Ödem, avtagande urinmängd. Bltr.: 160 mm. Urin: 0,2 % alb. Sediment: vita blodkroppar + epitelceller.	1	Mo +, chloral. Spontan partus.
9	2657	22	I	Ja	Ödem, medvetlös vid inkomsten. Bltr.: 160 mm. Urin: spår alb. Sediment: 0 patol.	3	Mo +, chloral. Forceps.

Sammanställning av 3 fall av

N:r	Journal n:r	Alder	-para	Fullg.	Tillstånd vid inkomsten	Anfall under förlossn.	Behandling
1	656	22	II	Ja	Uttalade sympt. på förtidig placentalavlösning. Inga eklampsism-sympt. Bltr.: 120 mm. Urin: spår alb.	—	Mo +, chloral. Vaginalt kejsarsnitt. Perforation + utdragning (på grund av ablativ placentar).
2	1511	25	II	Ja	Ödem. Bltr.: 165 mm. Urin: 0,9 % alb. Sediment: måttlig mängd vita blodkr. Rest N: 25 mgr. %.	—	Venesectio. Mo, +, chloral. Spontan partus.
3	2247	26	I	Ja	Ödem, huvudvärk, kräkningar. Bltr.: 130 mm. Urin: 0,1 % alb. Sediment: 0 patol.	—	Mo +, chloral. Spontan partus

Antal efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
0	Utskrevs 13 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 130 mm. Urin: 0,1 % alb.	Dog under förlossningen. Föd. längd: 47 cm. » vikt: 2400 gr.	Ögonbottnar utan anm.
1	Utskrevs 14 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 46,5 cm. » vikt: 2070 gr.	Ögonbottnar utan anm.
0	Utskrevs 7 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 100 mm. Urin: spår alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3780 gr.	
2	Utskrevs 10 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 130 mm. Urin: 0 alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50,5 cm. » vikt: 3080 gr.	Tillståndet komplicerat genom pares efter genomgången Poliomyelitis.

Eklampsia puerper. år 1928.

Antal efter förlossn.	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
1	Dog 21 dagar efter partus i sympt. på hjärtsvaghet.	Fostret dött, Föd. längd: 49 cm. » vikt: 2700	Avläsningen omfattade, mer än hälften av placentarytan. Tillståndet komplicerat genom uppträdandet av stora trombophlebit, som sträckte sig ända upp i v. cav. inf.
2	Utskrevs 10 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 110 mm. Urin: 0,06 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3900 gr.	
3	Utskrevs 11 dagar efter partus. A. T. gott. Bltr.: 105 mm. Urin: 0,05 % alb.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3790 gr.	

Sammanställning av 12 fall av missförhållande

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Föregående förlossningar	Förlossningens duration	Bäckenförträngningens art och grad
1	83	44	VI	Ja	I, III, V, normala. II. forceps. IV. perforation.	22 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 26 cm. D. Cr.: 29 » C. extr.: 19 » C. diag.: 10,75 »
2	169	31	III	Nej	I. normal, långvarig förlossning. II. partus art. præm. (hinnstick).	Värkar ej börjat.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 18 » C. diag.: 11,5 »
3	254	22	I	Ja		70 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 28 » C. ext.: 20 » C. diag.: 10,5 »
4	725	25	I	Ja		112 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 23,5 cm. D. Cr.: 25 » C. ext.: 17 » C. diag.: 12 »
5	750	26	I	Ja		62 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 28 » C. ext.: 18 » Promontorium nås ej.
6	1752	34	II	Ja	I. perforation.	11 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 23,5 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 18 » Promontorium nås ej.
7	1881	33	I	Ja		73 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 24 cm. D. Cr.: 26 » C. ext.: 19 » C. diag. 12 »
8	1980	32	II	Ja	I. Forceps.	59 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 22 cm. D. Cr.: 26 » C. ext.: 18 » Promontorium nås ej.

mellan fosterhuvudet och bäckenet år 1928.

Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Hinnsprängn. därefter forceps.	Utskrevs frisk 8 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd.: 51,5 cm. » vikt: 3050 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt + Sterilitetsoperation.	Utskrevs frisk 12 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 46,5 cm. » vikt: 2390 gr.	
Forcepsförsök. Perforation + Extraktion.	Utskrevs frisk 12 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	†.	
Forceps.	Utskrevs frisk 13 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50,5 cm. » vikt: 3750 gr.	
Forcepsförsök. Perforation. + Extraktion.	Utskrevs frisk 13 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	†.	
Forceps.	Utskrevs frisk 8 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3700 gr.	
Cervixklipp. Tångförsök. Perforation + Extraktion.	Utskrevs frisk 15 dagar efter partus. Ulcus perinit f. ö. intet anmärkningsv. under puerperiet.	†.	
Abdominellt kejsarsnitt	Utskrevs frisk 16 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 49 cm. » vikt: 3200 gr.	

Forts.

Forts.

N:r	Journal n:r	Ålder	-para	Fullg.	Föregående förlossningar	Förlossningens duration	Bäckenförträngningens art och grad
9	2057	25	I	Ja		72 t.	Platt förträngt bäcken. D. Sp.: 22 cm. D. Cr.: 28 » C. ext.: 17 » Promontorium nås ej.
10	2095	29	III	Ja	I. normal. II. vändning på fot + extraktion på grund av prolapsus funiculi.	19 t.	Allmänt förträngt bäcken D. Sp.: 26 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 19 » C. diag.: 11,5 »
11	2139	43	I	Ja		3 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 23 cm. D. Cr.: 27 » C. ext.: 18 » C. diag.: 11,5 »
12	2672	28	I	Ja		5 t.	Allmänt förträngt bäcken. D. Sp.: 25 cm. D. Cr.: 26 » C. ext.: 18 » C. diag.: 13 »

Förlossningens förlopp	Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Forceps.	Utskrevs frisk 17 dagar efter partus. Temp.-stegring till 39,4° under närmaste veckan efter partus. Därefter afebril.	Utskrevs med modern. Pores n. facialis dx. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3350 gr.	
Hinnsprängning därefter spontan partus.	Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 48,5 cm. » vikt: 2750 gr.	
Abdominellt kejsarsnitt.	Utskrevs frisk 23 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 51 cm. » vikt: 3620 gr.	Komplicerat med Nephropathia gravidar. + Myoma uteri.
Forceps	Utskrevs frisk 10 dagar efter partus. Lochiometra, Puerperium för övrigt utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 52,5 cm. » vikt: 3600 gr.	

Sammanställning av 7 fall av

N:r	Journal-n:r	Ålder	-para	Fullg.	Förlossnings-arbete	Behandling
1	25	21		Ja	Ja	Abdominellt kejsarsnitt.
2	480	43	IV	Nej	Ja	Vändning på fot.
3	741	41	VI	Nej	Ja	Hinnsprängning. + Nedtagning av fot.
4	1552	45	X	Nej	Nej	Hinnsprängning. Vändning på fot + Extraktion.
5	2059	26	I	Nej	Ja	Decapitation + Perforation å kvarvarande huvud.
6	2173	30	III	Ja	Ja	Hinnsprängning, vändning på fot.
7	2697	33	I	Nej	Ja	Hinnsprängning, vändning på fot + Extraktion.

Placenta prævia år 1928.

Utgång för modern	Utgång för fostret	Anm.
Utskrevs frisk 19 dgr. efter partus. Puerperium utan anm.	Utskrevs friskt. Föd. längd: 50 cm. » vikt: 3560 »	Natten före partus började en silande, ihållande blödning. Cervix bibehållen: mm. sluten. <i>Placenta prævia partialis.</i>
Utskrevs frisk 9 dagar efter partus. Pyelit under puerperiet f. ö. intet anmärkningsvärt.	Dog under förlossningen.	Under grossessen upprepade mindre blödningsar, värkar inställde sig 5 dagar före partus, samtidigt sparsam, ihållande, å förlossningsdagen tilltagande blödning. Mm. öppen för 2-3 finger. <i>Placenta prævia totalis.</i>
Utskrevs frisk 7 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Dog 5 tim. efter förlossn. Diagnos: Debilitas congen. Föd. längd: 46 cm. » vikt: 1790 gr.	Dagen före partus tämligen riklig blödn. Pat. fortsatte sedan att småblöda till förlossn. Mm. öppen för 2 finger vidgades sedan till 3 finger. <i>Placenta prævia partialis.</i>
Utskrevs frisk 15 dagar efter partus. Vårdtiden förlängd genom tillstötande yttliga trombophlebiten.	Dog under förlossningen.	2 dagar före förlossningen började pat. blöda och fortsatte sedan därmed, Mm öppen för 3 finger. <i>Placenta prævia totalis</i>
Utskrevs frisk 9 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Dog under förlossningen.	Dagen före förlossn. svaga värkar vattnet gick samma dag varjämte blödning inställde sig. Vid hitkomsten var mm. öppen för 2-3 finger, föreliggande fosterdel en axel jämte en hand, vändning omöjlig, riklig blödning som småningom avstannade. 19 tim. senare ånyo blödn. mm. nu öppet för handens införande. Hade blott 700 kbm. varför förlossningen avslutades. <i>Placenta prævia part.</i>
Utskrevs frisk 13 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Dog under förlossningen.	Förlossningsdagen riklig, ihållande blödning. Mm öppen för 2 finger kunde vidgas för handens införande. <i>Placenta prævia partialis.</i>
Utskrevs frisk 9 dagar efter partus. Puerperium utan anm.	Dog 2 dagar efter förlossningen Diagnos: Debilitas congen + Bronchopneumoniæ. Föd. längd: 46,5 cm. » vikt: 2200 gr.	Under veckan före partus upprepade mindre blödningsar. Förlossningsdagen riklig, ihållande blödning. Cervix utplånad, mm. öppen för 4 finger. <i>Placenta prævia totalis.</i>

Översikt av mortaliteten vid fallen av Gravitetstoxikos å Göteborgs barnbördshus åren 1918—1928.

		E c l a m p s i s m u s .											
År		1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1918—1928
Antal fall ...		13	11	12	12	21	24	30	14	12	11	25	185
Mortalitets % för mödrar...		0	9,09	0	0	0	0	0	7,1	0	0	8	2,16
Mortalitets % för foster o. barn ...		35,7 5 + av 14	14,28 2 + av 14	25 3 + av 14	22 2 + av 9	19 4 + av 21	16,5 4 + av 24	40 12 + av 14	21,4 3 + av 30	0 14 + av 14	16,66 2 + av 12	22,2 6 + av 27	22,8 43 + av 189
E c l a m p s i a g r a v i d a r u m .													
År		1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1918—1928
Antal fall ...		10	3	9	10	5	7	3	3	6	2	2	60
Mortalitets % för mödrar...		20	0	11,1	10	40	0	33,3	0	16,6	0	0	13,3
Mortalitets % för foster o. barn ...		36,3 4 + av 11	66,7 2 + av 3	66,7 6 + av 9	60 6 + av 10	60 3 + av 5	14,3 1 + av 7	66,6 2 + av 3	33,3 1 + av 3	33,3 2 + av 6	50 1 + av 2	50 1 + av 2	47,5 29 + av 61
E c l a m p s i a p a r t u r i e n t .													
År		1918	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928	1918—1928
Antal fall ...		10	5	2	4	7	7	4	6	4	5	9	63
Mortalitets % för mödrar...		10	0	0	0	14,28	0	0	0	25	60	11,1	11,1
Mortalitets % för foster o. barn ...		27,2 3 + av 11	40 2 + av 5	0 0 + av 2	25 1 + av 4	28,57 2 + av 7	37,5 3 + av 8	0 0 + av 4	50 3 + av 6	50 2 + av 4	40 2 + av 5	50 5 + av 10	34,8 23 + av 66

Uppgift från Barnbördshusets gynekologiska avdelning för år 1928
angående intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
III. <i>Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>					
8	Abortus	—	10	—	—
10	Graviditas extrauterina.....	—	17	—	—
IV. <i>Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ...	—	10	—	4
22	Erysipelas	—	2	—	—
25	Morbilli	—	1	—	—
34	Paratyphus undulantfeber	—	1	—	—
39 ^{1/2}	Encephalitis lethargica	—	1	—	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	—	16	—	—
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis.....	—	7	—	—
	» urogenitalis.....	—	9	—	—
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>).....	—	18	—	—
V. <i>Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	—	1	—	—
VI. <i>Ämnesomsättningssjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	—	1	—	—
VIII. <i>Nervsystemets sjukdomar.</i>					
99	Hysteria	—	1	—	—
100	Neurasthenia	—	2	—	—
IX. <i>Sinnessjukdomar.</i>					
102— 110)	Insania et Idiotia	—	6	—	—
X. <i>Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	—	2	—	—
116	Phlebitis	—	14	—	—
119	Trombosis. Embolia	—	2	—	—
120	Tumoris hæmorrhoidales	—	2	—	—
XI. <i>Andningsorganens sjukdomar.</i>					
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	—	4	—	—
131	Asthma bronchiale	—	1	—	—
140	Pleuritis. Empyema pleuræ	—	1	—	—

Sjukdom	Intagna		Döda		
	m.	kv.	m.	kv.	
XII. Matsmältningsorganens sjukdomar.					
153	Polyp recti	—	2	—	—
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	—	1	—	—
	Enteroptosis	—	2	—	—
158	Entero-colitis chronica	—	2	—	—
»	Proctitis chronica	—	2	—	—
159	Appendicitis	—	13	—	—
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	—	3	—	1
161	Hernia	—	5	—	—
162	Prolapsus recti	—	2	—	—
165	Hepar cysticus	—	1	—	—
167	Cholelithiasis	—	1	—	—
170	Obstipatio	—	3	—	—
171	Peritonitis chronica	—	8	—	—
172	Fissura et contractura ani	—	6	—	—
	Abscessus pelv.	—	2	—	—
XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.					
174	Nephritis degenerativa et inflammatoria chronica. Morbus Brightii	—	1	—	—
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	—	8	—	—
177	Hæmaturia	—	1	—	—
179	Ren cysticus	—	1	—	—
180	Cystitis	—	2	—	—
183	Polyp urethræ	—	2	—	—
184	Incontinentia urinæ	—	1	—	—
	Prolapsus urethræ	—	1	—	—
XIV. Könsorganens sjukdomar.					
B. Kvinnliga könsorganen.					
	Ulcus portion uteri	—	2	—	—
190	Prolapsus vaginæ et uteri	—	41	—	—
191	Flexio et versio uteri	—	1	—	—
	Ulcus vaginæ	—	1	—	—
192	Vulvitis. Vaginitis	—	10	—	—
193	Endometritis	—	65	—	—
	Arteriosclerosis uteri	—	4	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	76	—	—
	Hæmatosalpinx, Hydrosalpinx	—	3	—	—
195	Parametritis	—	6	—	—
	Hæmatomuretra	—	2	—	—
196	Amenorrhœa. Dysmenorrhœa. Menorrhagia	—	93	—	—
	Fistula perinei	—	1	—	—
	Lymphangit mammae	—	2	—	—
199	Mastitis	—	7	—	—
	Ruptura hymen	—	1	—	—
	Bartholinitis	—	7	—	—
201	Polyp. corp. sen cervicis	—	28	—	—
	Atresia vaginæ	—	2	—	—
	Sterilitas	—	3	—	—
	Condylom. accumin.	—	6	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
XV. <i>Musklernas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum.....	—	3	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis.....	—	2	—	—
	Spondylitis	—	1	—	—
XIX. <i>Soulster.</i>					
302	Lipoma	—	1	—	—
306	Angiofibroma	—	1	—	—
307	Myoma	—	43	—	—
313	Papilloma	—	1	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	13	—	—
315	Sarcoma	—	2	—	—
316	Carcinoma (<i>samtliga fall</i>)	—	15	—	2
	» genitalium	—	15	—	2
318	Blastoma teratoides	—	1	—	—
319	Cysta follicul. ovarii.....	—	18	—	—
	» parovarial	—	1	—	—
	» tubo-ovarial.....	—	1	—	—
	» vaginae.....	—	2	—	—

Uppgift från Göteborgs barnbördshus' gynekologiska avdelning för år 1928 angående operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
9. Sjukd. i bröstkörteln.						
Mastit. supp.	6	Incisio	6	—	—	
Adenofibrom. mammæ	1	Exstirpatio	1	—	—	
15. Jejunum, ileum, colon.						
Ileus chron.	1	Laparotomi + ileotransversostomi	1	—	—	
» strangul.	1	Laparotomi + Lysis.....	—	—	1	
16. Append. vermiform.						
Appendicit. chron.	7	Appendectomia	7	—	—	
» acut.	5	»	5	—	—	
I samband m. annan sjukd.	51	»	51	—	—	
17. Bräck.						
Hernia inguin.	3	Radikal op. enl. <i>Schultén</i> ..	3	—	—	
» ventral. in cicatric.	2	Radikal op.	2	—	—	
18. Rectum och anus.						
Fissura et contract. ani ..	6	Dilatation forcée	6	—	—	
Proctites	1	Incisio + utskrapning ..	1	—	—	
Prolapsus recti	1	Kolpoperineorrhaphi + Suttur enl. <i>Tiersch</i>	1	—	—	
Polyp recti	2	Exstirpatio	2	—	—	
Tumores hæmorrhoidales ..	2	»	2	—	—	
19. Bukväggen och Periton.						
Pelveoperitonitis supp. ..	2	Laparotomia + dränage ..	2	—	—	
» chron.	2	» + lysis	2	—	—	
23. Urinröret.						
Polyp. urethræ	2	Exstirpatio	2	—	—	
Prolapsus urethræ	1	Ligatur enl. <i>Fritsch</i>	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
25. Kvinnliga könsorganen.						
Prolapsus vaginæ	14	Kolpoperineorrhaphia	14	—	—	} S:a 32 op. för prolaps.
» uteri et vag.	5	Kolporrhaphia ant + Kolpoperineorrhaphia	5	—	—	
» » » »	1	Kolporrhaphia ant + amp. cerv.	1	—	—	
» » » »	11	Kolporrhaphia ant + amp. cerv. + Kolpoperineorrhaphia	11	—	—	
» » » »	1	Kolporrhaphia ant + amp. cerv. + Interposition enl. Werth. + Kolpoperineorrhaphia	1	—	—	
Ulcus portio. uteri	2	Amput. portio. uteri	2	—	—	
Polyp. cervic. uteri	19	Exstirpatio	19	—	—	
Polyp. corp. uteri	8	Abrasio	8	—	—	
Endometrit.	61	Dilatation + Abrasio	61	—	—	
Metropathia, Menorrhagia	43	» + »	43	—	—	
Placentar polyp	1	» + »	1	—	—	
Abort	5	» + »	5	—	—	
Dysmenorrhæa	16	» + »	16	—	—	
Sterilitas	3	» + »	3	—	—	
Arteriosclerosis uteri	3	» + »	3	—	—	
Myom. polyp. submucos. uteri	6	Exstirpatio l. enucleatio pr. vaginam	6	—	—	} S:a 37 op. för myom.
Myom. corp. uteri	6	Dil. + Abrasio	6	—	—	
» » »	5	Amput. uteri supravaginal	5	—	—	
» » »	18	Amp. uteri supravag. + Salpingo-oophorect.	18	—	—	
» » »	1	Exstirpatio uteri total	1	—	—	
» + graviditas	1	Laparotomia	1	—	—	
Metritis fibrosa	1	Amp. uteri supravag. + Salpingo-oophorect.	1	—	—	
Cancer cervic. uteri	2	Provexcision	2	—	—	
» corp. »	1	Exstirpatio uteri total	1	—	—	
Sarcoma uteri	1	Amp. uteri supravag. + Salpingo-oophorect.	1	—	—	
» »	1	Exstirpatio uteri total	1	—	—	
Graviditas tubaria	6	Salpingectomy	6	—	—	} S:a 17 op. för graviditas tubaria.
» »	7	Salpingo-oophorect.	7	—	—	
» » infect.	1	Laparotomia + utrymning	1	—	—	
» » + Salpingo-oophorit.	1	Salpingo-oophorect. + Salpingect.	1	—	—	
Graviditas tubaria + Salpingitis	2	Salpingect. bilat.	2	—	—	
Salpingo-oophorit. acut.	1	Laparotomia expl.	1	—	—	
Pyosalpinx s. pyovar.	2	Salpingo-oophorect.	2	—	—	
» »	3	» » + Salpingect.	3	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Pyosalpinx s. pyovar.	1	Laparotomi + Dränage ..	1	—	—	
Salpingo-oophorit. chron. ...	6	Salpingectomy	6	—	—	
» » » ..	7	Salpingo-oophorect.	7	—	—	
» » » ..	12	» » + Salpingect.	12	—	—	
» » » ..	1	Lysis + ventrofixatio uteri	1	—	—	
» » » ..	1	» + » ..	1	—	—	
» » » ..	1	+ Salpingect.	1	—	—	
» » » ..	1	Lysis + ventrofixatio uteri	1	—	—	
» » » ..	1	+ Salpingostomia	1	—	—	
» » » ..	1	Salpingo-oophorect. + Salpingostomia	1	—	—	
» » » ..	1	Exstirpatio uteri total + Salpingo-oophorect.	1	—	—	
Oophorit. chron.	1	Amp. uteri supravag. + oophorect.	1	—	—	
Hæmatosalpinx	2	Salpingect.	2	—	—	
Hydrosalpinx	1	Salpingo-oophorect.	1	—	—	
»	1	Salpingect.	1	—	—	
Salpingit. tbc.	2	Salpingo-oophorect.	2	—	—	
» »	4	» » + Salpingect.	4	—	—	
» »	1	Salpingect.	1	—	—	
Kystoma ovarii	8	Ovariectomy	8	—	—	
» »	2	» + Resectio ovarii	2	—	—	
» »	1	» + Amp. uteri	1	—	—	
» »	3	Supravag.	3	—	—	
Cysta ovarii	1	Ovariectomy	1	—	—	
» »	4	» + Resectio ovarii	4	—	—	
» »	1	Resectio ovarii	1	—	—	
» parovarial	1	Parovariotomy	1	—	—	
» tubo-ovarial	1	Salpingo-oophorect.	1	—	—	
» dermoides	1	Ovariectomy	1	—	—	
Cancer ovarii	5	»	5	—	—	
» »	1	Exstirpatio uteri total + Salpingo-oophorect.	1	—	—	
» »	1	Laparotomiaexpl.	—	—	1	
Psykopathia	1	Laparotomia + underbindn. av tubor. Abort. provoc.	1	—	—	
Vitium organ cordis	1	D:o d:o	1	—	—	
Retroflexio uteri	1	Ventrofixatio	1	—	—	
Hæmatometra	2	Incisio + debridering	2	—	—	
Atresia vaginæ	2	Debridering	2	—	—	
Angiofibrom. portion.	1	Enukleation + Abrasio ..	1	—	—	
Fibromyom lab. maj	1	Exstirpatio	1	—	—	
Abscess. pelv.	4	Kolpotomia post	4	—	—	
Cysta vaginæ	1	Exstirpatio	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
<i>Smärre operationer.</i>						
Bartholinit. acut	2	Incision	2	—	—	
» chron.	4	Exstirpation	4	—	—	
Condylom. accumin.	5	Abrasio	5	—	—	
Fistula perinei	1	Uppklyvning + Utskrapn.	1	—	—	
Ruptura hymen	1	Sutur	1	—	—	
Phlegmone	6	Incision	6	—	—	
Empyem. pleuræ	1	Resectio costæ	1	—	—	
Lymphadenit. supp.	1	Incision	1	—	—	
Periostit. alveolar.	2	»	2	—	—	
Lipoma	1	Exstirpatio	1	—	—	
Unguis incarn.	1	Op. enl. König	1	—	—	

Holtermanska sjukhuset.
År 1928 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

	S j u k d o m	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
	<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>				
31	Varicellæ.....	1	—	—	—
42	Tuberculosis (samtl. fall).....	6	9	—	—
	» ossium et articularum	1	—	—	—
	» urogenitalis	2	—	—	—
	» cutis.....	1	4	—	—
	Lupus vulgaris	2	5	—	—
44	Syphilis hereditaria	—	1	—	—
	» acquisita	76	19	—	—
	därav primaria	23	—	—	—
45	Ulcus molle	37	—	—	—
	Bubon.....	34	—	—	—
46	Gonorrhœa.....	262	82	—	—
	Urethritis gonorrhœica acuta	258	76	—	—
	» » chronica	4	5	—	—
	Periurethritis »	11	—	—	—
	Cystitis »	2	—	—	—
	Epididymitis »	93	—	—	—
	Prostatitis »	73	—	—	—
	Strictura urethræ gonorrhœica.....	2	—	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholin. gonorrhœica.....	—	15	—	—
	Endomet., Salping., Peritonit. »	—	58	—	—
	Conjunctivitis gonorrhœica	—	1	—	—
	Lymphadenitis »	2	—	—	—
	Rheumatismus »	13	2	—	—
	<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>				
58	Anæmia	1	—	—	—
	<i>VI. Ämnesomsättningssjukdomar.</i>				
68	Diabetes mellitus	1	—	—	—
	<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>				
94	Neuritis, neuralgia nervi ischiadicus.....	1	—	—	—
	<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>				
113	Endocarditis chronica. Vitium organicum cordis	1	1	—	—
	<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>				
140	Pleuritis	—	1	—	—
	<i>XII. Matsmältningsorganens sjukdomar,</i>				
168	Icterus	—	1	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	1	—	—	—
174	» » » » chronica. Morbus Brightii	1	—	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
A. Manliga könsorganen.					
188	Phimos. Paraphimos.	2	—	—	—
189	Ulcus gangrænos.	2	—	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
214	Rachitis	1	—	—	—
<i>XVI. Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	2	1	—	—
218	Urticaria	5	1	—	—
220	Pemphigus	—	1	—	1
	Dermatitis herpetiform.	2	1	—	—
221	Zoster	1	—	—	—
222	Eczema	48	44	—	—
	Dermatitis acuta	16	15	—	—
	» » ex usu neosalvarsan	1	2	—	—
223	Psoriasis	19	8	—	—
	Lichen ruber planus.	1	1	—	—
227	Ulcus varicosum cruris.	1	12	—	—
228	Impetigo	15	7	—	—
229	Acne	2	1	—	—
230	Sycosis	1	—	—	—
231	Furunculosis	5	1	—	—
234	Trichophytia	13	5	—	—
	Pityriasis rosea	1	2	—	—
236	Scabies	94	38	—	—
	Prurigo (Hebra).....	—	3	—	—
	Lichen simplex chron.	3	3	—	—
	Pruritus	3	1	—	—
	Impetigo herpetiform.	—	1	—	—
	Condyloma acuminat.	4	7	—	—
<i>XIX. Svulster.</i>					
301	Fibroma	—	1	—	—
316	Carcinoma	—	1	—	—
	» genitalium	—	1	—	—

Årsrapport från Holtermanska sjukhusets Röntgen- och
ljusavdelning.

Uppgift på poliklin. behandlade sjukdomsfall år 1928.

Diagnos	m.	kv.	S:a
<i>Tuberculos.</i>			
Lupus vulgaris	18	45	63
Tbc. cutis	5	5	10
» pulmon. et laryngis.....	10	8	18
» ossium et articularum.....	3	3	6
» lymphoglandularum	9	21	30
<i>Hudsjukdomar.</i>			
Erythema multiforme	—	4	4
» nodosum	1	2	3
Eczema	61	76	137
Psoriasis	14	10	24
Lupus erythematosus	5	16	21
Ulcus varicosum cruris.....	1	6	7
Acne vulgaris.....	9	6	15
» rosacea	1	18	19
Trichophytia	6	2	8
Lichen ruber planus.....	2	2	4
» simplex chron.....	9	16	25
Fox-Fordyce's sjukdom	—	1	1
Furunculosis	7	3	10
Sycosis	5	—	5
Alopecia areata	7	6	13
Perniones	—	3	3
Sclerodemia	1	1	2
Verruca, clavus	1	2	3
Condylomata acuminata	1	1	2
<i>Diverse sjukdomar.</i>			
Cancer cutis	—	1	1
Angioma cutis	—	1	1
Rheumatismus musculorum et articularum	8	12	20
Bronchit	2	6	8
Neuralgia	3	4	7

Av lupus vulgaris-fallen hava 55 vårdats på statens bekostnad, därav 8 nytillkomna under året. 5 hava som läkta avslutat behandlingen. 2 fall hava mot råd slutat behandlingen.

Sammanlagda antalet Finsenbehandlingar, lokala och allmänna, utgör 9,028 seancer. Av dessa hava 5,441 seancer betalats av staten, 1,437 hava betalats av patienterna själva — 1,126 hava givits till sjukhuspatienter och 1,024 till patienter med medellöshetsintyg.

Kvartsljusbehandling har givits i ett antal av 5,057 seancer. Därav till sjukhuspatienter 667, till betalande 4,067 och till patienter med medellöshetsintyg 323.

Röntgenbehandling har givits i sammanlagt 141 enkeldoser. Diathermibehandlingar hava givits i ett antal av 578 seancer.

Årsberättelse från Hemmet för lungotssjuka för år 1928.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta vårdade	Lägst någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året											
Samtliga under året intagna				Härv för- sta gången vårdade								utskrivna (utom avlidna)			avlidna								
Utskrivna (frånsett avlidna)		Avlidna		längsta		kortaste						medel-		längsta		kortaste		medel-					
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				
34	69	14	31	24	39	12	12	13599	87	47	25	361	337	4	4	82	83	271	215	11	10	113	80

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	M.	Kv.	Summa
10—15 år	—	1	1
15—20 »	5	5	10
20—25 »	10	7	17
25—30 »	3	8	11
30—35 »	2	6	8
35—40 »	3	7	10
40—45 »	5	2	7
45—50 »	—	2	2
50—60 »	5	5	10
60—70 »	1	1	2
Summa	34	44	78

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			II. Tuberkulos med annan lokalisation.			Sjukdom	III Utan tydliga symptom av tuberkulos		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) Antal patienter..	34	42	76	—	2	2	a) Antal patienter..	2	7	9
b) Sjukdomsfall.							b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum	34	42	76	—	—	—	Tuberculosis suspecta ..	—	1	1
» laryngis	7	3	10	—	—	—	Anæmia perniciosa	—	1	1
» lymphoglandularum	—	—	—	—	2	2	Bronchitis	—	2	2
» urogenitalis	—	1	1	—	—	—	Cancer pulmonum	1	—	1
» intestini	7	4	11	—	—	—	Cystopyelitis	—	1	1
» peritonei	—	1	1	—	—	—	Hæmoptysis	1	—	1
» lienis	1	—	1	—	—	—	Influenta	1	—	1
Acne rosacea	1	—	1	—	—	—	Observation	—	3	3
Amyloidosis	3	3	6	—	—	—	Pleuritis exsudativa ...	1	—	1
» hepatis	—	1	1	—	—	—				
» lienis	2	1	3	—	—	—				
Anchylosis genus	—	1	1	—	—	—				
Angina lacunaris	—	1	1	—	—	—				
Bronchiektasiæ	—	1	1	—	—	—				
Bronchopneumoniæ	1	—	1	—	—	—				
Ethylismus	1	—	1	—	—	—				
Fistula ad anum	1	—	1	—	—	—				
Graviditas	—	1	1	—	—	—				
Hepatitis subchronica ..	1	—	1	—	—	—				
Hæmoptysis	4	1	5	—	—	—				
Ileus	—	1	1	—	—	—				
Imbecillitas	1	—	1	—	—	—				
Lues III	—	1	1	—	—	—				
Macula corneæ	1	—	1	—	—	—				
Nephrosis acuta	2	2	4	—	—	—				
» chronica	4	2	6	—	—	—				
Neurosis	—	1	1	—	—	—				
Pleuritis	2	2	4	—	—	—				
Pneumothorax	1	2	3	—	—	—				
Prolapsus uteri	—	1	1	—	—	—				
Psychosis	—	1	1	—	—	—				
Surditas	2	—	2	—	—	—				

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	M.	Kv.
Tuberculosis pulmonum.....	12	11
Anæmia perniciosa	—	1
Summa	12	12

Behandlings resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (incl. avlidna)			Behandlings resultat								
				Förbättrade			Oförändrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) <i>Lungtuberkulos</i> , st. I	2	5	7	2	5	7	—	—	—	—	—	—
st. II	2	2	4	2	2	4	—	—	—	—	—	—
st. III.....	30	35	65	10	14	24	8	10	18	12	11	23
Summa	34	42	76	14	21	35	8	10	18	12	11	23
b) <i>Annan tuberkulos</i>	—	2	2	—	2	2	—	—	—	—	—	—

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal
Tuberculosis pulmonum.....	131	Fähräusprov	383
Abscessus tbc.....	1	Incision	3

S

Årsberättelse från Sommarsanatoriet å Sandarne för år 1928.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta Lägsta antal någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året												
Santliga under året intagna				Avlidna							utskrivna (utom avlidna)						avlidna						
Härav för- sta gången vårdade		Utskrivna (frånsett avlidna)		Utskrivna (frånsett avlidna)		Avlidna					längsta		kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-		
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.				m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
87	96	—	—	87	96	—	—	8,225	90	103	27	91	92	2	2	37	52	—	—	—	—	—	—

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	M.	Kv.	Summa
15—20 år	4	5	9
20—25 »	18	11	29
25—30 »	7	4	11
30—35 »	7	14	21
35—40 »	8	20	28
40—45 »	11	11	22
45—50 »	12	8	20
50—60 »	13	18	31
60—70 »	5	5	10
över 70 »	2	—	2
Summa	87	96	183

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.		
	m.	kv.	s:a
a) Antal patienter	87	96	183
b) Sjukdomsfall.			
Tbc. pulmonum.....	87	96	183

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskrivna				Behandlingens resultat		
	m.	kv.	s:a		m. kg.	kv. kg.	s:a kg.
Viktökning	68	76	144	Medelökning	2,2	2,3	2,25
Viktminskning	8	12	20	Maximiökning	6,5	7	7
Övriga	11	8	19	Maximiminskning	5,5	6	6
Summa	87	96	183				

Den 25 juni 1903 började sanatoriet sin verksamhet på initiativ av Doktorerna Gezelius och Allard och kunde således i år fira sin 25-åriga tillvaro.

Ända till och med år 1915 har medel till sanatoriets drift åstadkommits genom frivilliga gåvor och först med år 1916 erhöill sanatoriet anslag av Göteborgs stad för sin verksamhet.

Patienterna vistas här endast på dagarna och utväljandet av dem, som här åtnjuta vård, verkställes av tuberkulosbyrån.

Maten liksom vården ges gratis jämte spårvägspoletter för dit- och hemresa.

Från år 1903 t. o. m. 1928 har här vårdats 2,953 patienter, därav 1,278 män och 1,675 kvinnor. Underhållsdagarnas antal har utgjort 169,902. Medeltal vårdade per dag har under senaste 10 åren varit 90 st. och kostnaden för underhållsdag omkring 2 kronor.

Sanatoriet har i regel hållits öppet juni—september, somliga år längre eller kortare, beroende på väderleken.

Vården vid sanatoriet har varit mycket välgörande för patienterna och de allra flesta ha ökat i vikt med i medeltal 2 à 3 kg. (Maximiökning 7 kg.).

Årsberättelse från Sjukvårdsanstalten å Källtorp för år 1928.

Omsättning, underhållsdagar m. m.

Antal patienter								Underhållsdagar för samtl. vårdade	Medeltal vårdade pr dag	Högsta vårdade	Lägst antalet någon dag under året vårdade	Vårdtid (dagar) för de under året											
Samtliga under året Intagna				Härav för- sista gången vårdade								utskrivna (utom avlidna)						avlidna					
												längsta		kortaste		medel-		längsta		kortaste		medel-	
m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.					m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
148	151	68	77	128	122	18	17	65613	179,2	187	168	1,229	905	7	3	264,3	210,3	636	628	17	9	183,3	175.5

Ålder vid intagandet för samtliga under året utskrivna patienter med tuberkulos.

	M.	Kv.	Summa
1— 5 år	6	2	8
5—10 »	7	6	13
10—15 »	7	8	15
15—20 »	25	15	40
20—25 »	39	40	79
25—30 »	15	22	37
30—35 »	17	13	30
35—40 »	12	11	23
40—45 »	9	10	19
45—50 »	3	3	6
50—60 »	3	—	3
Summa	143	130	273

Under året utskrivna patienters sjukdomar under sjukhusvistelsen.

Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.			Sjukdom	I. Lungtuberkulos med eller utan komplik.		
	m.	kv.	s:a		m.	kv.	s:a
a) Antal patienter ...	143	130	273	Vegetationes adenoides	1	1	2
b) Sjukdomsfall.				Asthma bronchiale	1	—	1
Tbc. pulmonum	143	130	273	Hæmorrhagia pulmonum ..	18	15	33
» laryngis	8	1	9	Pneumonia acuta	—	1	1
» cerebri. Mening. tbc.	—	2	2	Pleuritis sicca	5	3	8
» ossium et articularum	2	—	2	» exsudativa	13	9	22
» lymphoglandularum ..	2	3	5	Empyema pleuræ	1	—	1
» urogenitalis	1	—	1	Angina tonsillaris	4	2	6
» intestini	6	6	12	Appendicitis acuta	—	1	1
» peritonei	1	—	1	Hernia inguinalis	1	—	1
» pharyngis	1	—	1	Fissura ani. Fistula ani.			
» miliaris	—	2	2	Abscess. ad anum	3	1	4
Abscessus	—	2	2	Cholelithiasis	—	1	1
Morbilli	1	—	1	Nephritis degenerativa et			
Pertussis	1	—	1	inflammatoria chronica..	9	5	14
Influenza epidemica	11	19	30	Cystitis	—	1	1
Varicellæ	1	—	1	Salpingo-oophoritis	—	1	1
Syphilis acquisita	2	—	2	Menorrhagia	—	1	1
Oxyuris vermicularis	—	1	1	Arthritis deformans	1	—	1
Diabetes mellitus	1	—	1	Polyarthritis rheum. ac. ..	1	—	1
Neuritis ischiadica	3	—	3	Urticaria	—	1	1
Hysteria	—	1	1	Eczema	—	1	1
Neurastenia	3	3	6	Furunculosis	4	1	5
Morbus Raynaudi	—	1	1	Carbunculus	2	—	2
Insania	1	—	1	Tricophytia	4	1	5
Vitium organicum cordis ..	2	1	3	Decubitus	1	—	1
Sinusitis frontalis	1	—	1	Otitis media purulenta ...	5	3	8
				Blepharitis	—	3	3
				Conjunctivit. phlyctænulosa	1	1	2
S j u k d o m				III. Utan tydliga symtom av tuberkulos			
				m.	kv.	s:a	
a) Antal patienter				1	3	4	
b) Sjukdomsfall.							
Tuberculosis suspecta				1	3	4	

man och 1 675 kvinnor. Underhållsdagarna antal har utgjort 169 902. Medeltal värdade per dag har under senaste 10 åren varit 90 st. och kostnaden för underhållsdag omkring 2 kronor.

Sanatoriet har i regel hållits öppet juni—september, somliga år längre eller kortare, beroende på väderlöken.

Vården vid sanatoriet har varit mycket välgörande för patienterna och de allra flesta ha ökat i vikt med i medeltal 2 & 3 kg. (Maximifökning 7 kg.).

Dödsorsaker hos under året avlidna.

Sjukdom	m.	kv.
Tuberculosis pulmonum.....	18	17
Summa	18	17

Behandlingens resultat för under året utskrivna tuberkulospatienter.

	Antal utskr. (inkl. avlidna)			Behandlingens resultat											
				Förbättrade			Oförändrade			Försämrade			Avlidna		
	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a	m.	kv.	s:a
a) Lungtuberkulos, st. I ...	45	53	98	45	53	98	—	—	—	—	—	—	—	—	—
st. II ...	43	36	79	42	36	78	1	—	1	—	—	—	—	—	—
st. III...	55	41	96	24	15	39	10	8	18	3	1	4	18	17	35
Summa	143	130	273	111	104	215	11	8	19	3	1	4	18	17	35

Utförda operationer.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Antal	Anmärkingar
Tbc. pulm.	13	Pn. thorax artefic.....	13	Nyanläggning.
» »	23	» » »	348	Påfyllning.
» »	5	Försök att anlägga pn. tho-		
» » + pleurit exs.	7	rax artefic.	6	
Abscessus tbc.	2	Thoracocentes	11	
Periostit. alveol. supp.	1	Punktion. Jodoformparaffin	3	
Abscessus	2	Incision	1	
Hydroadenitis	1	»	2	
Vulnus.....	1	»	1	
Atheroma	1	Sutur	1	
		Exstirpatio	1	

Oscar och Maria Ekmans sjukhus.

År 1928 intagna sjukdomsfall ävensom döda.

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>I. Bildningsfel. Sjukdomar hos nyfödda.</i>					
1	Monstrum. Ectopia testis	3	—	—	—
5	Hernia.....	2	—	—	—
	Luxatio coxæ cong.	—	1	—	—
	Phimosis.....	1	—	—	—
<i>III. Havandeskaps- och förlossningssjukdomar.</i>					
8	Abortus	—	3	—	—
10	Graviditas extrauterina	—	1	—	—
<i>IV. Infektionssjukdomar och andra parasitära sjukdomar.</i>					
21	Septichæmia. Pyoseptichæmia. Abscessus. Phlegmone ...	13	9	—	—
22	Erysipelas	2	—	—	—
29	Influenza epidemica	4	3	—	—
34	Paratyphus	—	1	—	—
39 ¹ / ₂	Encephalitis lethargica	1	2	—	—
40	Meningitis cerebrospinalis epidemica	1	—	—	—
42	Tuberculosis (<i>samtliga fall</i>)	11	11	—	—
	» pulmonum. Tuberculosis laryngis.....	2	4	—	—
	» ossium et articularum	3	—	—	—
	» lymphoglandularum	2	5	—	—
	» renum	2	—	—	—
	» urogenitalis.....	1	—	—	—
	» organorum aliorum	1	2	—	—
44	Syphilis hereditaria	1	—	—	—
	» acquisita	—	1	—	—
46	Gonorrhœa (<i>samtliga fall</i>).....	2	1	—	—
	Prostatitis gonorrhœica.....	1	—	—	—
	Strictura urethræ gonorrhœica.....	1	—	—	—
	Kolpitis, Vulvitis, Bartholinitis gonorrhœica.....	—	1	—	—
55	Tænia (Cysticercus). Bothriocephalus	—	3	—	—
<i>V. Blodbildande organens samt blodets sjukdomar.</i>					
58	Anæmia	—	5	—	—
59	Anæmia perniciosa progressiva	—	2	—	1
62	Chlorosis.....	—	2	—	—
66	Lymphogranuloma.....	1	—	—	—
<i>VI. Ämnesomsättningsjukdomar.</i>					
68	Diabetes mellitus	—	1	—	1
69	Adipositas universalis	—	2	—	—

Sjukdom		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
<i>VIII. Nervsystemets sjukdomar.</i>					
82	Hæmorrhagia thrombosis. Embolia cerebri. Emollitio cerebri	1	2	1	2
83	Encephalitis. Abscessus cerebri et cerebelli	1	1	—	—
84	Hemiplegia	1	1	—	—
90	Sclerosis cerebro-spinalis disseminata	—	1	—	—
94	Neuritis. Neuralgia ischiadica	5	6	—	—
	» n. peronei	—	1	—	—
	Insomnia	1	—	—	—
98	Epilepsia	—	1	—	—
99	Hysteria	—	1	—	—
100	Neurasthenia	—	11	—	—
101	Parkinsonism	—	1	—	—
<i>IX. Sinnessjukdomar.</i>					
102— 110}	Insania et Idiotia	4	4	—	—
<i>X. Cirkulationsorganens sjukdomar.</i>					
112	Endocarditis acuta	1	2	—	—
113	» chronica. Vitium organicum cordis	8	8	—	—
	» Myocarditis chronica. Cardiosclerosis	6	6	1	3
114	Neurosis cordis	1	1	—	—
115	Arteriosclerosis. Endarteriitis	3	4	1	—
118	Varix	5	12	—	—
	» Varices hæmorrhoidales	15	2	—	—
119	Thrombosis. Embolia	4	10	—	1
<i>XI. Andningsorganens sjukdomar.</i>					
121— 124}	Epistaxis	1	—	—	—
	Sinusitis frontalis	1	—	—	—
128	Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	6	3	—	—
129	Tracheitis chron. Bronchitis chron.	6	3	—	—
130	Bronchiectasia	1	—	—	—
131	Asthma bronchiale	—	1	—	—
132	Hæmorrhagia pulmonum	—	1	—	—
134	Pneumonia crouposa acuta	4	2	—	—
	» Bronchopneumonia acuta	7	10	—	—
138	Emphysema pulmonum	4	1	—	—
139	Pleuritis. Empyema pleuræ	3	3	—	—
140	Infarctus pulmonum	1	—	—	—
<i>XII. Matsmålningsorganens sjukdomar.</i>					
143	Stomatitis. Noma	1	—	—	—
144	Tonsillitis acuta. Angina tonsillaris. Pharyngitis acuta	1	3	—	—
145	Peritonsillitis acuta	—	2	—	—
146	Hypertrophia tonsillarum. Pharyngitis hyperplastica	5	3	—	—
149	Sialolithiasis	—	1	—	—
153	Gastritis acuta	2	4	—	—
	» Entero-colitis acuta. Proctitis acuta	6	4	—	1
155	Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	12	8	—	2

	Sjukdom	Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
155	Ulcus ventriculi c. perforatione	3	—	—	—
157	Neurosis ventriculi	9	4	—	—
158	Enterocolitis chronica	—	2	—	—
159	Appendicitis	44	24	2	2
160	Ileus. Volvulus. Invaginatio	1	3	—	—
161	Hernia	35	10	—	—
162	Contractura ani	8	2	—	—
»	Fistula ani	2	2	—	—
»	Abscessus ad anum	4	3	—	—
166	Cholecystitis. Cholangitis	—	2	—	—
167	Cholelithiasis	1	7	—	—
169	Pancreatitis acuta	—	1	—	—
171	Peritonitis acuta	5	6	—	—
»	» chronica	1	3	—	—
172	Obstipatio	1	—	—	—
<i>XIII. Njurarnas och urinvägarnas sjukdomar.</i>					
173	Nephritis degenerativa et inflammatoria acuta	2	3	1	—
174	» » » » chronica. Morbus Brightii	2	5	—	1
175	Pyelitis. Cystopyelonephritis	8	8	1	1
176	Pyonephrosis	—	1	—	—
177	Nephrolithiasis	2	4	—	1
180	Cystitis	2	1	—	—
181	Lithiasis vesicæ	2	—	1	—
184	Hæmaturia	3	1	—	—
»	Ren cysticus congen.	1	—	—	—
<i>XIV. Könsorganens sjukdomar.</i>					
<i>A. Manliga könsorganen.</i>					
185	Hypertrophia prostatæ	11	—	5	—
187	Orchitis. Epididymitis	6	—	—	—
188	Phimos. Paraphimos	2	—	—	—
189	Balanitis	2	—	—	—
	Hydrocele test.	3	—	—	—
	Spermatocele test.	4	—	—	—
	Varicocele	2	—	—	—
	Vesicuitis chron.	1	—	—	—
<i>B. Kvinnliga könsorganen.</i>					
193	Endometritis	—	1	—	—
194	Salpingo-oophoritis. Pelveoperitonitis	—	9	—	1
199	Mastitis	—	2	—	—
	Bartholinitis cystica	—	1	—	—
<i>XV. Muskelnas, ledgångarnas samt bensystemets sjukdomar.</i>					
202	Myitis. Rheumatismus musculorum	2	1	—	—
203	Tendovaginitis	2	—	—	—
205	Synovitis. Arthritis	10	3	—	—

S j u k d o m		Intagna		Döda	
		m.	kv.	m.	kv.
206	Polyarthrits rheumatica acuta	10	4	—	2
207	» » chronica	3	3	—	—
208	Arthritis deformans	—	1	—	—
212	Hallux valgus	1	1	—	—
	Pes planus	1	3	—	—
	Digitus malleus	1	1	—	—
213	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	6	4	—	—
216	Exostosis	—	2	—	—
XVI. <i>Hudens sjukdomar.</i>					
217	Erythema multiforme et nodosum	1	1	—	—
218	Urticaria	—	1	—	—
219	Prurigo	1	—	—	—
221	Zoster	—	2	—	—
222	Eczema	5	5	—	—
227	Ulcus varicosum cruris	2	5	—	—
231	Furunculosis, Furunculus	2	3	—	—
232	Carbunculus	2	1	—	—
	Hidradenitis	1	—	—	—
	Atheroma	2	—	—	—
240	Unguis incarnatus	2	1	—	—
»	Pernio	—	1	—	—
XVII. <i>Öronsjukdomar.</i>					
243	Otitis media catarrhalis	—	3	—	—
»	» » purulenta	1	1	—	—
»	Mastoiditis	1	3	—	—
XIX. <i>Soulster.</i>					
302	Lipoma	—	2	—	—
305	Myxoma	—	1	—	1
306	Angioma	—	1	—	—
307	Myoma	—	1	—	—
314	Adenoma. Kystadenoma	—	4	—	—
315	Sarcoma	—	1	—	1
316	Carcinoma (<i>samtliga fall</i>)	4	13	1	—
	» ventriculi	—	4	—	—
	» coli	1	—	—	—
	» genitalium	1	1	—	—
	» recti	1	—	—	—
	» mammae	—	7	—	—
	» vesicae urinariae	1	—	1	—
	» gland. lymph. axillæ	—	1	—	—
318	Blastoma teratoides	1	1	—	—
319	Tumor pedunc. recti	1	—	—	—

Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
intagna patienter.

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
1. Atheroma capillitii	1	Exstirpation	1	—	—	
3. Otitis med. ac. + Mastoidit. ac.	1	Uppmejsling	1	—	—	
Otitis med. chron. + Mastoidit. ac.	1	» + Radikaloperation	1	—	—	
5. Periostitis supp. maxillæ..	1	Incision	1	—	—	
Periostitis supp. + Sequester	1	Utskrapning + Sekvestrotomi	1	—	—	
Sialolithiasis gland. Submaxill.	1	Exstirp. av körtel m. sten	1	—	—	
Tonsillitis chron.	8	Tonsillektomia bilateral. ..	8	—	—	
6. Lymphomata tbc. coli	4	Exstirpation gm snedsnitt	4	—	—	
Phlegmone nuchæ	1	Incision + Dränage	1	—	—	
8. Abscessus pariet. thoracis..	1	Incision + Dränage	1	—	—	
Pleuritis exudativa	2	Torakocentes	2	—	—	
Empyema pleuræ	1	Torakotomi gm revbensresektion	1	—	—	
9. Mastitis chron. interstit. ...	1	Radikalop. enl. <i>Halsted</i> ..	1	—	—	
Adenofibroma mammæ	2	Exstirpation	2	—	—	
Cancer mammæ	6	Radikalop. enl. <i>Halsted</i> ..	6	—	—	I ett fall efter provexcision.
11. Cholelithiasis	2	Kolesystektomi	2	—	—	
Ileus p. operationum	1	Anläggn. Witzelfistel å Coekum	—	—	—	Ett av föreg. fall.
12. Pancreatitis subacuta	1	Laparotomi + Adhärenslösning	1	—	—	Suspicio canceris ventriculi.
14. Duodenitis phlegmonosa ..	1	Provlaparotomi	—	—	1	
Ulcus ventriculi	1	Gastr. enterost. retrocol. post. (Mayo)	1	—	—	
» » c. hæmorrhagia ...	2	D:o d:o	2	—	—	
» » c. stenosis pylori ..	1	D:o d:o	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	otörbättrad	död	
Ulcus duodeni	1	Gastr. enterost. retrocol. post. (Mayo)	1	—	—	} Samma fall.
Suspicio circ. vitias. p. op.	1	Relap. + Tarmfistel enl. <i>Witzel</i>	—	—	—	
Ulcus callosum ventr.	2	Ventrikelresekt. (Billroth I)	2	—	—	} Samma fall; död av uræmia.
Ulcus duodeni	1	Ventrikelresekt. (Billroth I)	1	—	—	
Hyperacidosis ventr.	2	Gastroenterost. retrocol. post. (Mayo)	2	—	—	} Samma fall i 2 sceanser
Ulcus ventric. c. perf. + Peritonit. ac.	3	Gastrorafii + Rördrän. i flankerna + Buksut. ..	3	—	—	
Ileus p. operation.	1	Relap. + Lossande av vriden tarm	—	—	—	Ett av föreg. fall.
Cancer ventriculi inoperab.	1	Gastroenterost. retrocol. post. (Mayo)	1	—	—	} Samma fall; död av uræmia.
Cancer ventriculi	1	Ventrikelresektion (Billroth II)	1	—	—	
15.						
Typhlitis chron.	4	Mc. B:s snitt + Appendekt. + Sut.	4	—	—	} Samma fall i 2 sceanser
D:o + Peritonitis adhæs. ...	1	Lap. i rekt. skid. + Appendekt. + Sut.	1	—	—	
Colitis (susp. appendicit. chron.)	1	Laparotomia explorativa ..	1	—	—	} Samma fall; död av uræmia.
D:o hæmorrhagica	1	Anläggn. av fistel å coecum gm växelsnitt	1	—	—	
Ileus paralyticus + Uræmia	1	D:o d:o	—	—	1	} Samma fall i 2 sceanser
D:o + d:o	1	Tunntarmsfistel enl. <i>Witzel</i>	—	—	—	
Cancer flexura coli lien. c. ileo	1	Anläggn. av fistel å coecum gm växelsnitt	—	—	—	} Samma fall i 2 sceanser
D:o d:o	1	Kolonresektion + Anastomos mell. col. transv. o. flex. sigmoid.	1	—	—	
16.						
Appendicitis ac. vel. Subac.	24	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Sut.	23	—	1	Död av lungemboli.
» » » »	2	Lap. i h. rekt. skid. + Appendektomi + Sut.	2	—	—	} Ett av föreg. fall.
Appendicitis gangr.	13	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Sut.	13	—	—	
» » c. perforatione	3	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Vekdränage	3	—	—	} Ett av föreg. fall.
Abscessus pelv. min. p. apend.	1	Tömning av abscess från rektum	—	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskriven			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Abscessus peri-appendic. foss. il.	6	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Vekdränage eljest suturer	5	—	1	
Appendicitis ac. gangr. c. perf. + Peritonitis diff. purul. libera	5	D:o d:o	3	—	2	I ett av de dödl. förlöpande fallen gjordes operat. gm snitt i rektusskidan.
Paresis intestini post op. . .	1	Tarmfistel enl. <i>Witzel</i>	—	—	—	Ett av föregående (levande) fall.
Appendicitis chron.	3	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Suturer.....	3	—	—	
Suspicio appendicitidis ..	1	Provlaparotomi gm Mc. B:s snitt	1	—	—	
Abscess foss. il. exappendic. ?	1	Växelsnitt + Dränage	1	—	—	
17.						
Hernia inguin. ext. mob. cong.	2	Radikalop. enl. <i>Bassini</i>	2	—	—	I ett fall även op. friectopia testis.
Hernia inguin. ext. mob. acquis	11	» närm. enl. <i>Halsted</i>	11	—	—	Därav 2 fall recidiv.
D:o d:o	8	» enl. <i>Bassini</i>	8	—	—	Därav 2 fall rec. och 2 fall kvinnor.
D:o d:o	10	» enl. <i>Bassini-Schultén</i>	9	—	—	Därav 5 fall kvinnor och 1 fall dubbelsidigt.
Hernia inguin. intern. mob.	5	» närm. enl. <i>Halsted</i>	5	—	—	
» » » »	4	» enl. <i>Bassini</i> ..	4	—	—	
Hernia ext. recid. et incarcerata	1	Herniotomi + Rad. op. närm. enl. <i>Halsted</i>	1	—	—	
Hernia crural. mob.	2	Rad. operat. närm. enl. <i>Fabricius</i>	2	—	—	Båda fallen män.
» » incarcer. ..	1	Herniotomi + Rad. operat. närm. enl. <i>Fabricius</i>	1	—	—	
18.						
Fissura et Contractura ani	3	Dilatation forcée	3	—	—	
Contractura ani	3	» »	3	—	—	
Fistula ani	3	» + Klyvning av fistel	3	—	—	
Abscessus ad anum	8	Incision + Utskrapning ..	8	—	—	
Tumores hæmorrhoidales ..	5	Dilatation forcée + Excision	5	—	—	
» » ..	12	Dilatation forcée + Paquelin	12	—	—	
Tumor pedunculat. recti ..	1	Thermokoagulat. m. diathermi	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
19. Peritonitis chron. adh. + Ileus	1	Anlägggn. av fistel i h. foss. il.	1	—	—	
Peritonitis chron. adh. + Ileus + Lymphadenitis tbc. mesenterii	1	Lap. i h. rekt. skid. + Los- sande av adhärensor + Sut.	1	—	—	Även appendektomi.
Lymphaden. tbc. mesenterii	1	Mc. B:s snitt + Exst. av ostiga mesenterialkörtlar	1	—	—	Även appendektomi.
Tuberculosis peritonei	1	Lap. explorativa gm Mc. B:s snitt.	—	—	—	} Samma fall i 2 olika scean- ser.
» »	1	Lap. i h. rekt. skid. + Ap- pendektomi + Sut.	1	—	—	
20. Nephritis apostematosa ..	1	Subkapsulär utskälning av njure	1	—	—	
Tuberculosis renis	1	Njurexstirpation	1	—	—	
Lithiasis renalis	1	Pyelolithotomi	1	—	—	
21. Lithiasis vesic. urinar. ..	1	Sectio alta + Uttagn. av sten	1	—	—	} Samma patient i 2 olika sceanser; död 4 mån. efter sista op. i cysto- pyelonephrit.
» et diverticuli ve- sicae	1	D:o + d:o	—	—	1	
23. Phimosi	1	Dorsalsnitt	1	—	—	
» congenita	2	Cirkumcision	2	—	—	
Strictura uret. + Retent. urin. tot.	1	Blåsfistel + Retrograd son- dering	1	—	—	
24. Retentio testis abdomin. ..	2	Nedsyning av testis + Bas- sinisuturer	2	—	—	
Ectopia testis perinealis ..	1	Orchidopexi	1	—	—	
Epididymitis subchron. bi- lat	1	Dubbels. underb. av vas. def.	1	—	—	70 år gammal.
Epididymitis chron.	1	Epididymidektomi	1	—	—	
» tuberculosa ..	1	»	1	—	—	
Tbc. testis c. fistula scrotal.	1	Ablatio testis	1	—	—	
Hydrocele testis	2	Rad. op. enl. <i>Winckelmann</i>	2	—	—	
Spermatocele testis	4	Exstirpation	3	—	—	I ett fall dubbels.
Varicocele testis	2	» av varicer ..	2	—	—	
25. Bartholinitis ac. supp.	1	Incision	1	—	—	
» cystica	1	Exstirpation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivnen			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
Salpingitis ac. + Peritonitis purul.	2	Laparotomi + Delvis dränage	1	—	1	
Salpingitis supp. gc. + Peritonit. ac.	1	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Sut.	1	—	—	
Salpingo-oophorit. supp. c. abscess.	1	Lap. i rekt. skid. + Vekdränage i lilla bäck.	1	—	—	
Hæmorrhagia corp. lut. ..	1	Mc. B:s snitt + Appendektomi + Sut.	1	—	—	
Metropathia hæmorrhag. ..	1	Abrasio mucos. uteri	1	—	—	
Abortus	2	Exæresis + Abrasio mucos. uteri	2	—	—	I ett fall duplex.
Suspicio graviditat. extraut.	2	Laparotomia explorativa + Sut.	2	—	—	I ett fall appendektomi.
Graviditas tubar. c. ruptura	1	Mc. B:s snitt + Exstirp. av adnex. + Appendektomi	1	—	—	
Kystoma ovarii	1	Lap. i rekt. skid. + Ovariectomi + Sut.	1	—	—	
Adenosarcoma ovarii	1	Lap. + Ovariectomia bilat. + Sut.	1	—	—	
Cancer ovar. inoperab. + Ascites	1	Lap. i rekt. skid. + Buksut.	1	—	—	8,000 cm. ³ ascites.
Pseudomyxoma ovarii recid. + Peritonit. purul.	1	Laparotomi + Delvis dränage	—	—	1	
Uterus myomatosus + Kystoma ovarii	1	Hysterekt. + Ovariectomia	1	—	—	
26.						
Cystis dermoid. sacral. ..	2	Exstirpation	2	—	—	
27.						
Hallux valgus	3	Avmejsling av exostoser ..	2	—	—	I 1 fall dubbels.
Digitus malleus	1	Amputation å innerled	1	—	—	
» »	1	Exartikulation av tå.....	1	—	—	
Osteomyelit. ac. supp. tibiæ	1	Incision + Uppmejsling ..	1	—	—	
Osteitis supp. coxæ	1	» + Öppnande av absc.	1	—	—	
» oss. sesamoid pedis.	1	Exstirpat. av karierat sesamoidben	1	—	—	
» supp. os. metatars I c. fist.	1	Revision + Part. suturer..	1	—	—	
» chr. art. metatars phal.	2	Amput. av lilltå och närm. del av metatarsben	1	—	—	Dubbelsidig operat.
Arthritis sept. cubiti	1	Arthrotomi	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn.			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	dead	
Pyarthros. interphal. poll. man.	1	Debridering + Sekvestrot.	1	—	—	
Synovitis exudat. genus ..	3	Ledpunktion	3	—	—	
Tendovaginit. supp. tend. flex. dig.	1	Alternerande incisioner ..	1	—	—	
D:o d:o	1	Incision + Senexstirpation	1	—	—	
Abscessus subperiostal. humeri	1	» + Dränage	—	—	—	} Samma patient i 2 olika sceanser.
Abscessus subperiostal cubiti	1	» + »	1	—	—	
Phlegmone antibrachii	2	» + »	2	—	—	
Abscessus anticur.	1	» + »	1	—	—	
» pedis	1	» + »	1	—	—	
Lymphadenitis supp. axill.	1	» + »	1	—	—	
» »	3	Utrymning av axillen	3	—	—	
» inguin.	1	Proxestirpation	1	—	—	
» supp. inguin.	4	Utrymning av inguen	4	—	—	
Bursitis præpatellar. genus	1	Incision + Dränage	1	—	—	
Unguis incarnat. dig. ped.	6	Rad. oper. enl. König	6	—	—	
Ulcera varicos. anticur. ..	1	Transplantat. enl. Thiersch	1	—	—	
Tbc. femor. c. abscess. et fist.	1	Incis. + Uppmejsling + Utskrapning	1	—	—	
Synovitis tbc. genus	1	Punktion + Jodof. glycerin	1	—	—	
Tuberculos. bursæ trochant.	1	Exsisioner + Suturer	—	—	—	} Samma fall. Patienten kvarligger.
» »	1	Revision + Sekvestrotomi	—	—	—	
Tbc. vagin. musculor. antibrachii	1	Incis. + Utskrapn. + Sut.	1	—	—	
Abscessus reg. et inguin.	1	Incis. + Utskrapning + Sut.	1	—	—	
Neuralgia ischiadica	7	Endosakral injekt. av koksaltlös.	7	—	—	
Varices anticur.	8	Insprutning i varicer av varison	8	—	—	
» » et cruris	2	Underb. enl. Trendelenb. + Exstirp. av varicer	2	—	—	
» » »	1	Underb. enl. Trendelenb. + Exstirp. av v. Saph. ned på underbenet	1	—	—	
Thrombophlebitis anticur.	1	Excision + Suturer	1	—	—	
Synovitis traumat. genus..	1	Ledpunktion	1	—	—	
Hæmarthrosis genus	13	»	9	—	—	Å en pat. 2 ggr. o. å en annan 4 ggr.
Laceratio dig. II man.	1	Plast. op. med thoraxlambå i 3 sceanser	1	—	—	
Vuln. combust. man.	1	Transplant. enl. Thiersch..	1	—	—	} Samma patient i 2 olika sceanser.
» » » cruris	2	» » » ..	1	—	—	
Lymphadenit. cancer axill..	1	Utrymning av axillen	1	—	—	} Samtidigt amp. av mamma visade end. kron. mastit.
Lymphogranuloma inguin. .	1	Exstirpation	1	—	—	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Patienten utskrivn			Anmärkningar
			frisk eller förbättrad	oförbättrad	död	
Verruca plant. pedis	1	Exstirpation	1	—	—	
Lipoma axillæ	1	»	1	—	—	
Tumor inguinis	1	»	1	—	—	
Pernio dig. pedis	1	Amputation å innerled. ..	1	—	—	
Exostosis subungual.	1	Avmejsling	1	—	—	
Multipla exostoser å båda benen	1	»	1	—	—	
28.						
Abscessus	1	Incision	1	—	—	
Lipoma	1	Exstirpation	1	—	—	
Papilloma	1	»	1	—	—	

Dessutom ha under året å intagna patienter utförts en hel del smärre ingrepp såsom incisioner, gipsningar och dylikt, vilka ej här upptagits, även om vid desamma en kortare narkos behövt användas.

Ävenså äro ej särskildt antecknade cystoskopieringar, röntgenbehandlingar och dito fotograferingar, som utförts å intagna patienter.

**Operativt behandlade sjukdomsfall och utförda operationer å
polikliniskt behandlade patienter.**

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
1.			
Vulnus infectum capillitii..	1	Incision	
Vulnus capillitii	14	Suturer	
Angioma »	2	Galvanocausis	
Atheroma »	2	Exstirpation	
2.			
Corpus alien. cornæ acul. ...	8	Exæresis	
Hordeolum	3	Incision	
Strictura duct. lacrymal. ...	2	Bowmans op.	
Fibroma palpebr. sup.	1	Exstirpation	
3.			
Atheroma aur. ext.	2	Exstirpation	
Otitis med. ac.	4	Paracentes	
4.			
Hypertrophia conch.	1	Konkotomi	
Sinusitis maxillaris	1	Punktion + Spolning ...	
Corpus alien. nasi	1	Exæresis	
Fractura oss. nasal.	2	Reposition + Tamponad ..	
Polypus nasi	1	Kall slynga	
Epistaxis	2	Kauterisation	
5.			
Periostitis alveolar. supp. ...	11	Incision	
Angina phlegmonosa	23	»	
Abscessus s. furunculus faciei	17	»	
Vulnus faciei	9	Suturer	
Corpus alien. tonsillæ	1	Exæresis	Fiskben.
Hypertrophia tonsillar. ...	7	Tonsillotomi	
» »	7	Tonsillektomi	
Vegetationes adenoidæ	3	Abrasio	
Atheroma faciei	3	Exstirpation	
» supp.	6	Incision	
Nevus faciei	1	Exstirpation	
Papilloma faciei	4	Galvanocausis	
Cystis cutis faciei	1	»	
Fibroma lab. sup.	1	» + Excision. .	
Caries dent.	56	Tandextraktion	
6.			
Lymphadenit. supp. colli ...	4	Incision	
18.			
Abscessus ad anum	3	Incision	
Contractura ani	2	Dilatation	

Sjukdom	Antal fall	Operation	Anmärkingar
24.			
Phimosi	3	Dorsalsnitt	
Paraphimosi	1	Reposition	
Hæmatoma scroti p. op. . .	1	Punktion	
27.			
Osteitis supp. dig.	1	Incision	
Synovitis genus	1	Punktion	
Hygroma præolecrani . . .	1	»	
Lymphadenitis supp. axill.	4	Incision	
Hidradenitis axillæ	8	» eller Excision	
Panaritium s. phlegmone s. abscessus s. vuln. infect.	53	»	
Paronychia	5	»	
Tuberculosis cutis	1	Excision	
Ambutatio traumat. dig. . .	2	Fullbordande av amput. . .	
Fractura complic. dig. . . .	1	Amputation å innerled . .	
Stelt finger efter tendo- vaginitt	1	» » »	
Laceratio dig.	1	Exartikulation av finger . .	
Fractura	28	Reposition + Fbd	Därav: claviculæ 2; radii 6; antibrachii 13; oss. metacarp. 1; digit. 6.
Luxatio	7	» + »	Därav: humeri 5; cu- biti 1; pollicis 1.
Abscicio tendinis	1	Sensatur	
Corpus alien. man.	9	Exæresis	
Hæmatoma subunguale . . .	6	Nageltrepanation	
Exostosis subunguale . . .	1	Avmejsling	
28.			
Abscessus	14	Incision	
Furunculus	29	» ev. Utskrapning	
Carbunculus	1	»	
Atheroma	8	Exstirpation	
Milium	1	»	
Papilloma	2	Excision	
Fibroma	5	Exstirpation	
Lipoma	1	»	
Ganglion	2	»	
Neuroma	1	»	

Uppgift angående för skador och förgiftningar intagna, med hänsyn till dels skadans natur, dels skadans tillkomstsätt.

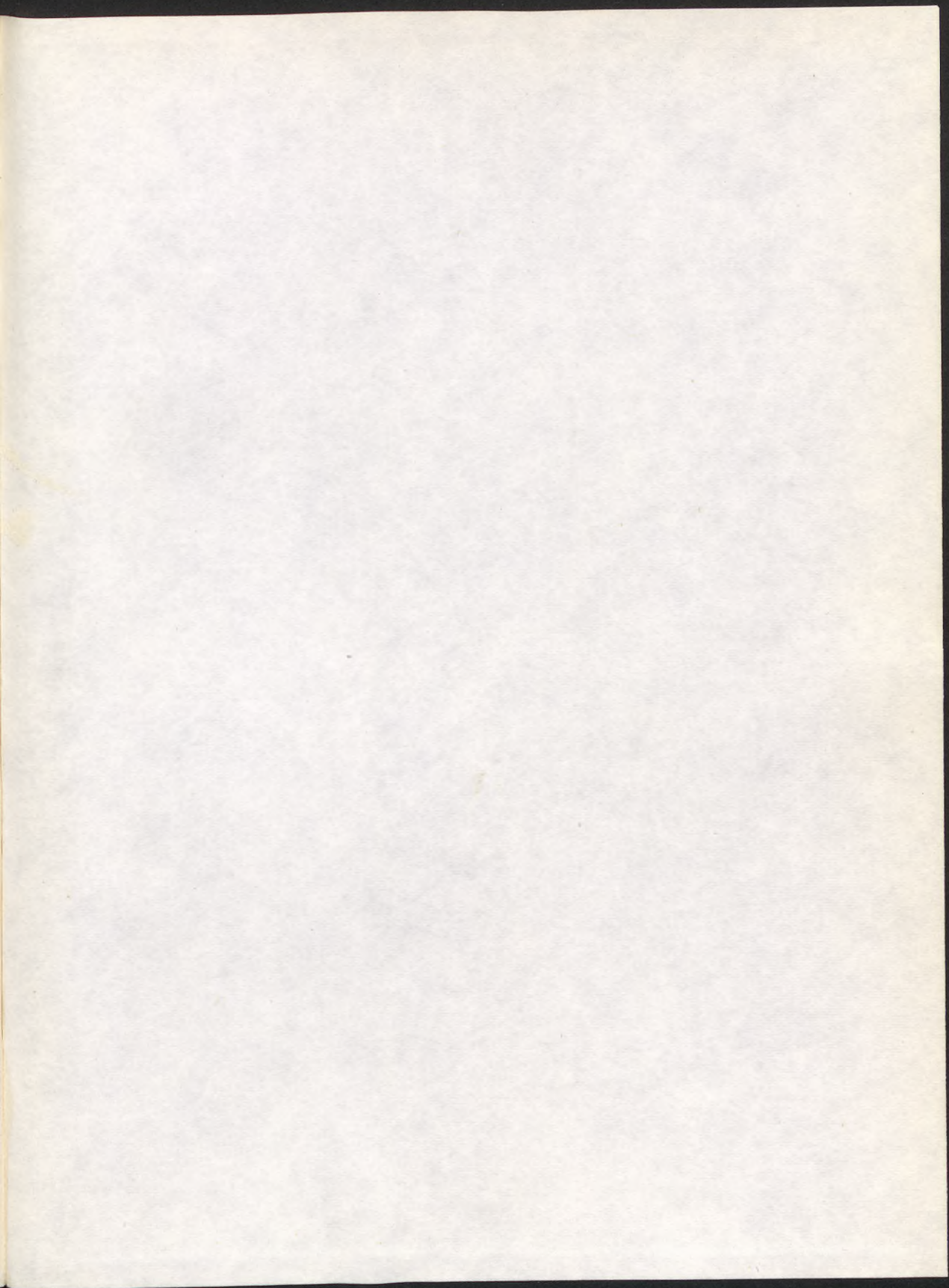
	Intagna			Skadans påföljd		
	m.	kv.	summa	döden	kvarstående men	övergående men
I. Skadans natur.						
Sår utan komplikationer (<i>Vulnus</i>)	3	3	6	—	—	6
Kontusion (<i>Contusio</i>)	11	2	13	—	—	13
Varbildning i följd av inträngd främmande kropp eller av skada å huden eller subkutana bindväven (<i>Sepsis</i>)	7	2	9	—	3	6
Ledvrickning (<i>Distorsio, Luxatio</i>)	8	—	8	—	1	7
Utgjutning i led (<i>Synovitis traumatica, Hæmarthr.</i>)	9	—	9	—	—	9
Benbrott, enkelt (<i>Fractura simplex</i>)	10	10	20	1	2	17
Förbränning (<i>Combustio</i>) Fingrar, hand	2	—	2	—	2	—
Andra kroppsdelar	2	2	4	—	—	4
Hjärnskakning (<i>Commotio cerebri</i>)	4	2	6	—	—	6
Brott å hjärnskålen (<i>Fractura cranii</i>)	1	—	1	—	—	1
Muskelbristning	1	—	1	—	—	1
Förgiftning med chloral	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp I	59	21	80	1	8	71
II. Skadans tillkomstsätt.						
A. Olycksfall i yrkesarbete.						
Vid hushållsgöromål	1	4	5	—	—	5
Vid hanterandet av kniv	2	—	2	—	1	1
» » » såg	1	—	1	—	1	—
Vid arbetsmaskiner inom industri: andra industrier	1	—	1	—	—	1
Genom slag, stöt eller bett av djur	1	—	1	—	—	1
» beröring med hett vatten	1	—	1	—	—	1
» » » smält socker	—	1	1	—	—	1
Genom fall från stege, avsats, ställning; genom halkning, nedstörtande föremål, ras:	10	—	10	—	1	9
inom trävaruindustri	7	—	7	—	—	7
» andra industrier	3	—	3	—	1	2
Genom inträngande föremål, såsom träflisor, spikar, glasskärvor	3	—	3	—	1	2
Vid lossning och lastning av gods o. d.	1	—	1	—	—	1
» militärtjänst, tjänst vid poliskår, brandkår	2	—	2	—	—	2
» sjöfart	10	—	10	—	2	8
B. Olycksfall utom yrkesarbete.						
Under resa med spårvagn	—	1	1	—	—	1
» » » motorfordon	—	1	1	—	—	1
Genom på- eller överkörning av motorfordon	2	—	2	—	—	2
» » » » annat fordon	2	—	2	—	—	2
Vid sport och gymnastik: åkning med velociped	—	1	1	—	—	1
fotboll	1	—	1	—	—	1
skidåkning, kälkåkning	1	1	2	—	—	2
lek	5	2	7	—	—	7
Vid slagsmål och överfall	1	—	1	—	—	1
I följd av svimning	—	1	1	—	1	—
Fall, halkning	7	8	15	1	1	13
Tagit litet för stor dosis chloral	1	—	1	—	—	1
Summa för grupp II	60	20	80	1	8	71

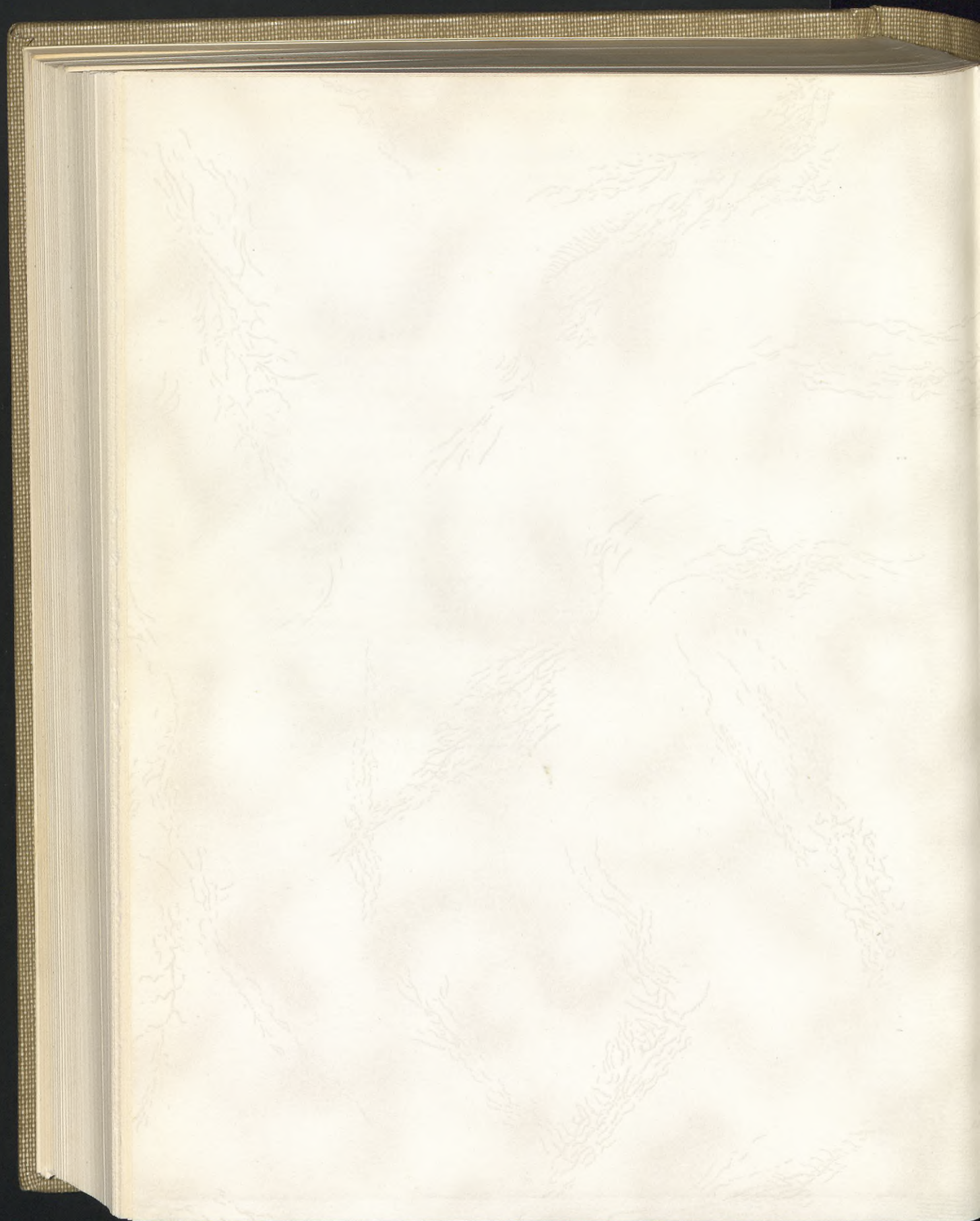
Stadens polikliniker för medellösa.

	Antal	
	patienter	besök
<i>Allmänna polikliniken</i> ¹⁾	1,907	10,772
Invärtas sjukdomar	117	136
Yttre skador och åkommor	1,306	10,152
Tandextraktioner	484	484
<i>Polikliniken för ögonsjukdomar</i> ²⁾	572	820
<i>Gynekologiska polikliniken</i> ²⁾	394	1,303
<i>Polikliniken för öron-, näs- och halssjukdomar</i> ²⁾	863	4,587
<i>Polikliniken för massage och sjukgymnastik</i> ²⁾	912	19,305
<i>Polikliniken för hud- och könssjukdomar</i> ²⁾	1,870	29,459
<i>Allmänna och Sahlgrenska sjukhusets polikliniker:</i>		
Medicinska avdelningen	2,926	—
Kirurgiska avdelningen	8,039	43,682
Öronavdelningen	4,725	19,097
Ögonavdelningen	2,323	—
<i>Holtermanska sjukhusets poliklinik:</i>		
Hud- och könssjukdomar	2,086	14,756
<i>Barnsjukhusets polikliniker:</i>		
Medicinska avdelningen	5,074	—
Kirurgiska avdelningen	4,410	—
<i>Ekmanska sjukhusets poliklinik</i>	1,394	6,797

¹⁾ Lokal i Församlingshyddan i Masthugget.

²⁾ » » gamla Sahlgrenska sjukhuset.

6000172009

Göteborgs universitetsbibliotek

